

INVENTARIS van het
ARCHIEF van het BEGIJNHOF van LIER
1259 - 1577

Archiefvormer : Kapittel van Lier

Bewaard in het Archief Lier, Stad & OCMW.

Jef Van den Bergh, Turnhout, mei 2023 (*aangevuld en verbeterd; 1e versie van 2020*)

Type document

brief	5
kwijtbrief	1
laatbrief	4
mannelijke regeling	1
open brief	26
rentebrief (?)	1
schepenbrief	85
testament	33
vidimus	1
vonnis	2

159

Inhoudstafel

nr	datum	taal	type akte	kort regest
1	12590200	Latijn	open brief	goedkeuring oprichting, kapittel
2	12590400	Latijn	brief	goedkeuring oprichting, bisschop
3	12620300	Latijn	open brief	rente voor kapelaan
4	12740500	Latijn	open brief	Johannes Hertog Brabant, bescherming
5	12640801	Latijn	open brief	goedkeuring oprichting, bisschop
6	12660526	Latijn	open brief	betaling rente
7	12730300	Latijn	open brief	rente voor kapelaan: bevestiging
8	13001100	Latijn	open brief	Aflaat, infirmerie
9	13040408	Latijn	open brief	Jan Hertog Brabant, bescherming
10	13340114	Latijn	testament	testament Johannes de Alosto
11	13420726	Latijn	schepenbrief	schepenbrief Lier
12	13800704	Middelnederlands	open brief	Johanna Hertogin Brabant, bescherming
13	14040321	Latijn	vidimus	van nr. 12, door kapittel
14	16350326	Middelnederlands	schepenbrief	kopie Antwerpse schepenbrief
15	13911018	Middelnederlands	schepenbrief	schepenbrief Lier
16	13981125	Middelnederlands	schepenbrief	schepenbrief Lier
17	13981117	Latijn	open brief	toelating verkoop rente
18	13990906	Latijn	testament	Testament van Elizabeth Alaerts, begijn
19	13990930	Middelnederlands	schepenbrief	schepenbrief Lier
20	14560000	Middelnederlands	testament	Testament van Lysbet van Brecht
21	14000902	Latijn	brief	Overlijden pastoor Johannes de Vaken
22	14000907	Latijn	brief	Benoeming pastoor: Johannes Piers
23	14000623	Middelnederlands	schepenbrief	schepenbrief Lier

24	14090515	MiddelNederlands	schepenbrief	schepenbrief Lier
25	14011130	MiddelNederlands	open brief	Het recht en ordonnantie van het Liers begijnhof
26	13790713	MiddelNederlands	schepenbrief	schepenbrief Lier
27	14030505	MiddelNederlands	schepenbrief	schepenbrief Lier
28	14070404	Latijn	open brief	Schenking rente voor kapel prime misse
29	14040510	MiddelNederlands	laatbrief	verkoop
30	14070409	Latijn	schepenbrief	schepenbrief Lier (cfr 28)
31	14080508	MiddelNederlands	open brief	begijn Katelijn Mechiels: schenking rente
32	14090510	MiddelNederlands	schepenbrief	schepenbrief Duffel
33	14091205	MiddelNederlands	schepenbrief	schepenbrief Lier
34	14110213	MiddelNederlands	schepenbrief	schepenbrief Lier
35	14000623	MiddelNederlands	schepenbrief	schepenbrief Lier
36	14090515	MiddelNederlands	schepenbrief	schepenbrief Lier
37	14130822	MiddelNederlands	laatbrief	verkoop rente
38	14141201	MiddelNederlands	schepenbrief	Antwerpse schepenbrief
39	14161022	MiddelNederlands	schepenbrief	schepenbrief bijvang Lier
40	14210105	MiddelNederlands	schepenbrief	schepenbrief Lier
41	14350809	MiddelNederlands	schepenbrief	schepenbrief Lier
42	14241001	MiddelNederlands	vonnis	schepenbrief Lier
43	14241110	MiddelNederlands	laatbrief	verpachting
44	14230906	MiddelNederlands	schepenbrief	schepenbrief Lier, schenking
45	14250000	MiddelNederlands	open brief	schenking: gezongen diensten
46	14270215	Latijn	testament	Testament van Katherina Alaerts, begijn te Lier
47	14270102	MiddelNederlands	schepenbrief	schepenbrief bijvang Lier
48	14280305	MiddelNederlands	laatbrief	verkoop rente
49	14300528	MiddelNederlands	schepenbrief	Antwerpse schepenbrief
50	14321026	MiddelNederlands	schepenbrief	schepenbrief Lier
51	14330717	MiddelNederlands	schepenbrief	schepenbrief Lier
52	14330223	MiddelNederlands	schepenbrief	schepenbrief Lier
53	14340720	Latijn	schepenbrief	schepenbrief Leuven
54	14350108	MiddelNederlands	schepenbrief	schepenbrief Lier
55	14570424	MiddelNederlands	schepenbrief	schepenbrief Lier
56	14570429	MiddelNederlands	schepenbrief	schepenbrief Lier
57	14391219	MiddelNederlands	kwijtbrief	re rente van Kateline Alaerts baghine
58	14400229	MiddelNederlands	schepenbrief	schepenbrief Lier
59	14410801	MiddelNederlands	open brief	Philips Hertog Brabant, bescherming
60	14490319	Latijn	testament	Elizabeth Bocs, meesteres van Infirmerie
61	14540107	MiddelNederlands	schepenbrief	schepenbrief bijvang Lier
62	14540826	MiddelNederlands	schepenbrief	schepenbrief bijvang Lier
63	14450610	MiddelNederlands	schepenbrief	schepenbrief Lier
64	14451230	MiddelNederlands	schepenbrief	schepenbrief Lier
65	14461230	Latijn	schepenbrief	schepenbrief Leuven
66	14500217	Latijn	brief	Benoeming pastoor: Johannes Fabri
67	circa 1450	MiddelNederlands	open brief	kopie van nr 45
68	14540924	MiddelNederlands	schepenbrief	schepenbrief Lier
69	14541222	MiddelNederlands	minnelijke regeling	re schenking
70	14560608	Latijn	testament	Margareta Luycs, meesteres van Infirmerie
71	14570705	MiddelNederlands	testament	Elizabeth Bellens, begijn
72	14570716	MiddelNederlands	schepenbrief	Antwerpse schepenbrief
73	14581122	MiddelNederlands	schepenbrief	Antwerpse schepenbrief

74	14610603	Latijn	testament	Johanna Beckers, weduwe, begijn
75	14621201	MiddelNederlands	schepenbrief	schepenbrief Lier
76	14620308	Latijn	testament	Egidius Philippus, poorter van Lier
77	14641014	MiddelNederlands	schepenbrief	schepenbrief bijvang Lier
78	14661121	Latijn	testament	Johannes Stynen
79	14670128	MiddelNederlands	schepenbrief	verkoop rente
80	14690803	Latijn	testament	Katherina Boys, begijn
81	14700108	MiddelNederlands	schepenbrief	schepenbrief Lier
82	14700209	MiddelNederlands	vonnis	uitvoering testament van Jan Stinen
83	14700411	MiddelNederlands	schepenbrief	Antwerpse schepenbrief
84	14720706	Latijn	testament	Petrus de Septemmontis (Van Sevenberghen)
85	14730815	MiddelNederlands	schepenbrief	schepenbrief Lier
86	14740707	MiddelNederlands	schepenbrief	schepenbrief Lier
87	14740729	MiddelNederlands	schepenbrief	schepenbrief bijvang Lier
88	14740429	MiddelNederlands	schepenbrief	schepenbrief Lier
89	14820315	MiddelNederlands	schepenbrief	schepenbrief Lier
90	14850213	MiddelNederlands	schepenbrief	schepenbrief Lier
91	14750902	Latijn	testament	Johannes De Rijke, poorter van Lier
92	14750921	gemengd Latijn en Mnl.	testament	Barbara Kemmincks
93	14750415	MiddelNederlands	schepenbrief	schepenbrief bijvang Lier
94	14760707	MiddelNederlands	schepenbrief	schepenbrief bijvang Lier
95	14790301	MiddelNederlands	open brief	schulden Stad Lier
96	14800214	gemengd Latijn en Mnl.	testament	Margareta Vander Mylen
97	14790825	Latijn	testament	Maria Mathys
98	14850615	gemengd Latijn en Mnl.	testament	Margareta Peeters, begijn
99	14850913	MiddelNederlands	schepenbrief	schepenbrief Lier
100	14860714	gemengd Latijn en Mnl.	testament	Barbara Van Buggenhoud (1e)
101	14871125	gemengd Latijn en Mnl.	testament	Barbara Van Buggenhoud (2e)
102	14870121	gemengd Latijn en Mnl.	testament	Katharina Vanden Wouwer, weduwe, poorteres
103	14880322	MiddelNederlands	open brief	rente; smout
104	14891219	MiddelNederlands	schepenbrief	schepenbrief Lier
105	14900304	gemengd Latijn en Mnl.	testament	begijn Elizabeth Rombouts
106	14940103	MiddelNederlands	schepenbrief	schepenbrief Lier
107	14940112	gemengd Latijn en Mnl.	testament	Johanna de Palude (Vander Moeren ?)
108	14970523	MiddelNederlands	schepenbrief	Antwerpse schepenbrief
109	14940613	gemengd Latijn en Mnl.	testament	Van Elizabeth Nuikens door Bernardus Andree, curator Begijnhofkerk (1e)
110	14980120	gemengd Latijn en Mnl.	testament	Bernardus Andree, curator Begijnhofkerk (2e)
111	14990409	gemengd Latijn en Mnl.	testament	Katerina Van Nyelende
112	14990827	Latijn	open brief	schenking rente ; miserere
113	14991009	gemengd Latijn en Mnl.	testament	Jacobus de Tielborch en eega Margareta Pety
114	14750000, einde 15e eeuw	MiddelNederlands	brief	achterstand betaling rente

115	15010614	MiddelNederlands	schepenbrief	schepenbrief Lier
116	15010923	gemengd Latijn en Mnl.	testament	Gertrudis Van Buggenhout, begijn
117	15020613	MiddelNederlands	schepenbrief	Antwerpse schepenbrief
118	15030307	MiddelNederlands	schepenbrief	schepenbrief Lier
119	15240400	MiddelNederlands	schepenbrief	Antwerpse schepenbrief
120	15040728	gemengd Latijn en Mnl.	testament	Margarete Van Luysbeek, begijn, meesteres
121	15101003	MiddelNederlands	schepenbrief	schepenbrief Lier
122	15110321	MiddelNederlands	schepenbrief	schepenbrief Lier
123	15110726	MiddelNederlands	schepenbrief	Antwerpse schepenbrief
124	15111114	MiddelNederlands	schepenbrief	Antwerpse schepenbrief
125	15180514	Latijn	testament	de Palude, parochiaan Begijnhofkerk
126	15150528	Latijn	testament	Margarete Van Hove
127	15150306	MiddelNederlands	schepenbrief	Antwerpse schepenbrief
128	15180301	MiddelNederlands	schepenbrief	schepenbrief Lier
129	15180616	MiddelNederlands	schepenbrief	Antwerpse schepenbrief
130	15211107	MiddelNederlands	schepenbrief	Antwerpse schepenbrief
131	15001118	Latijn	testament	Johannes Stecke, priester
132	15230603	MiddelNederlands	schepenbrief	schepenbrief bijvang Lier
133	15410817	MiddelNederlands	schepenbrief	schepenbrief bijvang Lier
134	15570306	MiddelNederlands	schepenbrief	schepenbrief bijvang Lier
135	15240818	MiddelNederlands	open brief	verkoop greppel
136	15241107	MiddelNederlands	schepenbrief	schepenbrief Lier
137	15260306	MiddelNederlands	schepenbrief	schepenbrief Duffel
138	15260927	MiddelNederlands	open brief	aanvulling statuten van Begijnhof
139	15280516	MiddelNederlands	testament	Hendrik Taverniers, kapelaan
140	15310110	MiddelNederlands	schepenbrief	schepenbrief Lier
141	15360825	MiddelNederlands	open brief	afkoop rente
142	15390505	Latijn	open brief	bevestiging gift Kartuizers Brussel
143	15440514	MiddelNederlands	schepenbrief	schepenbrief Lier
144	15460716	MiddelNederlands	testament	Gabriël Cnapen, schepen van Antwerpen
145	15520427	MiddelNederlands	open brief	oorlogsbelasting
146	15610724	MiddelNederlands	schepenbrief	schepenbrief Lier
147	15630116	MiddelNederlands	rentebrief (?)	Tafel Heilige Geest
148	15630806	MiddelNederlands	schepenbrief	schepenbrief Lier
149	15670617	MiddelNederlands	schepenbrief	schepenbrief Lier
150	15680107	MiddelNederlands	schepenbrief	Antwerpse schepenbrief
151	15590421	MiddelNederlands	schepenbrief	schepenbrief Duffel
152	15710619	MiddelNederlands	schepenbrief	Antwerpse schepenbrief
153	15720924	MiddelNederlands	testament	Adriana Hagens, begijn
154	15730507	MiddelNederlands	schepenbrief	schepenbrief Lier
155	15730925	MiddelNederlands	schepenbrief	schepenbrief Lier
156	15741231	MiddelNederlands	schepenbrief	schepenbrief Lier
157	15750311	MiddelNederlands	schepenbrief	Antwerpse schepenbrief
158	15751216	MiddelNederlands	open brief	gestolen uit kas veehandelaars
159	15770216	MiddelNederlands	schepenbrief	schepenbrief Lier

1 - 12590200, 32 x 19, perkament + staart, zegel ontbreekt, Latijn, open brief.

Regest : De deken en het kapittel van Lier stemmen in met de oprichting van een begijnhof in hun parochie, staan de begijnen toe een eigen pastoor te hebben, regelen de verdeling van de inkomsten van de kerk en staan begrafenissen in het Begijnhof toe. De Bisschop van Kamerijk wordt verzocht om zijn goedkeuring te willen geven.

Universis Chrii fidelibus tam presentibus quam futuris presentes litteras inspecturis.

Nos Decanus totumque Capitulum ecclesie Lyerensis necnon et cum plebanum eiusdem loci salutem in eo cuius essentia non novit preateritum vel futurum.

Cum de nostra communi licentia et consensu beghine infra limites parochie nostre de Lyera cortim construxerint et in ea residentiam faciant ad manendum.

Nos sancti Spiritus lege ducti et proborum virorum usu consilio ne quid litis aut discordie inter nos ex una parte et ipsas ex altera in posterum oriatur compositionem cum eis et statutum inibimus sub hac forma videlicet ut eedem beghine a prefata parochia petitis absolute deputatum et specialem in propria ecclesia habeant sacerdotem, qui eis in divino officio et sacramentis ecclesiasticis provideat tempore opportuno

Et ratione exemptionis sue pro omni iure parochialis dabunt nobis singule beghine singulis annis duos denarios, quorum unus infra octavas Pasche et alius infra octavas nativitatis dominice persolventur.

De oblationibus autem et candelis pervenientibus in die sepulture earum sive una missa sive plures ratione exequiarum celebratas habebimur dimidietatem sine diminutione aliqua atque fraude. Insuper et oblationes si quas forte receperint a parochianis iure in quatuor perceptis sollempnitatibus anni.

Scilicet in nativitate domini; in Pascha, in Pentecosten et in festo Omnium Sanctorum et in sollempnitatibus Beate Virginis integraliter reddent nobis.

Ac per hoc licebit eis aliis temporibus anni omnes oblationes altaris recipere ac etiam retinere et in cimiterio suo mortuorum corpora sepelire. Proviso quod ad missam non pulsabunt donec prima nostra pulsetur nec de nostra dumtaxat parochia sepelient corpora mortuorum.

Preterea ne disciplina religionis earum per ministros inutilis veniat in contemptum concedimus quatinus providentia viro religioso abbatis loci Sancti Bernardi ordinis cisterciensis dyocesis Cameracensis nobis videlicet Decano et Capitulo Lyerensis sacerdotem ex parte beghinarum ibidem in officio divino servituum presentet.

Quo mortuo vel amoto semper alium ex parte earundem beghinarum poterit idem Abbas nostro capitulo presentare nec aliquem presentatum eo modo quo dictum est poterunt si fuit ydoney refutare.

Siquidem si favente superna clementia contigit ibidem cultum divinum ampliari crescente numero fidelium et plures haberi ministros nullo unquam tempore ad provisionem eorum erimus aliquatenus obligati, nec sub pretexta alicuius defectus quicquam a nobis exigere poterunt pro prebenda.

Litteras itaque presentes predictis beghinis contulimus sigillorum nostrorum munimine roboratas ad perpetuam firmitatem et memoriam premissorum.

Quarum etiam tenore devote supplicamus reverendo patri ac divino nostro dei gratia Cameracensis Episcopo ut prefata omnia confirmare dignetur tam nobis quam predictis beghinis perpetuo valutura.

Datum anno domini m cc l° viii° mense februario.

Aanvullende opmerkingen

- een kopie van deze tekst werd ingeschreven in het Cartularium van het Begijnhof (folio 1 recto en verso) door Laurentius Perre " Concordat cum litteris originalibus collatione de et ad eadem facta per me sancta imperiali auctoritate notarius publicus "

- het jaartal vermeld in de tekst 1258 is redelijkerwijze in de zogenaamde 'paasstijl' waarbij het nieuwe jaar begon met Pasen. Het jaartal in onze huidige jaartelling is dan ook 1259.

Een poging tot vrije vertaling :

Aan alle huidige en toekomstige gelovigen in Christus die deze brief zullen lezen, wij de Decaan en het ganse Kapittel van Lier en ook de Plebaan van deze zelfde plaats groeten U in Hem wiens zijn geen verleden noch toekomstig kent.

De begijnen van onze parochie zullen een hof bouwen waar zij hun vast verblijf zullen kiezen, dit met onze gezamenlijke goedkeuring en instemming.

Geleid door de wetten van de Heilige Geest en na aangenaam beraad met goed mannen, en opdat later geen geschil of tweedracht zou rijzen tussen ons enerzijds en de begijnen anderzijds hebben wij met hen een overeenkomst aangegaan onder deze vorm opdat de begijnen van de voormelde parochie zoals gevraagd een speciaal daartoe benoemd priester zouden hebben in hun eigen kerk, die hen ten gepasten tijde zou voorzien in de goddelijke dienst en de kerkelijke sacramenten.

En als uitzondering op het parochiaal recht zal elke begijn ons jaarlijks twee zilverstukken (denarii) geven, waarvan één in de Paastijd en de andere in de Kersttijd moeten betaald worden.

De inkomsten van de offergaven en kaarsen op de dag van hun begrafenis - of er één dan wel meerdere overlijdensmissen gevierd zullen worden - zullen ons voor de helft toekomen zonder enige vermindering of voorbehoud, en daarenboven, volgens het parochierecht zo zij enige grotere offers zullen ontvangen bij vier plechtige diensten per jaar, evenzo met Kerstmis, met Pasen, met Pinksteren en met het feest van Allerheiligen en met de plechtige vieringen van de Heilige Maagd.

De andere tijden van het jaar is het hen toegestaan alle offergaven ten altaar te ontvangen en te behouden en de lichamen van hun doden in hun kerkhof te begraven, dit onder voorbehoud echter dat zij dan de klokken niet luiden om tot de mis op te roepen, maar eerst onze klokken luiden, en de lichamen van de doden van onze parochie niet begraven.

Verder, opdat hun godsdienstige vorming door dienaren niet onnodig versmaad zou worden, staan we toe dat telkens wanneer voor de voorziening ervan door een religieus van de Cisterciënzers van de Sint Bernardus Abdij van het bisdom Kamerijk aan ons, Decaan en Kapittel van Lier, en vanwege de begijnen een priester zou voorgesteld worden die daar de goddelijke dienst zal doen.

Zo deze priester overlijdt of overgeplaatst wordt zal een opvolger door dezelfde begijnen evenzo als de Abt aan ons Kapittel voorgesteld kunnen worden, en zullen zij een zo voorgestelde kandidaat niet kunnen weigeren zo hij geschikt is.

Evenzo indien door de hemelse goedheid de goddelijke dienst daar uitgebreid zou moeten worden door de aangroei van het aantal gelovigen en meerdere bedienaren daartoe nodig zijn zullen wij te gener tijd en geenszins verplicht zijn daarin te voorzien, noch zullen zij er één van ons kunnen eisen onder welk voorwendsel dan ook van enige tekortkoming van onze zijde.

Deze brief gericht aan de voormelde begijnen hebben we voorzien van onze zegels ter bevestiging ten blijvende zekerheid en herinnering van het voorgaande.

En op devote wijze verzoeken wij de onze eerwaarde vader en met Gods dank heilige bisschop van Kamerijk om zich te verwaardigen het voorgaande te bevestigen, dit ter blijvende zekerheid zowel voor ons als voor de voormelde begijnen.

Gegeven in het jaar ons heren duizend tweehonderd achtenvijftig in de maand februari.

2 - 12590400, , perkament + staart, zegel ontbreekt, Latijn, brief.

Regest :De bisschop van Kamerijk staat de begijnen van Lier toe om een pastoor te hebben die sacramenten mag toedienen en de biecht horen, om de doden in een eigen kerkhof te begraven

Archiefvormer : Begijnhof van Lier, Cartularium. Transcriptie : hierbij werd de tekst van de kopie uit het Cartularium mede gebruikt.

Nos dei gratia Cameracensi Episcopus devotis ac in filio dei [karissimis] filiabus beghinis curtis sancte Margerite iuxta Lynam salutem in domino.

Cum in inessu statu habitu et in omnibus motibus vestris nihil fieri debeat quod cuiusque offendat aspectum sed quod vestram dictat sanctitatem ne propter vagationem vestram culpabiliter incidatis in proverbium salomonis ut patemini quietis conpatientis et ad divina curiosa confusionis obprobrium repartitis

[ ] sitis mente pariter et corpore custodite [ ] concedimus ut infra curtem vestram liceat vobis in ecclesiam vestram a curato vestro vel aliquanus sacerdote sacrosancte Romane ecclesie et nobis subiecto divina audere et habere officia qui vobis ecclesiastica poterit administrare sacramenta cum fuerit oportunum omnino tamen sine nostra auctoritate confessiones vestras audire et penitentias iniungere non presumat.

Et quom libere vacatis deo plus impendentes obsequi [q] accepistis precepti ad consensum Capituli et Plebani Lyerenses de quo plenius nobis constat per litteras eorundem volumus ut liberaliter indulgemus quatenus penes vos habere speciale cimeterium valeat in quo cum exequatum sollempniis et devotiam defunctorum corpora annuletis litteras itaque presentes vobis [transmittimus] sigillo nostra munimine roboratas et auctoritate ordinaria confirmatas ad perpetuam firmitatem et memoriam premissorum datum anno domini m cc lviii mense aprili

Aanvullende opmerkingen

- ingeschreven in het Cartularium van het Begijnhof (folio 2 recto) door Laurentius Perre " Concordat cum litteris originalibus collatione de et ad easdem facta per me sancta imperiali auctoritate notarius publicus "

3 - 12620300, 33 x 24,5, perkament + staart, zegel ontbreekt, Latijn, open brief.

Regest :De Juffrouw (magistre) en het Begijnhof van Lier schenken boven reeds vastgelegde zestig Leuvense Ponden nog 10 ponden meer voor het levensonderhoud van de kapelaan van het Begijnhof

Universis presentes litteras visuri magistre et universitas conventum beginnerum curtis Lyerensis salutem et cognoscere veritatem.

Cum olim sacerdotem in nostre curtis inceptione non habemus qui divinis cultibus preesset sicut devotum extitisset deceret et licenciare essemus talem haberi sicut patet in instrumentis super hoc confectis nostrorum superiorum tam domini episcopi Cameracensis quam capituli Lyerensis in cuius parochia subsistimus et manemus. Et ad hoc proventus fuissent necessarii quibus dictus sacerdos apud nos perpetuus debuisset merito sustentari dicto tempore non haberentur nec poterant ei in certis redditibus assignari sed quedam beghine dicte curtis una cum universitate ipsius curtis sint bona quedam et specialia usque ad summam sexaginta librarum lovanensium sicut patet in litteris super hoc confectis plenius obligarunt.

Nos volentes efficaciter perficere et adimplere quod tenemur in huiusmodi obligatione pii operis et divini cultus exercitio obligate a cuius relevatione omnia qui salutis nostre existunt insistere devotius teneamur, redditus in certis redditibus decem librarum Lovaniensium dicte capellanie beginnerum nostre curtis in perpetuum de consensu venerabilis viri W decani ecclesie Lyerensis provisoris nostri

ex parte domini episcopi Cameracensis et procuratorum nostrorum unanimiter assignavimus in bonis, terris et censu scriptis inferius et notatis.

Videlicet viginti solidos Lovanienses annui census quos habemus in domo et fundo Johannis Barbitonsoris,

in bonis Johannis dicti Cordir octo solidos Lovanienses,

in domo et fundo Johannis dicti Stedinch quinque solidos Lovanienses,

in hospitali Lyerensi duodecim denarios Lovanienses,

in domo Johannis Rusche sita in platea de Lispth quinque solidos Lovanienses,

in terra Henrici de Vaken sita iuxta manerium Johannis de Bossce sedecim solidos Lovanienses,

in terra Henrici dicti Vande Kinderen, in terra in Kessela iuxta locum qui dicitur Zanda decem solidos Lovanienses ,

in domo, fundo et horto attinente Johannes Johannis de Fine in Kessela sex solidos Lovaniensis, In pratu Gerungi, Gwillelmi et Henrici fratrum de Indrechroden sex solidos Lovaniensis,

in terra Wilhelmi filii Wilhelm de Clusa sita in Kessela iuxta Bisth halstarium siliginis annuatim,

in terra Margarete Dickers sita in Kessela quinque modekinos siligis,

in bonis Aleidis Ebini sitis in Berlar tredecim solidos Lovanienses,

in bonis Henrici de Donch que tenentur a capitulo Lyerensis halstrum siliginis,

in bonis heredum Mabilie Henrici Scotis sitis in Kessela firtellam siliginis,

in bonis Johannis Cupera sitis iuxta Lirewincle quatuor solidos Lovanienses .

Ab eodem duos solidos Lovanienses, in domo et fundo sitis in platea Ruscebroch,

in domo et fundo Johannis Bulen in eadem platea sitis tredecim denarios et obulum,

in domo et fundo Egidii filii Ide sitis in platea de Berlar tres solidos Lovanienses,

in domo et fundo Gerardi Stemars decem solidos Lovanienses,

in domo et fundo Amisi Stemars et matris eius sitis in platea de Lispth decem solidos Lovanienses, in

domo et fundo Ide de Ponte quinque solidos Lovanienses, a liberis Henrici Comans duos solidos Lovanienses,

a Johanne de Lare triginta denarios Lovanienses,

a Gerungo de Indrichroden quinque firtellas siliginis,

in bonis sororis Luce de Lirewincle unum modekinum siliginis,

in bonis Heluigis de Melcove sitis in Udewich firtellam siliginis,

in domo et fundo Godescalci Fabri presbyteri [ ] decem solidos Lovanienses,

ab universitate nostre curtis de bonis in Scarlebroch viginti solidos Lovanienses et per hoc dicte

decem libre in dictis redditus sunt complete penitus et perfecte.

Et nos dictum sacerdotem nostrum coram singulis dictis et paribus curie a quibus dictus redditus

tenetur debemus sine expensis suis prout iuris ordo decreverit investire vel alium loco sui. Et sic

obligationes facte a quibusdam beghinis nostris usque ad summam sexaginta librorum Lovanienses in

bonis ipsarum sicut superius est taxatum sunt penitus relevate quite nihilominus ac etiam absolute.

Et de consensu nunc sacerdotis ibidem perpetui predicta omnia sunt condicte penitus et ordinata. Que

pro se et suis successoribus promisit inviolabiter observari.

In cuius rei testimonium et munimen presentes litteras predicte rei seriem continentes sigilli nostre

curtis munimine una cum sigillo dicti Thome sacerdotis ipsi curtis nunc perpetui capellani fecimus

roborari.

Actum et datum anno domini m cc sexagesimo secundo mense marti.

4 - 12740500, 23 x 9, perkament + staart, zegel ontbreekt, Latijn, open brief.

Regest :De Hertog van Brabant belooft Begijnhof van Lier bescherming en beveiliging, en vraagt zijn baljuws en rechters erop toe te zien dat vrede en rust van de begijnen niet verstoord wordt.

Johannes, dei gratia dux Lotharingiae et Brabantiae, universis hominibus et fidelibus suis, ad quos presentes littere pervenerint Salutem in omnium salvatore.

Ne vineam domini sabbaoth, congregationem videlicet beghinarum curtis in Liere demoliantur vulpes, aut ferus dissipet singularis.

Nos scientes, quod in hoc salutem anime nostre operamur, et per consequens vitam nobis adducimus longiorem, si laudabilia huiusmodi opera, seu plantationem a bestiarum incursu vel impetu custodimus, seu facimus custodiri. Ad omnium notitiam volumus pervenire. quod nos ob remunerationem salutis eterne, ipsas beghinas et locum earum sub nostra defensione et protectione suscipimus speciali, prout in aliis locis terre nostre alias suscipimus defendendas, statuentes et volentes pariterque mandantes ut nullus hominum terre nostre eis vel loco ipsarum aliquam molestiam ausu temerario facere, seu iniuriam irrogare presumat, ne indignationem nostram propter hoc incurrere non immerito mereatur.

Ad hoc mandamus omnibus Baluis, Subbaliuis, ceterisque iudicibus nostris ut ipsum dictum locum cum personis inibi domino deo famulantibus in devotione habeant et reverentia, sicut nostrum amorem diligunt et honorem, nec eas contra iustitiam ab aliquo molestari sustineant vel gravari, molestatores vel gravatores huiusmodi potestate nostra celeriter et utiliter compescendo, sic quod ipse beghine in pace et quiete permaneant, et nobis exinde gaudia perveniant sempiterna.

Datum anno dni. m. cc. lxx quarto mense may

5 - 12640801, 27 x 31, perkament + staart, zegel ontbreekt, Latijn, open brief.

Regest :De bisschop van Kamerijk bevestigt ten tweeden male de goedkeuring door het Lierse kapittel van de oprichting van een begijnhof, van de regels betreffende de inkomsten van de kerk, de begrafenissen en benoeming van de pastoor.

Nos dei gratia Cameracensis Episcopus universis presentes litteras inspecturus salutem in domino.

Noverit universitas vestra nos anno domini m cc lx quarto in die beati Petri in vincula litteras dilectorum filiorum Decani totiusque capituli ecclesie Lyerensis non cancellatas non abollitas nec in aliqua sui parte viciatas vidisse et recepisse sub hac forma

universis Christi fidelibus tam presentibus quam futuris presentes litteras inspecturis.

Si Decanum totumque capitulum ecclesie Lyerensis necnon et [ ] plebanus eiusdem loci salutem in eo cuius essentia non novit preteritum vel futurum cum de nostra communis licentia et consensu beghine infra limites parochie nostre de Lyera curtum construxerunt et in ea residentiam faciant ad manendum.

Nos sancti Spiritus lege ducti et proborum virorum usu consilio ne quid litis aut discordie inter nos ex una parte et ipsas ex altera in posterum oriatur compositionem cum eis et statutum minimus sub hac forma videlicet ut eedem beghine a prefata parochia petiitus absolute deputatum et specialem in propria ecclesia habeant sacerdotem, qui eis in divino officio et sacramentis ecclesiasticis provideat tempore opportuno.

Et ratione exemptionis sue pro omni iuro parochiali dabunt nobis singule beghine singulis annis duos denarios, quorum unus infra octavas Pasche et alius infra octavas nativitatis dominice persolventur. De oblationibus autem et candelis pervenientibus in die sepulture earum sive una missa sive plures ratione exequiarum celebratas habebimur dimidietatem sine diminutione aliqua atque fraude. Insuper et oblationes si quas forte receperint a parochianis iure in quatuor perceptis sollempnitatibus anni.

Scilicet in nativitate domini; in Pascha, in Pentecosten et in festo Omnium Sanctorum et in sollempnitatibus Beate Virginis integraliter reddent nobis .

Ac per hoc licebit eis aliis temporibus anni omnes oblationes altaris recipere ac etiam retinere et in cimiterio suo mortuorum corpora sepelire. Proviso quod ad missam non pulsabunt donec prima nostra pulsetur nec de nostra dumtaxat parochia sepelient corpora mortuorum.

Preterea ne disciplina religionis earum per ministros inutilis veniat in contemptum concedimus quatinus providentia viri religiosi abbatis loci Sancti Bernardi ordinis cisterciensis dyocesis Cameracensis nobis videlicet Decano et Capitulo Lyerensis sacerdotem ex parte beghinarum ibidem in officio divino servituum presentet

Quo mortuo vel amoto semper alium ex parte earundem beghinarum poterit idem Abbas nostro capitulo presentare nec aliquem presentatum eo modo quo dictum est poterunt si fuit ydoney refutare. Siquidem si favente superna clementia contigit ibidem cultum divinum ampliari crescente numero fidelium et plures haberi ministros nullo unquam tempore ad provisionem eorum erimus aliquatenus obligati. Nec sub pretexta alicuius defectus quicquam a nobis exigere poterunt pro prebenda. Litteras itaque presentes predictis beghinis contulimus sigillorum nostrorum munimine roboratas ad perpetuam firmitatem et memoriam premissorum.

Quarum etiam tenore devote supplicamus reverendo patri ac divino nostro dei gratia ameracensis Episcopo ut prefata omnia confirmare dignetur tam nobis quam predictis beghinis perpetuo valitura. Datum anno domini m cc quinquagesimo octavo mense februario.

Nos igitur eorundem decani et capituli iustas precibus annuentes ea omnia et singula in predictis litteras contenta rata et grata habentes pariter accepta quantum in nobis est auctoritate pontificali confirmamus et presentis semper patrocinia communimus.

In cuius rei testimonium et munimen sigillum nostrum presentibus litteris duximus apponendum. Datum anno domini m cc lx quarto in die beati Petri ad vincula.

6 - 12660526, 16 x 11, perkament + 4 staarten, 2 zegels beschadigd, Latijn, open brief.

Regest :Wijlen H Nose, kanunnik te Antwerpen liet het Begijnhof van Lier een jaarrente op een "domistadio" dat het Begijnhof hem verkocht had. De meesteres vraagt in een open brief dat de betaling van deze rente zou gedaan worden. Daar de meesteres - of het begijnhof - nog geen eigen zegel hebben wordt de brief bezegeld door Antwerpse clerici en door de kapelaan van het Begijnhof.

Universis litteras has visuris B[ ] magistra et conventus curtis begginarum prope Liram [singulis et omnes] in expresso notum facimus presentium testimonio litterarum quod nos tenemus magistro H domino Nose canonicus Antwerpiensis in viginti solidos Lovanienses in crastino commemorationis omnium animarum sibi quondam vixit annuitatum Antwerpse persolvendis de quodam domistadio jacente apud Liram in vico quo sito versus Lispth quem fundum dictus magister nobis emit.

Ita eiusdem ex post decessum suum medietas dicti census cedit in augmentum capellanie nostre curtis reliquat [ ] medietas cedit in perpetuum ad pitantiam beginis nostris pauperibus et infirmis ad anniversarium suum annuatim observandum in ecclesia nostra cum redditibus officiis et consuetis. In super hoc confectum est unius et eiusdem [sententiam] duplex instrumentum cuius unum penes nos remanebit alterum -- penes dictum magistrum ut ubi [duxunt] reponendum, et quia sigillum proprium non habemus utimus adpresens sigillum ---- virorum [seu] cantoris Antwerpiensis et decani [ ] loci eiusdem, et dicti magistri et [Ch] capellani nostre curtis.

Datum et actum anno domini m° cc° lx° sex° in crastine beati Urbani martyris.

7 - 12730300, 33 x 19, perkament + staart, zegel ontbreekt, Latijn, open brief.

Bevestiging schenking de data maart 1262 door de Juffrouw en Begijnhof van Lier

8 - 13001100, 58 x 36, Perkament, 12 koorden met tiental zegels (beschadigd), Latijn, open brief.

Regest : Een Rooms college van bisschoppen en aartsbisschoppen staat een aflat van veertig dagen toe aan wie de infirmerie van het Lierse Begijnhof steunt en wie op het kerkhof de overledenen groet.

Universis Christi fidelibus litteras inspecturis miseratione divina nos Raynutius Calaritanus frater Basilius Ierolitanus Adenulphus Consanus Archiepiscopi frater Thomas Cresienus Manfredus Sancti Marci [f] Nicolas Turtibulenus Nicolas Neocastrensis [f] Anthonius Chenadenus Bonifatius [parentinus] Bernardus [Pacenus] Simbaldus [Guardiensis] e [fr] Jacobus [Calcedonsis] episcopi salutem in domino.

Quoniam ut ait apostolus omnes stabimus ante tribunal Christi recepturi prout in corpore gessimus sive bonum fuerit sine malum oportet nos diem messonis extreme misericordie operibus prevenire ac etenorum intuitu seminare in terris quod reddente domino cum multiplicato fructu recolligere debaeamus in celis firmam spem fiduciamque tenentes quoniam qui parce seminat parce et metet et qui seminat in benedictionibus de benedictionibus et metet vitam eternam.

Cum igitur in infirmeria sive hospitale curtis Lirensis Cameracensis diocesis die noctuque recipiantur infirme mulieres debiles et egeae aquibuscumque expiatorum partibus venientes et eis prout ipsie[] infirmarie facultates supperunt sint a Magistra et sororibus ipsius infirmarie celeriter ministratae nec ad predicta eodem Magistra et sorores possunt sufficere nisi a Christi fidelibus adiuventur universitatem nostram requirimus et rogamus quatenus eidem hospitali sive infirmarie pias elemosinas et grata caritatis subsidia erogetis ut per hec et alia bona que, domino inspirante, feceritis possitis ad eterne felicitatis gaudia pervenire.

Nos cum volentes dicte infirmarie sive hospitali in quantum cum deo possumus subvenire de omnipotentis dei misericordia et beatorum Petri et Pauli apostolorum eius auctoritate confisi omnibus vere penitentibus et confessis qui ad dictam hospitaliam sive infirmariam in omnibus et singulis festivitibus et diebus subscriptis videlicet Nativitatis, Epiphanie, Resurrectionis, Ascensionis domini et Pentecostes ac Nativitatis, Purificationis, Annuntiationis etiam Assumptionis Beate Marie Virginis in commemorationem omnium beatorum apostolorum Petri et Pauli

et omnium aliorum apostolorum Marci et Luce evangelisti et per ipsorum festivitatum octavas necnon in festivitibus beatorum Michaelis archangeli, Johannes Baptisti ac [decollatione ipsius beati Johannis Laurentius Vicentii Petri et Georgii martiri, Nicolas, Nicasii, Gumari, Martini, Ambrosii et Augustini confessorum, Margarete, Barbare, Lucie, Caterine, Agathe, Agnetis et Scolastia virginis Marie Magdalene et Anne singulisque diebus dominicis totius anni et per totam quadragesimam maiorem causa devotionis accesserint et manus pro quibuscumque ipsius infirmarie seu hospitalis necessarii porrexerint adiutrices vel qui in sanitate sui corporis seu in extremis laborantes quicquam facultatum suarum legaverint, miserint seu mittere procuraverint modo licito infirmarie supredictae aut qui circumierint cimiterium beate Margarete ibidem dicendo pater noster cum salute angelica pro peccatoribus ibidem quiescentum et omnium fidelium defunctorum singuli autem singulis quadraginta dierum indulgentias de iniunctis eis penitentiis misericorditer in domino relaxamus dummodum diocesani voluntas ad id accesserit et consensus. In cui rei testimonium prescriptibus nostra sigilla iussimus apponi.

Datum Rome anno domini millesimo CCC^o mense novembri, Pontificatus domini Bonifatii pape Octavi anno sexto.

NOOT Datum : Bonifatius VIII is in december 1294 paus geworden ; zijn 'anno sexto' begint in december 1299, in deze zin is deze bul te dateren in november 1300.

In het Cartularium volgt een goedkeuring door de Bisschop van Kamerijk " datum anno domini m^occc^o quinto die veneris post Petri et Pauli Apostolorum "

9 - 13040408, 22,5 x 10, perkament + staart, zegel ontbreekt, Latijn, open brief.

Regest : Jan Hertog van Lotharingen, Brabant en Limburg zegt de Lierse begijnen bescherming toe, door hemzelf en zijn opvolgers zodat zij in vrede en blijheid mogen genieten

Universis tam presentibus quam futuris harum seriem litterarum inspecturis, Nos Johannes dei gratia dux Loth(aringie), Brabantie et Limburgie notum facimus quod nos beghinas universas in curia beghinarum Lyrensis manentes et moraturis una cum suis bonis in nostra protectione tuitione suscipimus et tutela permittentes bona fide easdem ab omnia molestia, infestatione et iniuria contra quoscumque defendere firmiter et tueri.

Insuper pure pietatis intuitu et ab remedio anime nostre et animarum nostrarum progenitorum omnem talliam exactionem assisiam et omne pernicium quodcumque pertinarum nobis nostrorumque successoribus progenitis et heredibus a dictis beghinis presentibus et futuris in futurum faciendum remittimus et penitus relaxamus ac ipsas super huiusmodi perniciis quitasclamamus ac peniter absolutris volentes quod libertate aliis beghinis terre nostre a nobis concessa quod frete [finio] predictae beghine Lyrenses gaudeant pacifice et fruantur.

In cuius testimonium sigillum nostrum presentibus litteris est appensum.

Datum die martis post festum Pasche. Anno domini millesimo trecentesimo quarto.

10 - 13340114, 48 x 22, perkament, met handtekening van notarius publicus, Latijn, testament.

Notaris publicus Johannes dictus Rombout bevestigt dat Johannes de Alosto, priester en pastoor van Morsele op verzoek van Petrus, bisschop van Kamerijk, de inhoud van de bul van paus Clemens kwam meedelen en geeft kopië van de inhoud ervan.

anno millesimo trecentesimo tertia indictione septima die quartodecima mensis Januarii

11 - 13420726, 20,5 x 11,5, perkament met zegel aan staart, Latijn, schepenvrief.

Voor Johannes de Zandhoven en Godefridus Vanden Marte, schepenen te Lier verkoopt Johannes Hassaert aan Henricus Tsinet, wever (textor) een eeuwigdurende rente van 10 'solidos' op een hove (fundo) met aanhorigheden gelegen in de straat genaamd Ruusbroecstraat. De rente is jaarlijks betaalbaar op Allerheiligen. Datum anno domini M° CCC° XLII° in crastino beato Jacobi apostoli

12 - 13800704, 28 x 14, perkament + staart, zegel ontbreekt, Middelnederlands, open brief.

Regest : Hertogin Johanna bevestigt de vroegere de brieven, privilegies en giften aan het Begijnhof te Lier, staat Parochiaan en Meesteressen aldaar toe statuten en ordonnantiën op te stellen, en beveelt de schout van Lier de toepassing ervan af te dwingen op eerste verzoek van Parochiaan en Meesteressen.

Johanne bider gratien goids Hertoghinne van Luxemburg, van Lotharingen, van Brabant ende van Lymburg, Margrevinne des heilichs Rijcs doen kont alle luden dat wij alselken brieve, privilegiën ende ghiften als onse lieve heer ende vader Hertoge Jan of onse vorderen en hem - seliger gedenkenissen - in tiden voirleden den Beghinen hove in ons stad van Lyre gegeven heeft ende dair dese doir gesteken sijn om sekerheit wille onser zielen, geconfirmeert hebben, geratificeerd ende geaprobeert, confirmeren mit desen onsen brieve, ratificeren ende approberen also verre alst in onser is sonder argelist, orlovene dair toe ende willecorende den Parochiaan ende Hogen Meesteressen thoifs voerseid, die nu sijn oft namaels sijn selen, dat sij ter eeren goids ter selicheit honre zielen ende gemeynen oyrboir t'hoifs ordineren mogen binnen den voirs beghinen hove alsulke statute,

ordonnantiën ende pointen als alwaer binnen onse steden beghinen hove hebben ende dair mede den wijngaert gheplant vruchtbaer altoes bliven moge behoudelice ons onser heerlicheit altoes.

Ontbieden dair om ende bevelen ernstelic onsen Schouthet van Lyre die nu is ende ten tide sijn sal dat hij sonder wederseggen ten versueke des Prochiaens ende den Meesteressen t'hoifs voirescreven also dicke als des noet gebueren sal, bij hen come ende hen alsoe alle gewoudt dat hen den hove ende den personen gemeynliken t'hoifs recht plegende geschien moge of enichsins van personen van buten tot t'hoifs ordinantiën ende corrigeren met staende gedaen sal werden, des niet latende op onse huld te behouden.

Oirconden den briefs dair wy onsen zegel aen hebben doin hanghen.

Gegeven tot Bruessel vier dage in Julie int jaer ons heren dusent driehondert ende tachtentich.

gewoudt : macht, geweld

huld : genegenheid, welwillendheid

13 - 14040321, 24,5 x 17, perkament + staart en beschadigd zegel , Latijn, vidimus.

Datum per copiam sub sigillo ad causas dominorum Decani et Capituli beati Gumhari Lyrensis anno domini millesimo quadringentesimo quarto vicesimaprima die mensis martiis [volgt kopie van de brief van Hertogin Johanna van 4 juli 1380]

14 - 16350326, 32 x 19,5, papier, Middelnederlands, schepenbrief.

Kopie dd. 26 maart 1635 van een Antwerpse schepenbrief dd. 24 februari 138?.

15 - 13911018, 38 x 9, perkament + 2 staarten en 1 beschadigd zegel, Middelnederlands, schepenbrief.

Regest : Lierse schepenbrief. Kateline Vaes draagt een rente over aan Heilwigh van Hulsene op een hofstad met huis, grond, hof en toebehoorten gelegen "te Lyre buten der Berlaerscher poerten bi Stripens Velt"

Wij Jan van Ghele ende Jan die Langhe, scepenen in Lyre, maken cont allen den ghenen die dese letteren sien ende horen lesen dat comen is voer ons in propren persone Kateline Vaes, Gherds wijf Vander Vlaest, met desen Gherde haren man ende momboer in desen dinghen hare metten rechte ghelevert, ende heeft terve ghegheven Heilwighen van Hulsene Henrycs wijf van Meer die wylen was, ene hofstad daer een huus op staende metten gronde, hove ende met allen toebehoorten gheleghen te Lyre buten der Berlaerscher poerten bi Stripens Velt tusschen Gherds Clemersies erve op deen side, ende Katelinen Vaes erve voerseid op dander side op derdalven Brabantschen mottoen erfeleke ghoet ende ghancghave alselc mottoene also daer deen man den anderen met betaelt, deser Katelinen ende haren erfghenamen als niet langher en is vanden voerseide ghoede ofte vanden ghenen die t besitten deen helft t' Alreheiligenkermisse ende dander helft te Paeschen alle jare erfeleke te ghildene ende wittleke te betalene in welc ghoed dese Kateline met haren momboer voerseit Heilwighen voirescreven heeft doen erven ende indoen met manissen s'rentmeesters onser Vrouwe van Brabant in Lyre ende onsen vonnisse ende doen dit gheschied was also alst ghewoenleke was ghaf weder ende sette dese Heilwich met Willeme Tallers haren momboer in desen dinghen hare metten rechte ghelevert Kateline voerseit dit voirescreven ghoed [tegen] gherechten pande voerden erfchys voerghenoemt also also een vonnisse wysde ende hier toe ghesciede al dat daer sculdich toe was te

ghesciene van ghewoenten ende van rechte also verre als wy hier af wisers sijn behoudelece elkermallic sinen rechte. In orcontscape van desen dinghen ende om bede vanden partiën so hebben wy dese letteren beseghelt met onsen seghele. Dit was ghedaen int jaer ons heren doen men screef dertienhondert ende een en neghentich opten achtienden dach van october.

derdalven : derehalf, twee en half
elkermallic : ieder, iedereen
ghancghave : gangbare
manissent : maning ?
wiser : gids, leidsman, rechter

16 - 13981125, 31 x 9, perkament + 1 staart met zegel; 2e staart ontbreekt, Middelnederlands, schepenbrief.

Datum Sint Kateliene dach : feest Sint Catharina valt op 25 november. Lierse schepenbrief. Mijs De Cupere kocht van here Janne Duschen, priester, een erfelijke rente van anderhalve mottoen op en huis "buten de Berlaersche poerten". Buren sijn here Wouter Van Dielbeke en Henric Denys. De Heilige Geest van Lier heeft ook een erfrente van 6 Leuvense schellingen.

17 - 13981117, 24 x 10, perkament + staart, zegel ontbreekt, Latijn, open brief.

Regest : De deken en het kapittel van Lier geven Johannes Dunsche, vaste kapelaan van het Maria-altaar, toelating tot verkoop van een rente ten gunste van de kapelaan van de Tafel van de Heilige Geest en van de Infirmarie van het Liers begijnhof.

Universus presetnas lilteras inspecturus seu auditorus Decani et Capituli ecclesie beati Gumhari Lyrensis salutem in domino cum noticia veritatis.
Notum facimus quod cum curati ecclesie curtis beghinarum Lyrensis capellani altaris beati Marie fabrica mensa sancti spirite et infirmaria utrique pariter et egaliter portionem unam [heani] firtellam siliginis annui et perpetui redditum quam dicti curati seu cum procuratore et capellani necnon [mambori] seu ministre dictorum fabrice mense et infirmarie ob maiorem valitatem et perfectum vendere et alienare intendunt hinc est quod dictos Johanni Dunsche latori presentium prescripti altaris perenni capellano datui et consenti dimidiam pretactam portionem tam sibi quam pretacto curato et dicta firtella debitam vendendi et alienandi et emptori seu emptoribus satisfaciendo consentiendo insuper eidem domino Johanne in libere exercere valeat ei expedire pretacte sibi ex parte dictorum [mambori] seu ministrorum de venditione suarum portionum dicte firtelle tradita et concessa eorum scabinis Lyrensis predicti quod eorum littera super hoc confecta comprehendendi videre.
In testimonium veritatis omnium premissorum sigillum nostrum ad eis pertinentibus est appensum.
Daum anno domini M° ccc° nonagesimo octavo mensie novembrii die decimaseptima.

18 - 13990906, 39 x 18, perkament, Latijn, testament.

Regest : Testament van Elizabeth Alaerts, begijn te Lier, opgemaakt door Johannes Fratriss de Riest, priester, en getuigen daarbij Walter de Aggere, Johannes Dunsche - priesters- en Egidius de Bruxella.

In nomine domini Amen. Per hoc presens publicum instrumentum cunctis pateat evidenter quod anno a nativitate eiusdem domini nostri millesimo tricentesimo nonagesimonono indictione septima mensis septembris die sexta [**6 september 1399**] in mei notarii publici testiumque infrascriptorum ad ea que sequentur vocatorum personaliter et rogatorum presentia personaliter et specialiter constituta provida mulier et discreta **Elizabeth Alaerts** beghine Lyrensis Cameracensis dyocesis in statu sospitatis (gezondheid) corporalis et intelligens discretione per dei gratiam [exponens] ac suorum [sensorum] [per omnia] bene compos perut prima facie apparebat pie et salubriter [mota] de bonis et

rebus sibi super terram a deo collatis et concessis [anime] suo cupiens providere saluti perpetui deinceps verisimiliter et attendens quod in temporalibus nichil morte etiam hora [ ] [ ] existat [propter multo] sit securius cum [provida] deliberatione et multo consilio [ex capite l et intell de] ultimam dictare voluntatem ordinationem suam ex eo fecit, condidit et ordinavit testamentum seu ultimam eius voluntatem prout inferius continetur tali saltem per testatricem [p] et hiis sequentibus annexa quod si [huiusmodi] suum testamentum seu ultra voluntas non valeat ut testamentum saltem valeat ut codicillus vel donatio cum [mot] aut eo iure privilegio sue consuetudine quibus decedentium voluntatis melius valere valeant aut eis [ ] obstante quod non omnis sollempnitatibus et legalibus caute et hac presenta sua ordinatione [sunt] expresse et observate.

In primis [ ] Elizabeth testatrix voluit et [summo] desideravit quod omnia et singula eius debita ac bona per ipsam iniuste acquisita [s si] que sufficient [do] potuerit [au] omnia de suis bonis peremptoriis unacum exequarum suarum expensis persolvant et constituent integraliter et ad plenum [d et lega] Insuper [per iniuste acquisita sibi [recepta] fabrica ecclesie Cameracensis dyocesis unum mitonem semel.

Item legavit et donavit eadem testatrix fabrice Beate Margarete in curti beghinarum Lyrensis duas firtellas siliginis et unum florenum holland[ ] annui et perpetui redditus.

Item legavit tantum seu totidem **Machteldi** sua nepti filie quondam **Lamberti Alaerts**.

Item cure seu beneficio curato ecclesie dicte curtis beghinarum unum modikinum siliginis perpetui reddituus. Item curato dicte cure unum florenum holland[ ] semel dumtaxat.

Item capellanie seu altare beate Marie site in dicte ecclesie pretacte curtis sex modikines siliginis annui et perpetui redditus.

Item misse [anniversarie] in dictum curti seu ecclesia pretacta unum modikinum siliginis perpetui redditus. Item legavit et donavit eadem testatrix capellanie beate Margarete ibidem totidem.

Item capellanie prime misse et in dicte curti quam Johannes Andree possidet etiam unum modikum siliginis perpetui redditus.

Item infirmarie et mense Sancti spiritu dicte curtis beghinarum uterque totidem.

Item hospitali retro macellum (markt) Lyrensis etiam unum modikum siliginis annui et perpetui redditus.

Item legavit et donavit unum modikum siliginis perpetui redditus curato et capellanis ecclesie dicte curtis in equali portione percipientis et habendis pro sue anniversarie ab eisdem annuatim perpetue et prelibita ecclesia celebrandi.

Etiam dicto siligo [debita] deliberari locis et personis prescriptis cum mensura Lyrensis [p p eius] obitum exceptis cum illis sex modikinis capellanie beate Marie legates quos a possessore eiusdem iam [ ] antea de anno ad annum levari et percipi.

Etiam ista prescript[ ] sibi [con] omnium et singulum [unacum] floreno fabrice beate Margarete legato dicta Elizabeth testatrix assignavit et mandavit habendum et percipientem ut permittitur ad et super illas hereditates omnes et singulas quas quondam **Johannes Alaerts** eius frater [dum vixit] obtinebat et possidebat infra parochiam de Boechaut [prout eidem] ibidem ab eorum [parte s dabant

] quaequidem hereditat[orum] **Margareta [quondam] Johannis Alaerts** [eiusdem] filia [prime] obtinet et possidet et [super] quas etiam hereditarius prenomatus redditus dicta Elizabeth testatrix levare et percipere consuevit [ ] super pretactas hereditat[ ] percipienda et levanda erit annuatim et perpetue

[p] semper perpetui redditus ille florenus qui Machteldi Alaerts dicte testatricis nepti [superius] est legatus.

Item infirmarie in curti beghinarum predictae etiam unum mitonem semel.

Item unicumquis hanc ordinationem mediantur unum mitonem semel. [Huiusmodi] autem testamenti sui seu ultime sue voluntatis elegit, fecit, constituit et ordinavit executores et manufideles honorabiles en circumspectos viros] dominos [ ] Johannem

De Vaken, curatum dicte ecclesie curtis beghinarum, Johannem Dunsch et Henricum [Sleipens] antedictae ecclesie capellanos.

In quorum quidem executorum suorum manibus et [potentate] [s] posuit et obligavit omnia bona sua mobilia et immobilia presentia et futura ubicumque locorum et in quibuscumque rebus

[exercitia] quaecumque iure seu [more] censeant donec omnia et singula premissa debite executionem [facere] de mandata et ut exinde omnia et singula premissa et ea tangencia perficiant cum effectum [ ] dampna expensus et [debite] recipi aut ac impediens seu impedire [intentibus] premissa seu ea tangencia [s f] quod absit [r iliter et s] volens insuper et ordinans prefata testatrix quod si aliquis heredum suorum presens suum testamentum seu eam ultimam voluntatem ausu temerario per se aliud seu alios insurgere vellet et impedire parte vel in toto publice vel occulte directe vel indirecte [quoniam] impediens seu rebellis [caveatur et p] omnia iure et [p] [quod] seu que sibi in finis bonis competere possit iure hereditario [successorum vel legatorum] et quod ad hoc incurrit penam seu [anbande] centum scutatorum aureorum totiens quotiens sibi contra premissa aut ad eorum rebellare [contigeret etiam quod huiusmodi ius seu portionem et [anband] intercipient] mediatim [in Christo [ ] et dicte episcop] Cameracensis [ ] et mediatim [princeps tempore sub quo huiusmodi] rebellis bona [r] ipsi ob hac suum [presens testamentum] et defendant et execu[tioni] debite [iuxta] sui formam et tenorem [ ] demandari dictis legatariis et executoribus assistens.

Super quibus omnibus et singulis dicta Elizabeth testatrix petiit a me notario publico subscripto sibi scribi et tradi publicum instrumentum in meliori forma sub [astantem] ibidem testimonia personarum. Acta fuerunt hec in ecclesia beate Gommari Lyrensis anno indictione mensi et die predictos presentibus ibidem honorabilis et discretis [viribus] dominis Waltero de Aggere, Johanne Dunsch presbiteris et Egidius de Bruxella etiam dicte Cameracensis dyocesis testibus fidedignis ad premissa [testandis] vocatis specialiter rogatis.

Et ego Johannes fratris de Roest presbiter Cameracensis dyocesis [pub] imperiali auctoritate notarius quorum premissorum omnibus et singulis dum sic fierent et agerunt unacum prenominate testibus vocatis presens interfui. Eaque sic presens vidi et audivi [ ] hac presens publicum instrumentum manu mea ipsa conscripsi exunde confeci signoque meo solito et consueto signavi in testimonium veritatis omnium premissorum specialiter rogatus et diligenter requisitus.

19 - 13990930, 24,5 x 8, perkament + 2 staarten en 1 beschadigd zegel, Middelnederlands, schepenbrief.

Schepenbrief van Lier. Voor schepenen Henric de Valkener en Woutre van Hestede en voor de Schout van Lier en de vierschaar verschijnt Henric Vander Braken. Hij is erfgenaam van een rente van 4 en halve mottoenen die hem toekomen na het overlijden van Janne van Morchoven. De schepenbrief bevestigt zijn rechten als erfgenaam.

20 - 14560000, br 16,5, H ?, papier, beschadigd; begin ontbreekt, Middelnederlands, testament.

Regest :Testament van Lysbet van Brecht opgemaakt door Marcellinus Grobbe, priester en kapelaan in het Begijnhof, , en met getuigen Peter Bruecele en Peters Lippens. De tekst bevat veel namen van personen en vermeldt vele functies en merkwaardigheden.

[begin ontbreekt] Item sy begheerde een dertichste ghedaen te hebbene van haren parochiaen here Peter Van Sevenberghen ende dat hi daer voor sal hebben enen rijnschen gulden Item gheeft sy hem noch den selven parochiaen voorgheenoemt een tenen boet vlessche ende enen rider gulden Item sy heeft ghegeven here Marcelise Grobbe, priester ende cappelaen in begijnhof een halve rider gulden.

Item sy heeft ghegeven Lysken Haghen, Machielse dochter uut groter liefden die sy tot haer altoes ghedranghen hadde haer saergie (deken, dekkleed) ende haren besten roc, en ii omdoeke Item heeft sy beset ende ghelaten na haer doot een halster rogs erflijc vanden sistere dat sy te Kessele plach te heffene inder manieren hierna volghende datmen alle iare ewelyc duerende haer jaergetide houden ende eren sal, met eender ghesonghender missen vanden parochiaen, metten

capellanen die doen waren, daer af sal hebben metten yersten een muddeken rogs voor ute tot synder provenen behoef, ende noch de parochiaen metten capellanen die dat ter missen comen selen ii muddeken rogs tsamen te hebben [ende te deilene]. Ende de scolieren die die oic ter missen comen tsamen een muddeken te hebbene ende te deilene. Ende [voertse] heeft sy ghegheven ende beset der kerken, den heyiligen Gheest ende der Fermeriën int voorghenoemde beghynhof een viertele ewich ende erfelyc te hebbene ende onder hen te deilenen dies salmen van deser viertelen af trecken die spijnden (aalmoezen) altoes haer jaerghetide mede te offeren.

Item sy heeft ghegeven Katelinen Tsruters haer daghelycs falie (mantel) ende haer daghelycschen grauwen roc ende i doec ende i elle

Item sy heeft ghegeven Vrouwe Beemden enen hootdoec

Item sy heeft ghegeven Joffrouw Magrieten Huyghs meesterse inde Fermerie des hoofs voerseid een Dietsch boec dat heet Canticum Canticorum, ende noch een ander onser Vrouwer ghetide, ende bat haer zeer vriendelyc dat sy haer testamentoressse syn woude, dwelke sy haer gheloofde dat sy aen name ende na best altes na haer begheerte ten eynde wel voeren soude, om [ ] wille die sij menich iaer lanc tsamen ghehadt hadden.

Item sy heeft ghegeven Lysken Huyghs enen hootdoec

Item sy heeft ghegeven Kerstinen vanden Broeke haren besten doec

Item Katelinen enen hootdoec ende i elle

Item sy heeft noch ghegeven Lysken Haghe, Machiels dochter voerseit, de seven ghetiden van ons Heren Passie int perkamente gemaect

Item Joffrouw Monen Nijs kerc meesterse een tenen derdendeel

Item Katelinen Perre enen tenen pot

Item here Janne Matheeus, priester enen mottoen eens

Item Lisen Backebroet enen hootdoec

Item der portenersen enen hootdoec

Item Lysken Boenerrade i elle

Item Grieten vander Vlaest enen Dietschen boec die beghint "Alle dinc"

Item der clusenersen Beatrijs Bocs

Item Bogaerde der clusenerse maerte i elle

Item gheeft sij noch Lijsken Haghe voerseid haer sesse cussene metten are ghetekent

Itemp sy gheeft Machiele vander Haghe, Lyskens vader, enen lattonen (geelkoperen) becken ende i hantvat (vaatwerk met handvat)

Ende om dat dit voerseidete bat volbracht soude werden, soe heeft sy Joffrouw Lysbet van Brechte haer testamentoors ghecoren ende gheset Machiels vander Haghe, Lysken Haeghs vader, Joffrouwen Huyghs meesterse inde Fermerie ende Lysken Haghen, Machiels dochter, ende heeft het alle goet oghedragen dat syt selen hantplichten, scicken ende disponeren toten eynde vans harer begheerten.

Ende waert dat yemant vanden haren erfghenamen wie hy ware, wijf oft man oft oec yemant vander erfghenamen wegghen hier in rebelliseren woude dat hij verboren soude syn aenghedeel van haren goede, have ende erve, ende op ene [p ie] van xx marc silvers half den Here vanden lande ende half den Bisscop van Camerike.

Inden welken Joffrouw Lysbet voerseit aen my begheert te maken een openbaar instrument ende waers te doene een of meer, dat ic Marcelis Grobbe, priester, getekent hebbe met minen hanteeken. Ende hier waren bi ende over Peter Bruecele en Peters Lippens als ghetughen.

Marcelis Grobbe presbyter, notarius ad premissa

21 - 14000902, 24 x 14, perkament 2 staarten, geen zegels , Latijn, brief.

Regest :Brief van de Meesteressen en bestuurders van het Liers Begijnhof en gericht aan de Abt van de Sint Bernardusabdij bij de Schelde. Zij laten weten dat op 1 september 1400 Johannes de Vaken, pastoor van het Begijnhof, overleden is en begraven in de Sint Bernardusabdij. De congregatie heeft de dag erna Johannes Piers verkozen als opvolger. De Deken en Kapittel van Lier weren reeds verzocht om met de overplaatsing van Johannes Piers in te stemmen.

Reverendo ac religioso in Christo patri ac domino domino per dei gratiam Abbati monasterii Sancti Bernardi supra Scaldam ordinis cisterciensis Cameracensis diocesis, Magistrae seu gubernatores curtis beghinarum opidi Lyerensis totusque conventus eiusdem antedictae diocesis salutem in Domino cum exhibitione sibi reverentie et honorum.

Noverit vestra [presentas] veneranda quod vacante parochiali ecclesiam iamdicte nostre curtis per obitum bone memorie domini **Johannis de Vaken** ultimi possessoris eiusdem qui prima die mensis septembris perit diem clausit extremum ipsius corpore ecclesiastice tradito sepulture nobis in loco ad hoc apto scilicet choro dicte ecclesie.

Super electionem idonei sacerdotis prout nobis tam de iure quam consuetudine [incumbitem] celebranda congregatione data nostro unanimiter in personam venerabilis viri magistri **Johannis Piers** presbyteri direximus et dirigimus ipsum loco et via de scituti in nostrum curatum et pastorem antedictum eligendo et nominando.

Quemquidem magistrum Johannem perlibate etiam reverende permutati perutum tenore litterarum sigillo pretacte nostre curtis in testimonio veritatis premissorum sigillatarum transmittimus supplicantes eidem diem [permutati] venerende humiliter et devote quod prenominato magistro Johanni vigore dicte nostre electionis et divini amoris intuitu prescriptam ecclesiam cum omnibus sicut juribus et pertinentiis universis conferre dignemini precando venerabiliter prout motum eundem magistrum Johannem reverentibus viribus dominis Decano et Capitulo ecclesie sancti Gumhari Lyrensis superdicte Cameracensis diocesis.

Datum et actum in prescripto loco anno a nativitate domini **millesimo quadringentesimo mensis septembris die secundo** praesentibus ibidem honoribus viribus domino Wilhelmo [prepositi] Johanne [ratificatore] presbiteris, Johanne de Ophem [presens] scultete Lyerensis, Henricus Andree, Johanne de Molle, Johanne Sculbeen, Johanne Hygens, et Johanne de Marke scabinus et juratis dicti opidi Lyerensis dicte Cameracensis diocesis testibus fide dignis ad premissis vocatis specialiter et rogatis.

Een poging tot vrije vertaling :

Aan de eerwaarde en in Christus gelovende bij Gods gratie de Heer Abt van het cisterciënzerklooster van de Heilige Bernardus bij de Schelde in het bisdom Kamerijk, wij de Meesteressen en bestuurders van het Begijnhof van de stad Lier samen met ons gezamenlijk ganse convent, allen van hetzelfde het bisdom Kamerijk, groeten U in de Heer met de verzekering van onze achting en eerbied.

Met alle eerbied voor U delen we U bij deze mede dat het ambt van pastoor van de kerk in het vermelde Begijnhof vacant is geworden door het overlijden van de heer Johannes Van Vaken, zaliger gedachtenis en laatste bekleeder van dat ambt.

Hij verliet ons de eerste dag van september toen hij zijn laatste levensdag afsloot.

Zijn lichaam werd door ons op kerkelijke wijze begraven op een hiertoe geschikte plaats, te weten in het koor van onze voornoemde kerk.

Terzake van de verkiezing van een geschikt priester, volgens zowel het recht als de parochiale gewoonte, werd op een plechtig beraad van onze (begijnen)gemeenschap éénparig de eerwaarde Magister en priester Johannes Piers aangewezen en uitgekozen om, meteen en volgens de statuten van ons Hof door ons in te vullen pastorale ambt, hem ter zake te verkiezen en te benoemen.

Wij verzoeken de overplaatsing van de voormelde en eerwaarde Magister Johannes bij kracht van de brief bezegeld met het zegel van ons voornoemde begijnhof.

Deze brief, ten getuige van uitvoering van het voormelde, hebben wij dezelfde dag verzonden, nederig en met eerbied verzoekend dat hij wordt overgeplaatst naar de voornoemde kerk, op kracht van zijn verkiezing door ons en geleid door de goddelijke liefde, en volgens alle wetten en regels ter zake. Wij hebben ons verwaardigd om de eerwaarde Deken en Kapittel van de kerk van de Heilige Gummarus te Lier in het voormelde bisdom van Kamerijk te verzoeken dat Magister Johannes daarheen overgeplaatst wordt.

Gegeven en gedaan in voormelde plaats in het jaar ons Heren duizend vierhonderd op de tweede dag van september in de aanwezigheid van de eerwaarde heren Willem [voorzitter] en Johannes [secretaris] priesters, van Johan van Ophem, huidige schout van Lier, van Henricus Andreus, van Johan van Molle, Johan Sculbeen, Johan Hygens en Johan Van Marcke, schepenen en gezworenen van de stad Lier, allen van het bisdom van Kamerijk, als getuigen te goeder trouw en in hiertoe speciaal geroepen en gevraagd.

22 - 14000907, 24 x 12, perkament + staart, zegel ontbreekt, Latijn, brief.

Regest : De Abt van de Sint Bernardusabdij bij de Schelde vraagt de Deken en Kapittel van Lier om instemming met de benoeming van Johannes Piers als pastoor op het Liers Begijnhof.

Venerabilibus ac circumspicendis viribus dominis Decano et Capitulo ecclesie sancti Gumhari Lyrensis Cameracensis diocesis per dei gratiam Abbas monasterii loci sancti Bernardi supra Scaldam ordinis cisterciensis eiusdem Cameracensis diocesis salutem in domino et rei subscripte nostre veritatem noverit quod nos parochialem ecclesiam sancte Margarete curtis beghinarum Lyrensis dicte Cameracensis diocesis ad nostram attentionem et procuracionem nostram iuris procurati spectant vacantem ad presens per obitum bone memoria domini Johannis de Vaken ultimi possessoris eiusdem honorabili viro magistro **Johanni Piers** vigore electionis in personam solempnitater per litteris quibus hec [nostre s] transfixe claresciter celebrate cum omnibus suis juribus et pertinentiis [universis] contulimus et confirmimus iure cum cuiuslibet in omnibus semper salvo.

Ad quamquidem ecclesiam curtis beghinarum vobis dominis decano et capitulo [perlibater] ad quis admissio ad dictam ecclesiam et [curatis] constitutionem ad eadem spectare dignoscuntur magistrum **Johannem Piers** in dicti nostre procuracione rogantes vos affectiose quatenus ipsum seu eius procuracionem [ ] ad dictam ecclesiam admittere et recipere in eadem constituere debitis adhibitis sollempnitatibus ad talibus adhiberi solitis et consuetis.

Et nos Abbas predictus in testimonio veritatis omnium premissorum sigillum nostrum presentibus litteris duxemus appendendum.

Datum anno domini millesimo quadringentesimo mensis septembris die septimo vigilia in prefesto nativitatis gloriose virginis Marie [ ] apud [ ] nostro hospitio [pp] .

23 - 14000623, 29 x 8,5, perkament, Middelnederlands, schepenbrief.

Schepenbrief Lier. Voor Costyn vander Vlaest en Jan van Vorspoel, schepenen te Lier, verkopen Goolen de Moelnere en Jan Pauwels, die men heet Jan Pieters, aan Lauwereis vanden Loerte een rente van twee mottoenen op en erf gelegen te Lier "buten d'Ekelpotten".

24 - 14090515, 32 x 8, perkament, Middelnederlands, schepenbrief.

Schepenbrief Lier. Voor Jan van Molle en Henrijc van Heffene schepenen te Lier, verkoopt Lauwereis vanden Loerte aan Joffrouwen Lijsbetten Box "der beghinen" een rente van twee mottoenen. Op verso : "desen chijns hoert toe der kerken vanden beghinen A XXXI ",

25 - 14011130, b +/- 60 x 90, perkament, Middelnederlands, open brief.

Regest :Het recht en ordonnantie van het Liers begijnhof worden vastgelegd in een open brief bezegeld door schepenen en gezworenen van de Stad Lier samen met de voogden en meestersen en met Jan Piers, pastoor van het Begijnhof.

Allen den ghenen die dese letteren sien selen ende horen lesen, Wij Schepenen ende gheswoere ghemeinlic vander stad van Lyre Henryc Dries ende Henryc Mijs mamboers vanden Beghinhove van Lyre vande voerscreven scepenen ende gheswoernen daer toe gheset ende Jan Piers prociaen ende ghemeinlec die meesterse vanden voerscreven beghinhove salut met kennissen der warijt.

Wij doen cont allen lieden dat dit is 't rechd ende d'ordonnantie vanden voerscreven beghinhove ghelic ende alder manieren also hier na volgd ende bescreven staet, bi welken rechte overdragen (overeenstemmen, overeenkomen) ende ordinnantie voerscreven wij alle gadre eendrachtelike bi bliven (volharden), ende welke dat die voertaene 't ewigen daghen ghehouden werden, ende gheloven dat voer ons ende onse nacomelingen malkanderen daer toe te helpene dat die ghehouden selen bliven behoerelec altoes dien dat die voerscreven poente altoes staen selen te mindere, te meerdere, te verclaerne ende te verbeterene ofte namaels te doen ware bi ende na onser [aller] goedunkene.

Item inden irsten dan dat alle menschen die binder 't shoefs voerscreven selen syn ende op den hof wonen selen, die selen sijn onder die ghehoersamheit des prochiaens vanden hove metten meestersen dat si hem ende hen laten selen naet besceide tot haren goedunkene in ghehorsamheit, want si den last van hen dragen,

Ende oec dat men allen die ghenen die hen niet metten eersamen joffrouwen (een jonge vrouw, ongehuwde jonge vrouw, jong meisje, maagd) in ghehorsamheiden in eersamheit van wandelinghe (omgang, levenswijze, gedrag) ende in gotleken goeden seden conformeren of ghelike en wille [sout] men die uut doen sal uten gheselschap der andre die eersam syn.

Item want alle beghinhove gheordineert sijn om vrouwen ende jouffrouwen die hen af sceden (afsceden: ophouden, uitscheiden) willen vanden werelt ende in reinen levene ende in goeden sede hen toet gode keren willen daeromme selen si sijn van alselken abite (habijt, kleding) ende wesen (levenswijze) also hier na volgd, dats te weten cledre van verwen (kleur) uut grau of swert of mengsel gris of bruy[n] daer wit in is, ende van onder sele rocke met twe bodeken te maten wyt na dats men in dander hove pleged (plege: wijze van doen), muwen (mouwen) toet op die hant onghecnopt ende niet uutghevoedert noch gheprost (prossen, in plooiën en rimpels hangen, te ruim zitten), onderrocke simpelec ghemaect niet uutwert uutghecoppelt (? koppel: zoom, ongenaaide plooi).

Ende en selen oec niet houden lanc haer noch gheregen scoen (rijgschoen: schoen met veters) drage noch totten (toot: uitlopende punt, lange en spitse punt) daerane noch hacken maer faliën (mantel, doek van zwarte stof, die door vrouwen over het hoofd of over de schouders werd gedragen) selen si dragen van verwen (kleuren) also voerscreven is.

Item niemant en sal oec opt beghinhof wonen hi en sal ontfaen beghine syn, daer ghehut (uitgezonderd) de boden of kijndre die jonc ende onder haer jare syn.

Item opt hof machmen (mag men) ontfaen na goedunken vanden meestersscapen, vrouwen ende joffrouwen die ghesont syn van leden, eersam van levene ende goed van namen, die ghenoech hebben op te levene of syn si mate (van niet aanzienlijke afkomst, gewoon) of arm dat si te minsten hebben also vele dat si binnen drie jaren des hoefs last niet en dorven (moeten, hoeven) syn, noch des heilighest (tafel van de heilige geest) noch der fermeriën, want gheen van desen drieën en soude

hen in staden staen (bijstand bieden) al hadden sijs te doene si en hadden eer te naaste drie jaer opt hof ghewoent.

Item also een coep valt (te koop komt) opten hof van husen of van cameran so is iement van binnen 't shoefs naer (nader, dwz met voorrang) die also hi also vele gheven wille also iement van buten, ende also enich ghenoech valt in een convent so is iement vande convente naerder dan iement van buten **heet** (?) en ware dat d'meesterscap anders consenteerde, overmids werdicheit der persone of dienst of voerdeel die den hove ofte den convente daer af comen ware, of comen mochte, ende alsus (alzo) eest oec vanden husen te vercopene.

Item wat vrouwen ofte joffrouwen die opt hof comt wonen ende beghine wil syn ende die werlec cledre (wereldlijke kleding) daer brengd die en sal die werlec cledre niet langer dragen dan d'ierste jaer bedectelec (onopvallend) ende daer en binnen beginen cledre ghecrigen ende die werlec cledre vercopen of veranderen van verwen oft van maecsele.

Item vrouwen ofte joffrouwen die in huwelec gheseten hebben ende opt hof wonen willen die moeten een woenstede copen opt hof, ende dair toe moete si enen dobbelen mottoen eens gheven voer hare wedustoel (staat of woning van weduwe of weduwnaar).

Item wie opt hof ghecocht heeft ende daer na huwelic doet, die sal van dies huus of d' cameran quiten syn ende niet langer recht daer ane hebben.

Item so wie ghecocht heeft, opt hof, huus of cameran weder hi daer in woent, of niet in en woent, die en sal niement met heure nemen te wonene noch in syn huus noch cameran setten te wonene, het en si dat hi den hove ghenoechhet.

Item so wie opt hof doet timmeren (bouwen: meest houten woningen, met lemen wanden) eest vele eest lutel, dat sal al den hove bliven also dat niement vanden erfghenamen daer aen recht sal na die doot die dat ghetimmer heeft. Item so wie in coephuse woent die sal syn huus of camere houden ende wesen custbaerleke (gangbaar, in goede staat) van wande oft van dake, ende ghebraec daer iet ane also hi storve (sterft) so soude dat syn goed voldoen dat achter [henne] bleve.

Item die in die convente oft in die aelmoesen huse wonen, die selen dat oec houde custbaerlec also voerseid is.

Item ghene beghine en sal vanden enen convente in d'ander varen sonder orlof vanden meestersen.

Item want alle beghinhove gheordineert sijn op ghehorsamheit, eersamheit ende reinicheit van levene, alle die ghene die onghehorsam syn ende niet beteren en willen noch doen dat men hen bevelt, of dat men hen voer misdact siet te doene of bevelt of die oneersamlec wandelen ende niet laten en willen, of die openbaerlic ghevalle syn of mijsdoen ieghen reinicheit van levene weder dat si ghecocht hebben opt hof of niet ghecocht die selen 't hof verboren ende al dat si daer ane ghelegd hebben ende syn si ghevallen met ghestelec persone dien niet huweleke (bijslaap) doen en mogen of niet overspelen die en selen nimmermeer weder opt hof ontfaen worden.

Item alle die ghene die ontfaen begijn syn opt hof selen alle daghe een ghehele misse horen ende waert dat men 't bevonde dat eneghe beghine des niet en dade, die soude verboren half haer dachure (dagloon) die si met werken wonne, ende die niet te werke en ghinghe die soude oec also vele verboren, ende dit sal sente Margerete (de begijnhofkerk aldaar) hebben, het en ware dat sake dat si siec ware of noetsake ghetanen (? tanen: kwellen) consten daer omme dat men's hen mochte verdragen.

Item alle beghinen die ontfaen syn die syn sculdich te houdene die seven ghetiden vanden daghe, die niet lesen en connen in die boeke die sele lese voer die mettenen twalef pater nostre, ende voer elc vanden anderen ghetiden seven pater nostre, maer die lesen connen in die boeke die selen lesen die ghetiden van onser lieven vrouwe ofte vanden heilige ghest, ofte vanden heiligen drievuldicheit ofte vanden heiligen cruce.

Item alle beghinen selen des sondages hare ghebode horen in haer prochikerke, want si dat sculdich syn te doene, ende oec so selen si des sondags ende des heilichdages hoemisse ende vespere horen in haer prochikerke, ende dit niet versumen sonder groten noet ende met orlove vanden prochiaen oft vanden meestersen.

Item alle beghinen selen hen vereren te ghane toet den heiligen sacramento ten alderminste te vier tiden t' siaers.

Item ghene beghine en sal des avons buten hove eten noch des nachs bute slapen, noch waken te like (waken bij een overledene) ofte te brulochten noch oec uter stad ghaen dan met orlove van eender meestersen des hoefs of des prochiaens ende wie anders dade die soude men daer af corrigeren.

Item niement en sal uten hove ghaen dienen ofte achterwaren (verzorgen, hoeden) ofte anders bi niemende syn, hi en hebds orlof vanden meesterscape of hi en soude 't hof verboren weder hi ghecocht hadde, of niet ghecocht.

Item niement en sal des avons uten hove ghaen werken in die stad sonder orlof of men salse corrigeren daer af ten goedunken vande prochiaen ende vande meestersen. Item so wie bevonden wort met onghetrouheide van handen die sal oec 't hof verboren.

Item ghene beghine en sal uutdragen of clappen buten 't shoefs eneghe dinghen die men ordineert of doet om eersamheit ende profit des hoefs.

Item waer dat sake dat eneghe beghine vanden prochiaen ofte biden meestersen ofte vanden mamboren (voogden, bestuurders) eneghe sasseme (satsaem: ongemanierd, ruw) of quade of afdragende worde sprake voer hen ofte achter hen om 't shoefs wille, die soude men daer af corrigeren na dat si misdaen hadden.

Item waer oec eneghe beghine die enegen vrient of maech claegde, over den parochiaen ofte over die meestersen ofte oec over die mamboren om enegen corrigeren welke die van 't shoefs wegghen of andren sake wat ware toecomen mochte ende den prochiaen, mamboren ofte meestersen daer enich morsel (lezing onzeker; mogelijk 'morzel': een beetje, iets) af quame, so soude die beghine daer dit morsel af quame verboren 't hof ende nemmermeer weder daer in ontfaen worden al hadde si oec huus of camere daer op gecocht.

Item also ene beghine sterft so sal 't hof haer beste bed hebben dat si heeft, ten ware dat sake dat si inde fermerie storve want dan soude de fermerie al haer goed behoude [voren] haer stont] (stont: voor haar verblijf, bestede tijd) , ende also behoirt die heiligest al 't ghoed vanden ghenen die de provende van [heure nemen] het en ware dat sake dat die beghine kinderen hadde die haer goed deilen mochten ende dan soude die heilighest deilen als kynd.

Item so wat beghinen die ghestorven is ende die men in die kerke wil graven dair sal men half also vele af gheven in erfelecheiden ofte in ghereden ghelde also men te sente Gommaers gheeft.

Item is dit voert d'ordennantie vanden fermeriën int voerscreven hof.

Item in dese fermerie mogen comen wonen ontfaen beghinen out of jonc die arm syn ende haer broet niet ghewinnen en connen bi consente ende goedunken des prochiaens der meestersen ende der mamboren vanden voerscreven hove. Item ware oec vrouwe of joffrouwe die ryc ware, ofte goed hadde have ofte erve ende die in die voerscreven fermerie comen woude weder si ontfaen beghine ware of [en] ware die mocht men daer in ontfaen bi consente des prochiaens, der mamboren ende der meestersen ende met vorwerden die si make soudent van haren goede bi rade ende consente van haeren erfghenamen.

Item waert dat sake dat enich vanden ghenen die in die fermerie ontfaen syn ofte ontfaen selen worde wederspanic ware ieghen die meesterse vanden fermeriën ofte haer enich sasseneheit (satsaem: ongemaniert, ongemakkelijk, onhandelbaar, ruw) dade in worden (woorden) of in werken, ende die niet en dade wat die meesterse hiete (heten: bevelen) en liete dat si verbede (verbeiden: verwachten) ende die meesterse dat claegde, so soude men dien persoene daer af corrigeren na syn verdiente, ofte uut der fermeriën doen ende nemmermeer daer weder in ontfaen.

Item ghene vande ghene die in die voerscreven fermerie waren ende daer in ontfaen syn, en sal uten hove ghaen ter stad wert sonder orlof van hare meestersen vander fermeriën noch oec uter stad ghaen sonder orlof van hare meestersen, dade oec iement anders, die soude men daer af corrigeren.

In kennissen der warijt, ende om die meerder sekere ende vesticheiden wille alder poente ende voerscrevender dinghen hebbe wy scepenen ende gheswoerne voerscreven der stad seghel van Lyre van [sa] ende wy prochiaen ende mamboers voerghenoemt onse propre (eigen) seghel ende wy meestersen voerscreven des voerscreven hoefs seghel aenghehangt desen ieghewoerdihe letteren.

Dit was ghedaen int jaer ons heren doen men screef viertienhondert ende één, op sente Andries dach des apostels.

26 - 13790713, 29 x 7, perkament, Middelnederlands, schepenbrief.

Schepenbrief van Lier. Voor schepenen Willem van Ghent en Jan Pictor verkoopt Willem Van Vaken, Henrijs sone van Vaken, aan Wouteren van Zanthoven één "ouden scilt erfelike ghout" op een huis te Lier "int straetken dat te Jans van Doernewert ghaet" tussen Jan Bartelemeus huis en Willems huis van Vaken"

27 - 14030505, 16 x 10,5, perkament + 2 staarten, zegels ontbreken, Middelnederlands, schepenbrief.

Schepenbrief van Lier. Voor schepenen Henrijc Dries en Reine vande Lare verkoopt Wouteren van Zanthoven aan **Katelinen Michiels "der beghinen Henrijs Proefs wijf was van Vorselaer** één "ouden scilt erfelike "

28 - 14070409, 28 x 29, perkament + 2 staarten met elk beschadigd zegel, Latijn, open brief.

Regest : Open brief. Deken en kapittel van Sint Gummarus stemmen in met de oprichting van een kapel in de Begijnhofkerk van Lier, waar tweewekelijks de eerste mis ('s ochtends, en wel voor het eerste luiden van de voerclocke van de stad) zal gevierd worden. Verder staan ze de beghijnen toe een kapelaan voor te stellen, en beslissen dat de schenkingen van resp. Karolus van Ymmersele en van beghijn Aleidis van Obstalle gelijk verdeeld worden tussen de te stichten en een andere reeds bestaende kapel waar eveneens zulke eerste mis wordt opgedragen.

Universis presentes litteras inspecturus seu auditoris Johannes curatus ecclesie sancte Margarete curtis beghinarum ville Lyrensis Cameracensis dyocesis [unacum] magistre eiusdem curtis salutem in domino et rei subscripte cognoscere veritatem.

Quia cum perpetui divini cultus augmentum pauperorum beghnarum iamdictem curtis commodum et utilitatem quedam laudibilis matrona et in Christo devota **Katerina** dicta **Wouters** relicta quondam Johannis de Ghele opidana Lyrensis quondam pecunie summam ad comparandem seu dispendam ea mediante hereditarios redditus pro fundatione et dotatione [u] perpetue Capellanie prime cotidiane misse alternatis septimanis in dictam ecclesiam ob remedium salutem sue dicte ac etiam dictarum tam dicti Johannis sui mariti quam parentum et omnium benefactorum suorum in perpetuum celebrande nobis contulit et nostre disponi

5 plenarie reliquit conscientias nostras in premissis efficaciter obligando. Hinc est quod nos [t] [ ] omnis nobis commissum et per nos assumptum adimpleri cupientes pretactam capellaniam in prenominata ecclesia beghinarum.

In cancellis ibidem nominata constructo super altare beate Marie virginis in honore omnipotentis dei et amatissimi doloris sanctissime Marie sue matris serenissime virginis eius filium gloriosum de cruce depositum lacrimose in sinu proprio recipientis exnunc cum bonis et redditibus hereditariis aut dicte pecunie summa per nos acquisitis de novo fundamus et dotamus sub onere prime ut pertangitur cotidiane misse singulis diebus alternatis septimane dumtaxat per capellanum dicte capellanie qui erit pro tempore aut per alium idoneum presbiterum ante horam pulsationis [operarie] campane Lyrensis vulgariter dicte **voerclocke** in perpetuum celebrande et [destinende] redditus [vero] cum dictam pecuniam [acquisiti] hic subscribunt et [sint tales].

In primis duo scutata aurea antiqua hereditariis censu super domum cum fundo et attinentiis Johannis dicti vanden Bruggen situm Lyeren in vico dicto Ruisbroecstrate cum uno latere iuxta domum quondam Gummare [Struifs] etiam alio iuxta domum Wilhelmi Deckers quaequidem scutata Walterus de Zanthoven dudum acquisivit erga dictum Johannem ut [perut] in quadam littera scabinale Lyrenses et [titulo] solutionis [ipsu] census cedit mediatim in feste omnium sanctorum et mediatim in festo Pasche. Item [adhuc] due [h] antiqua scutata aurea hereditaria super **hospitum dictum den Herdt** iuxta forum Lyrensis quod possidet et inhabitat Johannes van Ysendike ad festum omnium sanctorum integraliter persolvenda.

Item unum talem antiquum scutatatum hereditarii redditus super domum cum suis attinentiis quondam Johannis Laets situm Lyere in vico dicto Mechelstrate mediatim omnium sanctorum et mediatim ad festum Pasche.

Item duo floreni censuales cum sempiternum parte unius super antiquum molendinum aquaticum situm Lyere prope cimeterium ecclesie sancti Gummari super [portam] Nitam mediatim ad natale domini et mediatim in festu nativitatis beati Johannis Baptiste apostoli in perpetuum persolvendi.

Item unum scutatatum antiquum perpetui redditus [in] omnium sanctorum persolvendum de domo et domistadio quondam Wilhelmi Smeets sito Lyre ex[tra] portam de Berlaer inter bona ibidem mense sancti spiritus Lyrensis et bona quondam Johannis [tSirden]

Item adhuc unum antiquum scutatatum hereditarium super domum cum eis attinentiis Nicholai [U x] situm Lyere prope vicum dictum Kerchofstrate [eiusquidem] scutati [annui] [solutionis] [sempiterne] cedit in supradicto festo nativitatis beati Johannis Baptiste [apostolis] non obstante erit, idem scutatatum redditibus [annui] in mediate tunc precedentis annumerandi.

Etiam eisdem redditibus possessori dicte capellanie in perpetuum applicandum et deliberandum. Item duo sextaria siliginis perpetui redditus que Katerina Michaelis beghina Lyrensis relicta quondam Henrici superscripti nuper acquisivit erga Walterum de Santhoven predictum perut patet in quadam littera [hereditarium] censualium [ ] duas Brabantie scabinales littera super hiis confecta.

Item unum scutatatum antiquum perpetui redditus super medietatem dimidii bonarii prati sitam retro cluse cimeterium quod pertinet ad Henricum Lauwers de quo litteram scabinalem Lyrensem quosquidem redditus supradictus nos prenominati fundatores ad pretacte capellanie fundationem et dotationem donamus, conferimus, assignavimus et in perpetuum [eadem] capellanie incorporamus et [profecimus istis] sic rite peractis nos dictam capellaniam [pro nos] [pertangit], [fundatam] et cum dictis bonis dotatam discreto viro Johanne [Rike] presbitero alias dicto Mathei pure et simpliciter perpetui [d] et --- probitatem contulimus et donavimus conferimus et donamus cum omnibus suis iuribus et

pertinentiis universis quidem dominum Johannem venerabilibus viris dominis decano et capitulo ecclesie Lyrensis in dicti nostre [po] attentius rogans et requirens eosdem dominos [quat-- pretat] intuitu prefatum dominum Johannem in corporalem et realem possessionem iuriumque et [pertinentiarum] eiusdem capellanie ponant et inducant aut poni et induci faciant cum iuramento debito ac aliis solemnitatibus in talibus fieri consuetis. Supplicamus insuper humiliter et cum debita reverentia prelibatis dominis sub quorum iurisdictione et patronatu dicta capellania [dignoscitur] [pertinere] [q] foundationem eiusdem cum onere suprascripto atque omnibus et singulis aliis premissis suum consensum periter et assensum adhibeant ac [eandem sua auctoritate] approbent et confirment ac etiam ut magistris dicte curtis beghinarum quatuor collationes seu [presentationes] in dicta capellania pro mortem possessorum eiusdem continue succedentes post iamfactam collationem gratiose concedant et eorum sigillum magnum in signum [ ] consensum et aliorum premissorum unacum nostris sigillis presentibus litteris apponant seu apponi faciant.

Et nos decanum et capituli supradicti ditorum fundatorum supplicationibus utpote devotis et iustis in hac [parte] favorabiliter ammentes ipsosque in tam laudabili preposite debita sollicitudine consonere volentes cupientes etiam ut cultus divini firmam augmententur prefatam foundationem capellanie predicte cum onere supra expresso per nobis et nostris successoribus in perpetuum ratificamus, approbamus et confirmamus ac dictam capellanum nobis presentatum in realem et corporalem possessionem prenotate capellanie cum suis iuribus et pertinentiis universis composimus et induximus prefato [ ] [ ] iuramento debito ab eodem unacum aliis solemnitatibus in talibus debitis et consuetis concedens preterea de gratia speciali ad precum [ ] ditorum fundatorum ut liceat magistris dicte curtis que iam sunt et pro tempore erunt quatuor collationes seu [presentationes] de dicta capellania in ydoneos viros sub premissa forma debite celebrare.

Acta sunt hec tam a nobis decano et capitulo pretactorum quam etiam a dictis fundatoribus in nostro loco [capitulari]. **Anno domini millesimo quadringentesimo quarto mensis octobris die ultima** que est omnium sanctorum vigilia. Preterea cum nobilis vir dominus Karolus de Ymmersele miles bone memorie [dudum] in suo testamento legaverat duodecem florenum censualem perpetui redditus super domum cum eius attinentiis [quondam] Gerardi Woyts tinctoris situm Lire in vico dicto Kerckhofstrate af foundationem perpetue capellanie prime misse in prenominata ecclesia curtis beghinarum septimane [s] celebrande.

Et cum etiam preterea quedam beghina eiusdem curtis [venerata] Aleidis de Obstalle ad [huiusmodum] primam missam dederit unum mutonem censualem perpetui habendum super domum cum eius fundo et appendiciis Wilhelmi Mariën situm hic in vico dicto Lisperstrate iuxta domum quondam Walteri [Anens]. [Quare] ex que iam sunt due capellanie [lic diversis temporibus] [huiusmodi] prima missa cotidie celebranda in iam dicta ecclesia fundite et equaliter [merite] [etiam nundum] erat per prelibatum dominum Karolum [neque] etiam per Aleidem denotate expressum vel ditricum cum istarum capellaniarum prefata legata [conpetere debeamus] hinc est quod nos supradicti fundatoris de debita et iusta assignatione huiusmodi legatorum [in iamdicto] redditum et relinquum dubii et ambigui adeo vehementer quod [propter] hoc ad dictos venerabiles dominos decanum et capitulum [s adirent] super hic dubia et ambigua materia iudices principales personaliter unacum [magistre] dicte curtis et [mamborinis] in eorum loco capitulari accessimus ipsos rogantes et diligenter requirentes quod super eadem ambigua [in tempore [perspicue considerandi etiam evidentiarum] velint [dare similam differentiam dispers---] quamquidem venerabiles domini post longam et diligentem pretacte materie examinationem et tractationem [dictam materiam plane concilii] in eorum loco capitulari nona die decembris anno [videli] domini **millesimo quadringentesimoseptimo** quod [prememorata] legata per dictum Karolum et Aleidem equali portione debeant cederi et applica[ndi] [in tea] perpetuis temporibus in ambabis capellaniis et eorum possessionibus.

Et nos prelibati decanus et capitulum in nostre ratificationis confirmationis et approbationis dicte foundationis ac aliorum prescriptorum robur et testimonium sigillum dicti nostri capituli magnum presentibus litteris appendi fecimus unacum sigillis dicti curati et [pre ate] curtis beghinarum **nona die mensis aprilis** [anni iam ultimo] suprascripti [iuxta] modum scribendi in curia et dyocesis Cameracensis [app ban] eadem [manu -asin--- --- in decima octava et decima nona luneis desuper [comput] non [ ] errore factus.

29 - 14040510, 31 x 8, perkament + 2 staarten, zegels ontbreken, Middelnederlands, laatbrief.

Laatbrief. Voor Jan van Molle en Henrijc de Wise die men heet Henrijc Achtling, laten van de abt en het convent van Sint Bernards verkopen Margarete Lauwers en Jan van Vaken, haar man en voogd in deze, aan priester Janne de Riken een stuk beemd tussen het Manke Bemde van Sint Bernaerds en Gherout Turenhouts beemd. Verkopers hadden reedds een rente gegeven aan Here priester Jan den Riken.

30 - 14070409, circa 31 x 30, perkament + 2 staarten, zegels ontbreken, Latijn, schepenbrief.

zelfde tekst als nr 28; zie aldaar. Handtekening van **Johannes Fratrīs de Riest**

31 - 14080508, ??, perkament, staart en zegel (beschadigd), Middelnederlands, open brief.

Regest :In een open brief van de Parochiaen, Momboren en Meesteressen van het Lierse Begijnhof wordt bepaald dat een rente van twee zester rogge, door begijn Katelijc Mechiels geschonken aan de kerkfabriek van de Begijnhofkerk, zal gebruikt worden om een priester gezongen diensten te laten doen. Bij gebreke aan gezongen kerkdiensten - behalve in geval van "cesse ende interdicte", d.i. het schrappen van de heilige of een verbod op het houden van diensten en van toedienen van de sacramenten - zullen de twee zesters gelijk verdeeld worden tussen Tafel van de Heilige Geest en de Infirmerie.

Allen den ghenen die nu syn ende namaels wesen selen die desen litteren selen sien oft horen lesen. De Prochiaen, de Momboren ende Meesterssen vanden Beghynhove van Lyere inden bisdom van Camerike Saluyten in onsen Heere met kennissen der waerheyt.

Wij orconden ende doen u allen cont dat alselken twee zesteren rogs jaerleker ende erfleker renten als tseghen **Lijsbetten Lancpaeps**, Tielmans Stoefs wive, op zeker goede in eenen scepenen brieve daer op ghemaect verclaert ende begrepen ghecocht ende gecreghen syn ende dair **Katelijc Mechiels** de beghine, Heynrics Proefs wijf wijlen was van Vorselaer, inne gheset ende gheerft es der fabrieken vander kerken vanden Beghynhove voirseid in manieren ende vormen hier na volghende bescreven, ghegeven ende toecomen sijn te wetene es datmen Gode t'eeren ende meerdernisse des dyenst Gods ten minsten eenen priester dair mede altoes sal hueren ende ghecrighen dien den parochiaen die nu dair es ende in tiden toecomende dair wesen sal den voirseid dyenst ons Heeren sal helpen meerderen ende singhen ende dat dese twee zesteren rogs erflec dair toe ewelyc selen bliven staende ende anders nergherens toe selen werden bekeert mair want dat alsoe hier namaels gheviele datmen inder voirseide kerken niet en songhe of datmen den dyenst van singhene ghelyc dat die nu gheordineert es ende noch namaels in tiden toecomende volcomeleker biden wille Gods gheordineert mach werden aldair met sanghe niet ghedaen en worde dit dan alsoe dicke ende alsoe mennichwerven als dat gheviele uteghenomen cesse ende interdicte de heyleghe gheest ende de Fermeriën vanden Beghynhove voirseid dese voirseide twee zesteren rogs erfeleke renten selen hebben, heffen ende ontfaen ende onder hen ghelyc deelen totter tyt toe ende alsoe langhe dat de sang voirseid weder ane ghenomen sal werden ende niet langher.

In orcondscape der waerheyt alre dinghen voirseiteren hebben wij Prochiaen, Momboren ende Meesterssen voirseid des hoefs zeghele aen des litteren ghehanghen.

Ghegheven ende ghedaen inden jaer ons heren doemen screef veertienhondert ende achte opten achtsten dach vander maent van meye.

cesse : schorsen van kerkelijke of maatschappelijke verrichtingen of plechtigheden
gheviele : van gevallen : overkomen, voorvallen, geschieden
hueren : iemand voor eene zekere som een bepaald werk laten verrichten of hem in zijn dienst nemen

interdict: verbod door de hooge geestelijkheid gegeven, om in eene bepaalde landstreek kerkelijke plechtigheden te doen plaats hebben en de sacramenten toe te dienen

32 - 14090510, 18 x 8, perkament, staart en zegel (beschadigd), Middelnederlands, schepenbrief.

Schepenbrief van de "Voechdye van Duffele". Lijsbet Vanden Perre, dochter van Henric Vande Perre, verpacht aan Ghijsbrechte Staes een "steede, huys ende hof met harer toebehoerten op Itterbeke geleghen " voor twee viertelen rog jaarlijks.

33 - 14091205, 30,5 x 9,5, perkament, staart en zegel (beschadigd), Middelnederlands, schepenbrief.

Schepenbrief Lier. Voor Jan van Molle en Henrijc de Vrise, schepenen te Lier, verpacht Gherd Scotte aan Wouter van Molenberghe een huis te Lier in de Lysterstrate.

34 - 14110213, 31,5 x 8, perkament, 2 staarten en 2 zegels (licht beschadigd), Middelnederlands, schepenbrief.

Schepenbrief Lier. Voor Jan van Molle en Henrijc van Zanthoven, schepenen te Lier, verschijnt Gilys Filips als voogd van [tawau] ghashuyse van Lier. Het gaat om een rente die het Begijnhof van Lier toebehoort ingevolge een laatbrief

35 - 14000623, , perkament, Middelnederlands, schepenbrief.

Schepenbrief Lier. Voor Jan van Molle en Henrijc van Zanthoven, schepenen te Lier, verschijnt Gilys Filips als voogd van [tawau] ghashuyse van Lier. Het gaat om een rente die het Begijnhof van Lier toebehoort ingevolge een laatbrief

36 - 14090515, 30 x 7, perkament, 2 staarten en 1 zegel (beschadigd), Middelnederlands, schepenbrief.

Schepenbrief Lier. Voor Costyn vander Vlaest en Jan van Vorspoel, schepenen te Lier, verkoopt Wouter Nolens aan Lauwereise Vanden Loerte een rente van twee mottoenen

37 - 14130822, 24 x 12, perkament, 2 staarten en 2 zegels (licht beschadigd), Middelnederlands, laatbrief.

Laatbrief. Voor Wouter Schillemans en Willem van Straten, laten van de Deken en het Kapittel van Sint Gummarus ute Liere, komt Henric van Heffene en de jonge Gilys Dries zijn broer en verkopen aan priester Janne Piers een rente van twee Antwerpse schilden op een huis met grond, hof en toebehorend aan Aliten Clemmens, Jan Vriens wijf was, en dat verder toebehoorde aan Jan de Clerc. Het pand is gelegen naast een erf van de Sint Margaretakapel.

38 - 14141201, 28 x 14, perkament, 2 staarten en 1 zegel (beschadigd), Middelnederlands, schepenbrief.

Schepenbrief Antwerpen. Voor Aernout van Ymmersele en Gheldolf Vanderzennen verschijnt Jannes vander Scughe, "Coster t'Sente Gommers re Liere" en gaf Janne Vermaeren een deel dat hy van Lysbetten Slersmalens zijn "ouder moeder wilen" bij testament gegeven was in een huis te Boechout aen het Segbroec Velt. Goereys Vermaeren, broer van Jan, verschijnt eveneens.

39 - 14161022, 27 x 10, perkament, 2 staarten en 2 zegels (licht beschadigd), Middelnederlands, schepenbrief.

Voor Jan van Dapoele en Jan Peters, schepenen van de "Byvanghe van Lyre" komt Henric Mintens, zoon van Henric Mintens, en verkoopt aan zijn broer Janne Minten alle zijn goede.

40 - 14210105, 28 x 17, perkament, Middelnederlands, schepenbrief.

Schepenakte Lier. schepenen zijn Peter Wuds "diemen heet de Verwer" en Henric Colibrant. Verkopers zijn Margarete Clemmen, weduwe van Gielis Ardennekens, met Wouteren Huyghe haar mombaer en met Gielys, Jan Aert Lybeth Kateline en Margatete Ardennekens haar kinderen met Wouter Huyghe voornoemd echtgenoot van Lysbeth, Janne vander Haseldonc echtgenoot van Kateline voornoemd en Luyck vanden Wulven echtgenoot van Margareta, Koper is Wouteren vander Haghe, zoon van Peter vander Haghe en Lijsbetten tShazen. Wordt verkocht een huis buiten de Ekelste poirte tussen de stadsvest en Wouter Metsers erf

41 - 14350809, ??, perkament, Middelnederlands, schepenbrief.

Schepenbrief Lier. schepenen zijn Gielis vander Wijst en Jan Peters. Wouteren vander Haghe, zoon van Peter vander Haghe verkoopt aan joffrouw Katelinen van Berchem, meesteres van het Begijnhof van Lier en die koopt namens het Begijnhof een huis buiten de Ekelpoorte tussen de stadsvest en Wouter Metsers erf .

42 - 14241001, 30 x 21, papier, Middelnederlands, vonnis.

(Latere kopie) Rechtsgeschil te Zandhoven. Verschijnt Kateline Oedenzoens, weduwe van Gheerde Kamerlynck, voor de Schout van Zandhoven Wouteren vanden Broecke. Betreft een huis in Broechem en een rente daarop van een halster rogs en van twee cappuynen

43 - 14241110, ??, perkament, 2 staarten, Middelnederlands, laatbrief.

Voor Henric Colibrant en Jan Denijs, laten "inden Hof van Vrysele" verschijnen Kateline vander Heyden, dochter van Jan vander Heyden, me haar broer Jan en verpachten aan Jannne vander Oudera "diemen heet Jan Cools twee cameren onder een dack" gelegen buiten de Mechelpoort tussen Jan vander Hage en Peter Libbrechts "diemen heet Plattijns".

44 - 14230906, 33 x 11, perkament, 2 staarten en 1 zegel , Middelnederlands, schepenbrief.

Regest :Joffrouwe Margriete Van Dielbeke schenkt een rente van vier mottoenen aan de kerk van het Begijnhof, om daarmee "colen ende licht te coepen".

Wij Henric Vander Straten ende Jan Van Cuyck, scepene in Liere, doen cond allen den ghenen die dese letteren zelen zien ende horen lesen dat voir ons comen is in properen persoene **Joffrouwe Margriete Van Dielbeke**, Ghijsbrechts dochter Van Dielbeke met Gielise Haels haeren momboir in desen sake heur metten rechte gelevt.

Ende heeft gegeven in puerder simpelder ghiften ende in gerechter aelmoesenen om haeren zielen salicheit **Joffrouwen Lijsbetten Boex** tot behoef der kerken vanden begijnhove te Liere die viere chijsmottoene erfliker chijs die zy hadde ende heffende was ende heur jairliker verschenen alle Alreheilgемisse op een huys met sinen gronde, hove ende allen sinen toebehoirten Lysbetten Wawels - Peters wive van Loghenhage was - nu toebehoerende, gelegen buten de Eekelpoerte tusschen here Henrics ende Ghiels erve priesters in deen zide, ende Peters erve Vander Veke in dander zide, met sulker vorwaerden datmen metten voirseiden viere chijsmottoenen van nu voertane eewelic duerende alle jare **colen ende licht coepen sal inder voirseiden kerken verbezicht** te worden.

In welke viere chijsmottoene erfelike chijs voerseid de voirseide Joffrouw Margriete Van Dielbeke met haeren voirseiden mombaer der voirseider Joffrouw Lysbetten Boex tot der voirseider kerken behoef heeft doen erven ende indoen met manissen t'rentmeesters ons heren ts'Hertogen van Brabant in Lijere ende onsen vonnisse. Ende hiertoe geschiede alle datter sculdich toe was te geschiene van gewoenten ende van rechte alsoe verre als wij hier af wisers sijn, behoudelic elkerwelken sinen rechte.

In orcondscape vandesen dingen ende om bede vanden voirs partyen soe hebben wy dese letteren besegelt met onse seghelen.

Dit was gedaen int jair ons heren doemen screef dusent vierhondert ende viernetwintich opten sesten dach van september.

45 - 14250000, 28 x 15, perkament, staart noch zegel, Middelnederlands, open brief.

Regest : Open brief : de bestuurders en de Grootmeesteressen van het Begijnhof te Lier bevestigen, en dit met instemming van Parochiaan Jan Piers en van alle begijnen, hoe de erfelijke rente van honderd oude Grooten door Juffrouw Liesbet Van Dielbeke geschonken zal besteed worden om in de wintertijd - dit is van Allerheiligen tot Pasen - gezongen kerkdiensten te houden op zaterdagen en zondagen evenals jaarlijks op de feestdag van de Heilige Elizabeth en de jaardag van haar overlijden.

Wij Henric Mys ende Bouden Van Buten, momboirs vanden Begijnhove van Liere, Clarissie 'tShertoghen ende Lijsbet Van Santhoven, Groot Meesterssen vanden selven Begijnhove, doen cont allen den genen die deze litteren zelen zien ende horen lesen dat wij inden name ende van des selfs Begijnhoefs wegen ende by wetene ende consente van Meester Jannne Piers, prochiaen, ende van Joffrouwen Beghinen gemeynlijk vanden Begijnhove voerseit overmids die hondert oude Grooten 't siaers erfliken rente verpant op zekere erfgoede ende huysinge binnen Lyere achter den nuwen werf ghelegen die Joffrouwe Lijsbet Van Dielbeke, Gysbrechts dochter wilen was Van Dielbeke, den voerseiden Beghynhove omme den Goids dienst hier nae bescreven te doene puerlic om Goids wille gegeven heeft nae haer doet te heffenne, gheloeft hebben ende gheloven met desen brieve voir ons ende onse nacoemelinghe die in tiden toecomende 't regiment vanden selven Begijnhove hebben zelen datmen mette voirs hondert ouden Grooten 't siaers ewelijc geduerende staphans nader voers. Joffrouwen door te Goids eren ende Onser Liever Vrouwen sal doen doen binnen der kerken vanden selven hove, het zij biden prochiaen, priesteren, clercken of by scolieren, diemen daer toe ordineren sal wintertdaeghs.

Dats te wetenen van Alderheylegen misse voert tot Paesschen alle saterdaghe ghesongen vesperen ende alle sondaghe 't smorgens ghesongen mettennen [mit] de ghetiden vanden daghe. Ende iaerlix op Sinte Lijsbetten avent oic ghesongen vesperen, ende op haren dach 's morgens mettennen ende homisse, ende nae der nonen vesperen.

Ende is vorwaerde bider voirseider Joffrouwen Lijsbetten ondersproken, gevielt alsoe des of godwilt niet sijn en sal datmen de vorseide vesperen ende mettennen niet en dede wel ende teemelic ten tijden ende inder manieren voirseid het en dede ces orloge of andere kenlike nootsake dairmen in anderen kerken den dienst Goids om laten moeste te doene, dat dan de voirseide erfelijke rente vanden hondert ouden Groeten voirseit wederkeren ende toecomen souden dair der selver Joffrouwen Lijsbetten ghelijeft heeft oft naemaels ghelieven sal die te ordineren ende te besettenne oft te stellene in haren testamente oft andersins sonder arghelijst.

Ende des t'orconden ende omme meerder vesticheit ende cleernisse hier af soe hebben wij der voirseide Joffrouwen Lijsbetten gegeven dese litteren beseghelt met des voirseits hoefs segele int jair ons heren doemmen screef dusent vierhondert ende viventwintich.

op verso : Dit is de copie vanden hondert ouden grooten daert cloester te onser vrouwen van Willenborch eenen brief af heeft ende is bezeghelt met 't hoefs zeghele vanden begyhnhove

bron : *Middelnederlands Woordenboek op website <http://gtb.inl.nl>*

nonen : benaming van een bepaald gedeelte van de dag, de tijd van drie uren in de namiddag, in het algemeen de namiddagtijd, later den middagtijd. Van lat. nona, nl. hora, d. i. de negende ure, gerekend van 6 uur 's morgens, wanneer de burgerlijke en kerkelijke dag begon. Ook een der kanonieke uren, waarop een bepaalde godsdienst, de middaggodsdienst, werd gehouden.

ces : het doen stilstaan, schorsen van kerkelijke of maatschappelijke verrichtingen of plechtigheden (van cessare, fr. cesser); in de kerktaal ook cessatio a divinis genoemd.

staphans : terstond, aanstonds, dadelijk, onmiddellijk, op staande voet

vesper : het voorlaatste der getijden of kanonieke uren, in de namiddag of tegen de avond; ook de alsdan gehouden kerkdienst en de daarbij gebruikte gebeden, gezangen enz.

46 - 14270215, circa 38 x 43 , perkament, Latijn, testament.

Datum : in akte en in Paasstijl februari 1426, dus 1427 in moderne jaarrekening. Tijdens het 10e jaar van het pausschap van Martinus V, paus gekozen op 11 november 1417. Testament van Katherina Alaerts, begijn te Lier (discreta et honesta mulier Katherina Alaerts beghine beghinarii Lyrensis sana mente et corpore ...) en opgemaakt door priester Johannes Loeps. Getuigen zijn "Henricus Fabri dicte ecclesie curato, Godefrido Multoris, Godefrido [Licoep] en Catherina Sgruters". Aan de armen dient wit brood uitgedeeld; Henric Fabri curator van de St Margaretekerk drie Kronen, Elizabeth Borx "custodisse ibidem" .... Cristine de Lissenzeel begine unum pottum metallicum ... Elizabeth de Santhoven magistre dicte curtis de kapelaan van St Maria ... Item mensi Sancti Spiritu dicte curtis et infirmarie ibidem .....

47 - 14270102, 30 x 17, perkament, 2 staarten en 2 zegels, Middelnederlands, schepenbrief.

Schepenbrief. Voor Willem Dries en Henric Vander Straten, schepenen vanden Byvange van Lier, verschijnt Joffrouw Katline Van Scelle, Jans dochter was Van Schelle, et Gielise Haels haer mombaer en verkoopt aan de Kerk van de Infirmerie resp. het Begijnhof van Lier elk een rente van samen twee zesters. Als vertegenwoordigster voor deze treedt op Joffrouw Lijsbetten Bocx, Meesteres "vander kerken ende vander fermeriën int begijnhof".

48 - 14280305, circa 30 x 19, perkament, Middelnederlands, laatbrief.

Laatbrief. Voor Godevaert De Cupere die men heet De Meyere en Jan Van Vaken die men heet Jan Gheerezonex, laten van de Hertog van Brabant in de Hof van Zandhoven, verschijnt Jan De Leen die verkoopt aan Juffrouw Lijsbetten s'Borcx, Meesteres van de Infirmerie in het Begijnhof te Lier, die optreedt voor de koper zijnde de Kerk van de Infirmerie een rente van vier mottoenen op een beemd genaamd de Scaerbeemt te Halle en op een andere beemd de Eggerijsbeemd geheten.

49 - 14300528, ???, perkament, 2 staarten en 1 zegel, Middelnederlands, schepenbrief.

..... : handschrift duidelijk 2e helft 15e eeuw ... Schepenbrief Antwerpen

50 - 14321026, 21 x 11,5, perkament, 2 staarten en 2 zegels, Middelnederlands, schepenbrief.

Schepenbrief Lier. Voor Gielijs Wijct en Jan Vander Herden, schepenen van Lier, verschijnt Willem 't Smet Henrics Smeets zoon die aan here Janne Loop, priester een hof gelegen buten de "Loevensche poirte" verkoopt aan de Kerk van de Infirmierie resp. het Begijnhof van Lier elk een rente van samen twee zesters. Als vertegenwoordigster voor deze treedt op Joffrouw Lijsbetten Bocx, Meesteres "vander kerken ende vander fermeriën int begijnhof".

51 - 14330717, 21,5 x 12, perkament, 2 staarten en 1 zegel, Middelnederlands, schepenbrief.

Schepenbrief Lier. Voor Gielijs Vander Wijct en Jan Van Cuyc, schepenen van Lier, verschijnt Lijsbetten Aerden met mombaar Godevaerde Snoec. Ze laat alle goederen haar nagelaten door Wouter Vander Vloet voor de helft aan Wouters erfgenamen en voor de andere helft aan haar erfgenamen.

52 - 14330223, 26 x 18, perkament, 2 staarten en 1 zegel, Middelnederlands, schepenbrief.

Schepenbrief Lier. Voor Gielijs Vander Wijct en Jan Van Zanthoven, schepenen van Lier, verschijnen Marcelijs De Mesmaeker met zijn vrouw Gheertruyd Ysbouds. zij verkopen een rente van twee lichte mottoenen aan het Begijnhof dat vertegenwoordigd wordt door Joffrouw Katlinen Van Berchem en Joffrouw Lijsbetten Van Zanthoven. de rente wordt geheven op een huis in het "cleyn Mechelstraetken"

53 - 14340720, 29 x 12, perkament, staarten en zegels ontbreken, Latijn, schepenbrief.

Schepenbrief Leuven. Johannes Van Lier, zoon van Peter Van Lier, verkoopt aan Henric Vander Straten de helft van een weide genaampd Stockbeemdt, deze is gelegen in de parochie van Lier in de buurt genaamd Maesvoert en vlakbij de goederen van het Kapittel van Sint Gummarus in de stad van Lier, procurator hiervan is Johannes [Doernesoen]. Schepenen zijn Michael Absoloens en Andreas De Vossem

54 - 14350108, ??, perkament, Middelnederlands, schepenbrief.

Schepenbrief Lier. Voor Gielijs Vander Wijct en Henric de Vriese alias Achterlinc, schepenen van Lier, verschijnt Jan Peters zoon van wijlen Jan Peters en geeft in erfpacht aan Henriken Bake zoon van Jan Baex een huis gelegen int Buysbeec straetken ... op drie kleine mottoenen erfelijk

55 - 14570424, circa 28 x 11, perkament, Middelnederlands, schepenbrief.

Schepenbrief Lier. Voor Jan van Brechte en Willem van Halle, schepenen van Lier, verschijnt Jan Peters zoon van wijlen Jan Peters en verkoopt Wouteren Van Beeds **apothecarijs** die 3 kleine mottoenen erfelijk cfr aangehechte brief (zie nr 54)

56 - 14570429, ??, perkament, Middelnederlands, schepenbrief.

Schepenbrief Lier. Voor Jan van Brechte en Willem van Halle, schepenen van Lier, verschijnt Wouteren Van Beeds apothecarijs die verkoopt aan de kerk van het Begijnhof vertegenwoordigd door kerkmeesters die 3 kleine mottoenen erfelijk cfr aangehechte brief (zie nr 54 en 55)

57 - 14391219, 18,5 x 85, perkament, staart noch zegel , Middelnederlands, kwijtbrief.

Wi Claes Van Ost ende Henrijc Vanden Dorpe provisoers van Sinte Katelinen gasthuse te Mechelen kennen en lyën dat wi van alsulken tweelef gl als Kateline Alaerts baghine maecte eerfeleken op Jan Lemmens goede te heffene in Boechout ons wel vernoecht heeft ende betaelt te eweliken daghen. Ende overmids dat wi willen dat dit gestadich ende ewelijc bliven sal so hebben wi provisoers voerseit dese quitantie beseghelt metten zeghele vanden gasthuse voerseit int jaer ons heren dusentich iiii ende neghenendertich opten xxix styen dach in december.
OP VERSO : Item dese xii sijn gecocht totten jaerghetide Beatricen Van Vorspoel.

58 - 14400229, 28 x 16, perkament, 2 staarten zonder zegels, Middelnederlands, schepenbrief.

Regest :Schepenbrief Lier. Uitvoering testament van begijn Agnesen Jans

Wij Jan Haels ende Jan Meskens, scepenen in Liere doen cont allen den ghenen die dese Letteren zelen zien of horen lesen dat comen is voir ons in propren persone **Jan Van Roesbroeck** Gheroncs zoen Van Roesbroeck was ende heeft bekent ende verlydt dat hij wel ende wettelic heeft vercocht ende erflic overgegeven omme een somme gelts dair hy hem voir ons wel gepaydt af heeft gehouden Jouffrouwen **Margrieten Van Buggenhout** ende Jouffrouwen **Lysbetten Vander Rijt** [Ror]monts wyf Van Parcke was beghynen inden beghijnhove te Liere als testamenteurders van **Agnesen Jans** Jans dochter beghijne was tot eenre missen behoef voertane ewelic gedaen te woerden inden selven beghijnhove alle vrydage tusschen de vroechmisse ende de hoegmisse ende voert tot anderen goeden werken inden selven beghijnhove voertane voertgekeert te werden, te weten es tot abluciën wijne mede te hebbene ende te copene altoes t'onser Vrouwen dage half Oegst, tot den Jouffrouwen behoef die alsdan ten heyligen sacramente gaen selen ende voirt tot anderen saken te bekeren dairt den prochiaen ende den meesterssen vanden hove voirseit dat gelieven sal drie oude scilde, ende een derdendeel van eenen ouden schilde erflics chijs die de selve Jan Van Roesbroeck jaerlix erflic hadde ende heffende was op een huys met sinen gronde ende allen sinen toebehoirten gelegen te Liere aende merct neven Sente Jacops capelle dwelc toe te behoren plach Jacoppe Van Brecht geheeten Barbier daer een ander huys dair neven gelegen toebehorende Henricke Hove mede onderpant af es gelijc de scepenen brief van Liere die dair af gemaect es dat claelike begrijpt ende inheeft te weten is de tweelf mottoene dair af tot der missen behoef voirseit, ende dander dat die drie oude schilde voirseitbeter sijn ende meer ghilden selen dan tweelf mottoene tot den wijne voirseit, ende dander derdendeel dair af dair den prochiaen ende den meesterssen voirseit dat gelieven sal.

In welk drie oude scilde ende een derdendeel erflics chijs voirseit de voirseide Jan Van Roesbroec der voirseide Jouffrouw Margrieten Van Buggenhout ende Jouffouw Lysbetten Vander Rijt ter voirseit missen ende anderen saken behoef heeft doen erven ende indoen met manissen t' rentmeesters ons Hertogen van Brabant in Liere ende onsen vonnisse. end ehier toe geschiede alle datter sculdich toe was te geschiene van gewoenten ende van rechte also verre als wij hier af wijsers syn behoudelic elkermarken sinen rechte.

In orcondscape van desen dingen ende om bede vanden voirseide partyen so hebben wij dese letteren besegelt met onsen segelen. Dit was gedaen int jair ons heren doenmen screef dusent vierhondert negen ende dertich opden negen ende twintichsten dach van februario.

59 - 14410801, 31 x 26, perkament, staart, geen zegel, Middelnederlands, open brief.

Philips, Hertog van Brabant enz doen cond dat wy by onse lieven ende getruwen meester Janne Bont, docteur in beiden rechten, Archidiaken van Famenne inden kerken van Ludich ende Canonick ende tresorier van Cameryck onsen Cancellier [volgt kopie van charter dd. april 1304 van Hertog Jan; zie nr 9 van deze lijst]. Philips bevestigt verder " den vordeelen rechten ende vryheiden" van de begijnen te Lier. Gegeven te Brussel.

60 - 14490319, circa 50 x 44, perkament, Latijn, testament.

Testament van "domicella" Elizabeth Bocs, meesteres van de Infirmierie in het Begijnhof van Lier, opgemaakt door Marcelinus Grobbe. ONDERAAN : een aanvulling van het testament dd 4 januari 1450 door Pe de Nyel in de woning van Victorius van Ghestele, erbij is Magister Wilhelmus Winters - secretaris van de stad Lier - met Johannes Cortbeemde en Gerardus Lamberti - momboeren van het begijnhof - als getuigen.

61 - 14540107, ??, perkament, Middelnederlands, schepenbrief.

Voor Jan Vandorssele en Wouter Deens, schepenen van de Bijvang van Lier, en voor Willem Keerle en Jan Mynten, laten in de Hof van Lechene verschijnt Peter Neggers, zoon van wijlen Renier, en geeft in erfpacht aan Janne Dom 1) een stuk grond genaamd de Crop 2) een stuk land 3) een beemd in het Zerbroek. Dit alles voor 6 viertel rog

62 - 14540826, ??, perkament, 4 staarten, Middelnederlands, schepenbrief.

Voor Jan Van Opphem en Adaem Vanden Lare, schepenen van de Bijvang van Lier, en voor Willem Keerle en Jan Mynten, laten in de Hof van Lechene verschijnt Peter Neggers, zoon van wijlen Renier, en verkoopt aan Gheerde Lemmens de 6 viertelen rogs,

63 - 14450610, 22 x 14, perkament, 1 staart, Middelnederlands, schepenbrief.

Schepenbrief Lier. Voor Jan Van Cuyck en Jan Huyge, schepenen van Lier, verschijnt Jan Van Dessele, zoon van Henric, en verkoopt aan Willem Den Decker een huis met grond en hof gelegen buiten d'Ekelpoort en tegenover de muur van het Begijnhof.

64 - 14451230, 26 x 10, perkament, 2 staarten 1 zegel, Middelnederlands, schepenbrief.

Schepenbrief Lier. Voor Jan Van Cortbeemde en Godevaert Van Haren, schepenen van Lier, verschijnt Willem Van Dessele, zoon van wijlen Jan Van Dessele, en bevestigt een overeenkomst die Jan Van Dessele aanging met Reyneren Tyssen over een stuk hof

65 - 14461230, 23,5 x ca 12, perkament, rechtsonder afgescheurd, Latijn, schepenbrief.

Priester Symon Drabbe verschijnt voor de schepenen van Leuven. Het gaat over een eeuwige rente aan Henric Achterlinc en Margarete zijn eega, Zoon Johannes Achterlinc wordt vermeld.

66 - 14500217, ca 30 x 25, perkament, Latijn, brief.

Brief van Johannes, bisschop van Kamerijk aan de Deken en het Kapittel van St Gummarus te Lier. Priester Johannes Fabri, nu parochiaan in de kerk "beate Marie de Capella extra antiquos muros Bruxellensis" .... wordt (lezing moeilijk) procurator van de Meesteressen en begijnen van het Liers Begijnhof

67 - 1450000, 15e eeuw (?), 29 x 12, papier (beschadigd), Middelnederlands, open brief.

Soort kopie van nr 45 (Lysbetten Van Dielbeke). "Wij Henric Mys enden Bouden Van Buten, momboirs vanden Begijnhove van Liere, Clarissie t'Shertogen ende Lysbet Van Zanthoven, grootmeesteressen vanden selven Begijnhove doen cond .... " OP VERSO : "Item dit iis de manier vanden C ouden groten die de joffrouwe Van Dielbeke pl tot den mettenen gelaten hebben"

68 - 14540924, 27 x 12, perkament, 2 staarten , Middelnederlands, schepenbrief.

Schepenbrief Lier. Voor Jan Van Opphem en Jan Van Cortbeempde, schepenen van Lier, verschijnt Here Raes Verwouts, priester en kapelaan van Sint Anthonis inde Fermerrie van Sint Anthonis vander selver Capelrien wegen en ook vanwege de Capelrie van Sinte Katlinen in de zelfde [infirmierie] en verkoopt aan Willem Clinbyl alias De Decker een huis buiten de Ekelpoort an de stadvest

69 - 14541222, 37 x 40, perkament, Middelnederlands, minnelijke regeling.

Een schenking ... tussen Peteren Van Sevenberghen, parochiaan en als parochiaan van de Begijnhofkerk van Lier en Juffrouw Margrieten Van Buggenhout, meesteres en Monica Mijs, kerkmeesteres, en Lysbetten Van Spronghele, weduwe van Wouter Van Zelle aan de ene zijde, en Janne Muntzaert met Veerelden Van Spronghele, zijn echtgenote en dochter van Henric Van Spronghele en Heylwighen Van Spronghele [ ] voor henzelf en hun erfgenamen van wijlen Barbelen Vaes aan de andere zijde. Overmids sekere testamente ende oirkonden die de voormelde Barbelen Vaes aan de Begijnhofkerk, aan de Parochiaan aldaar en ook aan andere diverse plaatsen en personen van datzelfde begijnhof en ook van elders, en daar Barbelen geen volmacht heeft .... in het jaar 1453 op 7 maart door de Heer Adriaan Neve, priester en kannunik van St Gummarus die zij eenparig gekozen hebben ... om uitspraak te doen Zij moeten 3 viertelen rog jaarlijks afstaan die toekomen aan Lysbetten Van Spronghele haar leven lang. De rente wordt afgekocht met 30 gouden Peters die op het altaar werden gelegd. Tekst opgemaakt door Walterus Gerardi, priester. Getuigen zijn priester Henric De Smet en ANDries Van Spronghele, zoon van wijlen Jan Van Spronghele.

70 - 14560608, 27 x 31, perkament, Latijn, testament.

Testament van Margareta Luycs, begin en meesteres van de Infirmierie op het Begijnhof van Lier. Opgemaakt door Marcelinus Grobbe, priester, met als getuigen Petrus van Brussel en Matheus Vanden Perre, inwoners van Lier. Erfgenamen : de kerkfabriek van "maioris ecclesie Beate Marie", aan de kerk van het Begijnhof 1 gouden Peter voor gezongen Metten, voor gezongen Laudan van de Heilige Maria op feestdagen 1 gouden Peter, voor 41 missen door Peter Van Sevenbergen en de kapelaan Marcelinus Grobbe, een bedeling aan de arme begijnen van wit brood op de dag van haar begrafenis, aan de Tafel van de Heilige Geest van het Begijnhof 1 gouden Peter, aan de Infirmierie een mudde eens, aan (?) voor kaarslichten, aan de arme zusters en meiden (ancellis) een mudde eens, voor onderhoud van de mantels van de Heilige Maria en Heilige Margareta, geld voor een jaarrente van een halster rogs voor een jaarlijkse mis op haar overlijdensverjaardag, ..., aan Katerine Vanden Merct , aan Walterus Huyge, aan de echtgenote van haar zoon Johannes 1 Peter, idem aan Beatrice Bocx [in cluse] 1 mottoen, aan Agatha meid een huid (pellicus) en feestelijke falie, ..., aan Johannes Scotte voor een mis in St Gummarus, aan Katerina Vanden Broecke 2 peters, aan Johannes Vanden Broecke en kinderen 1 Peter, aan Laurentius Vanden Broecke 2 Peters, en 1 aan Petrud de zoon van Katerine, aan Pieter Vanden Broeke en zijn zoon, aan Henric Vanden Broecke 1 Peter, aan Margareta Vanden Broecke een rood deken (unam sargiam rubeam), aan Elizabeth dochter van Johannes 2 Peters, aan Elizabeth Huyghen beginn haar kleinkind, aan Monica Mijs 1 Peter, aan Katerine Phillips 1 mottoen, idem aan Martinus, aan Christina Vanden Broecke haar kleindochter als aalmoes en gift, ... zolang voormelde Christina in het Begijnhof blijft,

71 - 14570705, ca 27 x 29, perkament, Middelnederlands, testament.

Regest : Testament van Elizabeth Bellens, begijn, opgemaakt door Marcelinus Grobbe met getuigen Peter Vande Perre en Johannes Aerds.

IN NOMINE DOMINI AMEN Per hoc presens publicum instrumentum cunctis pateat evidenter quod anno eiusdem domini millesimo quadragentesimo quinquagesimo septimo indictione septima mensis Julii diem vero quinta pontificatus sanctissime in Christo patris et domini nostri domini Pii divina prudentia Pape secundi anno octavo.

In mei notarii publiqi et testorum subscriptorum ad hoc vocatorum et rogatorum presenti personaliter constituta honeste et discreta persona **Elysaabeth Bellens** beghina beginagii opidi Lyrensis Cameracensis diocesis sana mente ratione et intellectu graciã dei mediante existens attendens humane nature inconstantiam et fragilitatem [per quod] nichil certius est morte eius hora nichil incertius existat igitur de bonis suis sive rebus **terrenis** sibi a deo super terram collatis et concessis anime sue cupiens quidem saluti suum testamentum ac eius ultime voluntatis ordinationem fecit condidit et ordinavit in modum et formam theutonicales subsequentem :

Inden iersten heeft Lysbeth voerseid begeert datmen alle haer scult ende onderecht goet daer si gheen kennisse af en heeft betalen sal ende wederkeren alsoe verre als men die wittelyc bevijnden can van haren ghereetsten goede.

Item si beset der kerken tot onser vrouwen te Camerike voer her onrecht enen mottoen eens.

Item si beset sente Margrieten kerke int beghijnhof te Lyere twee peters eens, ende daer vore wilt si inde kerke begraven syn.

Item si gheeft ende maect op een stuc lants gelegen oer d'anders zide van Maesvoert dat si cochte hier voermaels teghen Peteren den Raeymaker daer enen scepenen brief af es der fermeriën dat vijfde deel ende 't gelt dat daer af comen sal dat men bekeren te pitanciën den ermen die daer dan sijn sele, elken een half waelpoyt (een maat voor wijn of bier) rijns wijns op sente Gommaers dach in de vastene te ghevene ende oec dies gelike op onser vrouwen dach dat si geboodscapt was die oec inde vastene comt.

Item si gheeft der kerken int beghijnhof 't sestiende deel. Item den parochiaen 't sesteinde deel, item den heiligen geest sestiende deel. Item sente Margrieten capelrie aldaer 32ste deel.

Item onser vrouwen lof aldaer oec 32ste deel.

Item **wes** boven desen voergenoemden chijs overscieten sal dat selen dan heffen ende jaerlycs hebben de iii conventen int hof voerseid. Ende dits selen si onderlinghe dese renten innemen ende halen ende selense deilen elken syn gedeel als voer genoemt staet.

Item gheeft sy ende beset voor haer jaergetide sesse muddeken rogs die si jaerlycs heeft op Dierijc Smeyers goede inder prochiën van Santhoven geleghen daer scepen oft late brieve af syn. Ende sal de parochiaen met sinen vicarise ende metten scolieren vigilie singen des 's avens met neghen lessen ende des ander daeghs misse singen des sal de prochiaen daer af hebben een halve veertel rogs.

Eest dat sake datter twee vicarise syn die selen 't samen hebben anderhalf muddeken.

Item de scoliere anderhalf muddeken. .

Item der kerken iii quartier voor haer licht. Item der costersen een quartier.

Item si gheeft ende beset Katelinen van Dapoële met haeren kynderen een sister rogs erfelec te Ranst daer een scepen brief af es met deser vorwerden dat si dat niet vercopen nocht besetten nocht gheensins veranderen en selen dan met witteger nootsaeken van haren live maer waert dat sake dat si contrarie hier in dede soe sal de kerke ende de heiligeest ende de fermerie vanden beghynhove te Lyere dat sister rogs voers aenveerden ende houden als haer proper eygen goet sonder yemens wederseggen vanden erfgenamen. Item si beveelt haren testamentoressse soe wat goede dat achter haer testament scult oft uutvaert over scieten sal datmen dat ermen menschen voer haer ziele om Gods deylen en geven sal.

Ende in desen haren testamente ende uterste wille heeft si gebeden haer testamentoressen te sinen joffrouwe Buggenhouts meesterse des hoofs voerseid ende Katelinen vanden Perre beghine in thof voerseid die dar beide 't samen tegenwoorich waren ende om beden wille den last aannamen ende geloofden my notarijs dit testament na haer doot te volvoeren alsoe verre als hen beiden de goede

daer af in handen quamen ende daer vore voer haren arbeit soe gheeft si elken enen gulden peter eens. Super quibus omnibus et singulis dicta tetamentatrix pro se et executoribus suis ac aliis quibus opus fuerit ipsis fieri [perut] a me notario publico subscripto unum vel plura publicum seu publica instrumentum seu instrumenta.

Acta sunt hec in domo domicelle Buggenhouts anno, indictione, mense, die et pontificatu quibus supra presentibus ibidem discretis viris et honestis Petruo dicto vanden Perre et Johanne Aerds opidanis et incolis opide Lyrensis [ ] Cameracensis diocesis testibus ad premissa vocatis specialiter et rogatis in [approba] omnia vicia non vicio sed errore correcta.

Et ego Marcellus Grobbe presbiter Cameracensis diocesis .... Etc. ...

72 - 14570716, 28 x 11, perkament, 2 staarten 2 zegels, Middelnederlands, schepenbrief.

Schepenbrief Antwerpen. Voor Jan Vanden Wijngaerde en [ ] Vanden Werve, schepenen te Antwerpen, verschijnt Gheert Vander Voert wonend te "Hersselt" Hij heeft vroeger een jaarrente van één gouden Clinckaert verkocht aan Peter Vander Voert, de rente is op Peteren Lodewyx wijs goede

73 - 14581122, , perkament, 2 staarten 2 zegels, Middelnederlands, schepenbrief.

Schepenbrief Antwerpen. Voor Jan Schoyte en Willem Vander Heyden, schepenen te Antwerpen, verschijnt Margriete Beckers met Claus Knyf, haar man, en verkoopt aan Katlinen Van Brechte, echtgenote van Augustinus Van Paesschen, 6 mottoenen jaarlijkse erfelijke rente op Jans Vanden Steene huis en op het huis daarnaast te Lier in de Kerkhofstraat

74 - 14610603, ??, perkament, Latijn, testament.

Testament van Juffrouw Johanna Beckers, weduwe van Henric van Middeldonc, begijn te Lier, en opgemaakt door Marcelinus Grobbe, priester. Getuigen zijn Peter Perre, Peter Criel, Peter Spapen en Johannes Vermilen

75 - 14621201, 27 x 13, perkament, 1 staart 1 zegel, Middelnederlands, schepenbrief.

Schepenbrief Lier. Voor Adaem Vanden Lere en Jan Vander List, schepenen van Lier, verschijnt Herman Loop, priester en Cantor van St Gummarus, en laat noteren dat hij heeft overgegeven " in puerder ghiften omme Gods wille" aan Janne Loerhane, Jans zoon geheten Meleman en van moeder Lijsbeth Bertrams, een hof buiten de Leuvense poort, en nog een halster rogs erfelijke pacht op een stuk land toebehorend aan wijlen Joop Van Pedeborch. De begiftigde mag deze goederen niet verkopen, en na zijn dood zullen ze overgaan naar Gielise en Liesbetten Smeets Willems Smeets kinderen "die men heet de Rayemaker " wiens moeder was Katline Bertrams, wettige zuster van voornoemde Liesbetten.

76 - 14620308, circa 20 x 28, perkament, Latijn, testament.

Testament van Egidius Philippus, poorter van Lier, opgemaakt door Marcelinus Grobbe met getuigen Joannes Cloot en Remigius Docs, beide inwoners van Lier. .... aan de fabriek van de Heilige Maria, de fabriek van St Gummarus, Magister Henric [Hadtscot vicegerenti] collegiate ecclesie Sancti predictae, de fabriek van de Begijnhofkerk te Lier, aan de [confraternitati supra cameram dictam Begaert .. Peter, aan de officis dictis "den Ambachte vanden seventien neringhen" , aan Margareta dochter van zijn broer, aan Johannes Baten, aan het leprozenhuis (domi leprosostrum), aan Margareta Scepers, aan de fabriek 'ter clusen', aan Walter Vander Rijdt voor diverse weldaden hem gegeven 12 oude Peters 1 collobinum viride (een groen bloeiende nachtschadeplant ?) en 1 grijze toga (togam griscam). Al wat overblijft na de begrafeniskosten gaat naar zijn zuster Katerine Philips,

77 - 14641014, 33 x 11, perkament, 2 staarten, Middelnederlands, schepenbrief.

Voor Gumaer Vander Borch en Jan Van Brechte, schepenen van de Bijvang van Lier, verschijnen de Juffrouwen Johanne Vanden Broeck en Monica Mys, meesteressen van het Lierde Begijnhof, "by wille en consente" van de parochiaan en van de mombaren 'vander stat wegen den begynhove dairtoe gestelt' samen met Peteren Haels als hun momaar en geven in erfpacht aan Janne Van Scarenbroeck een stuk land gelegen bij de Donck in Scarenbroeck voor zes viertelen rog pacht te leveren in het Begijnhof.

78 - 14661121, 34,5 x 35, perkament, Latijn, testament.

Testament van Johannes Stynen, opgemaakt door Johannes Nicolaus de Rethy, Getuigen zijn Nicolas de Fonte en Johannes Scha[rlayce]

79 - 14670128, 29 x 14, perkament, staart noch zegel, Middelnederlands, schepenbrief.

Schepenen en raad van de stad Lier bevestigen een schepenbrief dd 22 juli 1465 gegeven door Laureys Van [Rasbroeck] en Jan Roec, schepenen van de Bijvang van Lier. Voor deze laatste verschenen Aernd Vanden Zande voor zichzelf met Jehanne Hoets en Alyten Vanden Zande, natuurlijke dochter van Arnt en Jehanne, en met Janne Marte de wettige echtgenoot van Aliten. Zij verkopen aan Janne Vander Vlaest die optreedt voor de kinderen van zijn broer Peter Vander Vlaest een rente van 8 lichte mottoenen erflijk die Aernt bezat op een stuk vroenten toebehorend aan Janne Melys en zijn vrouw gelegen te Kessel

80 - 14690803, 37 x 43, perkament, Latijn, testament.

Testament van Juffrouw Katherina Boys, begijn te Lier, en opgemaakt door Johannes Nicolaus de Rethy, Getuigen zijn Nicolas de Fonte, priester, en Gwilhelmus de Schore, poorter vazn Lier. ... aan Walter Vander Rijt 3 florijnen, aan Henric Vander Rijt 3 florijnen, aan Walter Nouts, aan Roger zoon van Walter Nouts 5 Peters, aan Margrete Vander Rijt 7 stukken zwart weefsel en 2 koperen potten (ollas) en 2 van haar beste tinnen potten (pottos stanneas), aan de zoon van Willem Vander Rijt 2 florijnen en een koperen pot, en aan de arme begijnen van het Begijnhof de helft van al haar goederen .... enz ...

81 - 14700108, 26 x 11, perkament, 2 staarten en 2 zegels (1 beschadigd), Middelnederlands, schepenbrief.

Schepenbrief Lier. Voor Gumaer Vanden Borch]en Willem Van [d], schepenen van Lier, verschijnt Henric Scoeters. De brief bevestigt een onroerende ruil (mangheling) met Peteren Van Aerschot. Peter zal erfelijk een huis hebben dat van Peter Spapen was, En Peter Van Aerschot een ander huis.

82 - 14700209, 40 x 14, perkament, 2 staarten 1 zegel, Middelnederlands, vonnis.

Voor Roelant Vanden Broeke en Anthonis Vanden Broeke, mannen van leen van de Hertog van Brabant "ende wijsers in sinen hove van Santhoven" verschijnen priester Peter Van Sevenberghen en Jan Witte, "procuradores" in naam van en handelend voor de Begijnhofkerk te Lier en voor uitvoering van het testament van Jan Stinen, die men heet Bosschman. Ze vragen een authentiek vidimus van een manbrief gegeven in het vermelde Hof van Santhoven door voormelde mannen. Voor hen verscheen Jan Van Emeren, zoon van Jan die erkende jaarlijks en erfelijk schuldig te zijn aan zijn zuster Katlinen Van Emeren en Willem Mertens haar echtgenoot 3 zesters rog (volgens de rogmaten van Herentals) betaalbaar "tot alle kerssavonde, te weten 6 viertlen rogs uit de 3 zesters zo lang als Jan Van Emeren, vader van voornoemde Jan, leven zal.daarna vallen de 3 zesters in hun geheel toe aan Katlinen en haar man uit de nalatenschap van Lysbetten Godevaerts, moeder van Katline. Volgt een lijst van panden ter waarborg.

83 - 14700411, 38 x 26, perkament, staarten noch zegels, Middelnederlands, schepenbrief.

Schepenbrief Antwerpen. Voor schepenen Willem Van Tichelt en Willem Van Doerne ook Van Sompeken genaamd verschijnt Juffrouw Katline Boys, begijn en wonend in het Begijnhof van Lier, en bevestigt dat zij "in rechter gestadigheyt ghiften ende aelmoessen" geeft aan priester Peteren Van Sevenberghen, als parochiaan, en aan Juffrouw Barbelen Truyens, als meesteres (vermeesteresse) in hetzelfde Begijnhof en ten behoeve van "der fabriken vander kerken aldair" een rente van 30 "schillinge grote" per jaar op een huis met grond genaamd "de nouwe" te Antwerpen "aende mert" tussen het huis genaamd "Spaengen" en het huis genaamd "den Inghel". Zij heeft de 30 schillingen grote geërfd van Katlinen Vanden Broecke en ook van haar zuster Juffrouw Margrieten Vanden Broecke, weduwe van wijlen Claus Bontheren. Deze laatste Margrieten kocht de rente van Janne Bontheer, zoon van Claus, en die Jan Van Wesenbeke in het jaar 1433 op 25 juni verkocht aan voormelde Claus Bontheere. Daartoe komen nog 20 schellingen grote erfelijk op een hof met een huis op de Kipdorp (Kijpdorp). Ook deze erfde ze van Katline Vanden Broecke; Peter Reyners verpachtte deze op de 15e februari 1428 aan Henric Onmans. Peteren Van Sevenberghen, als parochiaan, en aan Juffrouw Barbelen Truyens, beloven ten eeuwigen dage een jaargetijde met mis, 'vigeliën', commendatiën (gebed voor een overledenen) met bedeling aan alle arme begijnen - tot honderd begijnen hoogstens - van wit brood van vier miten en een gift aan de parochiaan voor zijn "arbeyt" 15 grote Brabantse waarvoor deze alle zondagen "opten predicstoel" voor haar dient te bidden en meteen ook 6 groten voor de vicarissen en de scholieren samen 3 stuivers. Verder dient de kerkfabriek alle jaren 4 mottoenen te geven aan de parochiaan, idem aan de scholieren 3 schellingen groten jaarlijks en de vicarissen 4. De parochiaan, scholieren en vicarissen moeten daarvoor alle zondagen na haar dood van Pinksteren tot Allerheiligen misse gezongen diensten houden. Peteren Van Sevenberghen, als parochiaan, en aan Juffrouw Barbelen Truyens, zetten de voornoemde renten als waarborg evenals alle huidige en toekomstige bezittingen van de kerkfabriek. Zo de gevraagde diensten om welke reden ook niet kunnen gedaan worden vallen de renten toe aan de "Heiligen gheest vanden begijnhove van Lyere".

84 - 14720706, 27,5 x 20, perkament, Latijn, testament.

Testament van Petrus de Septemmontis (Peter Van Sevenberghen) "ecclesie beginagii Lyrensis curator" opgemaakt door Johannes Nicolaus de Rethy, Getuigen zijn Johannes en Martinus Schore, poorters van Lier. Uit de inleiding blijkt dat ook Monica Mys, begijn in het voornoemde begijnhof, gevraagd was aanwezig te zijn. Hij vraagt vergiffenis voor het heil van zijn ziel en van de zielen van "Egidii et Katlyne Philips". Hij draagt aan de fabriek van de Begijnhofkerk een rente over van één zester rogs, deze rente werd door voornoemde Monica geheven op een goed gelegen in de parochie van "Woemelghem". Voorwaarde is dat er op de verjaardag van zijn overlijden vigiliën, commendationen en zielemissen worden gedaan in de Begijnhofkerk; en dat op de preekstoel wordt gebeden, een vergoeding voor de priester, vicaris, kapelannen en scholieren dient de kerkfabriek te betalen. De kerkfabriek zal wit brood uitdelen aan de armen. Hetzelfde op de overlijdensverjaardag van Egidius en Katline waartoe de kerkfabriek eveneens de priester, vicaris, kapelannen, scholieren en de "custodissa" (kosteres ?) dient te vergoeden.

85 - 14730815, 21 x 13, perkament, 1 staarten met zegel, Middelnederlands, schepenbrief.

Schepenbrief Lier. Voor Jan Vander Lyst en Willem Van Cuyct, schepenen van Lier, verschijnt Jan en Ghysbrecht De Leefmeester, kinderen van Gielen voor Heyselinen en Lysbeth Leefmeester hun zusters en met Clause Van Wympele als mombaar en man van van Lysbeth, en erkennen voor zichzelf en voor hun zuster Katlinen dat ze verkocht hebben aan aan Henrick Heylen, zoon van wijlen Jan, een huis met hof gelegen in de Rysbroecstraat. Dit huis erfden ze van hun vader Gielen De Leefmeester.

86 - 14740707, 21 x 15, perkament, Middelnederlands, schepenbrief.

Schepenbrief Lier. Voor Willem Van Cuyct en Isendijn Plant, schepenen van Lier, verschijnt Lysbeth Van Aerschot, weduwe van Peter Spapen, met Wouter en Jan en Aert Spapen haar kinderen en mede voor Gummaren en Henric Spapen haar (schoon?)broers en hebben verkocht aan Janne De Wilde alias Borschens en tot behoef van Oda Huyghs zijn moeder een hof met schuur in de Eeklestraatan de vest.

87 - 14740729, 29 x 16, perkament, 2 staarten, geen zegels, Middelnederlands, schepenbrief.

Voor Gommaer Vander Borch en Willem Wynen, schepenen van de Bijvang van Lier, verschijnt Juffrouw Berbele Kennelinx, weduwe van Art Van Peer en begint met Ysenwine Vanden Broeke als mombaar en bevestigt dat zij " puerlic om godswille" gegeven heeft aan de fabriek van de Begijnhofkerk te Lier de helft van een stuk land gelegen bij de "Myle". Zij erfde dit na het overlijden van haar zuster Margreten Kennelinx die echtgenote was van Aert Stocmans. Voor de fabriek treedt op Juffrouw Lysbetten Scillemans, ook begint en meesteres van voornoemde kerk.

88 - 14740429, 26 x 10, perkament, 2 staarten 1 zegel, Middelnederlands, schepenbrief.

Schepenbrief Lier. Voor Willem de Wynen en Isendyn Persant, schepenen van Lier, verschijnt Lysbeth Stroylinx, weduwe van Jan Gielys, en verkoopt - na verschillende zittingen van een rechtsgeding - een grond met hof en toebehoren gelegen buiten de Ekelpoort

89 - 14820315, ca 24 x 10, perkament, Middelnederlands, schepenbrief.

Schepenbrief Lier. Voor Willem van Rode en Jan Van Lier, schepenen van Lier, verschijnen Kateline en Lysbeth en Margarete Gielys, kinderen van wijlen Jan Gielijs, met hun moeder Lijsbet Stroylinx, en met Jan Van Poederlee, haar man en mombaar, en verkopen aan Peter Van Vaken en Clemeytiën Van Scooten, zijn wettige gade, een huis met grond buiten de Ekelpoort. Zij erfden dit na het overlijden van hun moeder Lysbette Stroylinx.

90 - 14850213, 22 x 12, perkament, 2 staarten, geen zegels, Middelnederlands, schepenbrief.

Schepenbrief Lier. Voor Willem Van Cuyct en Isendijn Persant, schepenen van Lier, verschijnt Peter Van Vaken verkoopt aan Antheunyse de Ryken een hof met grond Eeklestraat

91 - 14750902, 25 x 20, perkament, Latijn, testament.

Testament van Johannes De Rijke, poorter van Lier, opgemaakt door magister Gerardus Sackebant, priester en curator van de St Gummaruskerk, dit in aanwezigheid van Johannes Rombouts en Gerardus Peelken, poorters van Lier. Getuigen zijn Laurentius Van Roeye en Johannes Roes, priesters. Hij schenkt de fabriek van de Begijnhofkerk een mottoen jaarlijks, zo ook aan de "testatori firmerarie ibidem" voor het herstel van het koor een halve mottoen jaarlijks, geld voor het kopen van brandstoffen of hout, voor de arme begijnen een half mottoen jaarlijks. Al dit door een rente op zijn huis gelegen buiten de Leuvense poort "iuxta fortelia..." - aan de vest ? - en op twee stukken bouwland die hij gekocht heeft van iemand [Cost] Van Berchem.

92 - 14750921, 33 x 36, perkament, gemengd Latijn en Mnl., testament.

Testament van Barbara Kammelinx opgemaakt door Johannes Heerle alias Kammelink, als uitvoerders van het testament worden aangesteld : Nicolaus de Fonte, kapelaan van het Begijnhof te Lier, en Johanna de Palude, meesteres van het Begijnhof. Getuigen zijn Priester Peter de Septem Montibus - parochiaan - en Walter de Roesbroec en Jacob de Scorreberghen - poorters van Lier - . Er is sprake van een geschil tussen Here Clause vanden Borre, priester, en Janne Vanden Broecke;

Peter van Sevenberghen en Wouter Van Roesbroec en Johanne van Sevenberghen, meesters van het Begijnhof, worden aangesteld als "arbitrataers minlic accordeerders" en als "executaers des testaments" van wijlen Berbelen Kemmelincks te ener zijde, en Melise Vanden Perre en de wettige kinderen van zijn broer Aerde en erfgenamen van Berbelen aan de andere zijde. Deze arbiters besloten dat het Begijnhof erfelijk hebben zal 2 schellinge 6 penningen of 30 grote Brabants voor de celebrant of het jaargetijde zoals Berbele in haar testament bepaalde; deze rente weegt op een stuk land gelegen in de "Mijle" erfde ze van haar zuter Margriet Kemmelincks. [ ]ken Vander Mylen, Mertens dochter, krijgt haar leven lang een halster rogge op voorwaarde dat ze begijn blijft en op het Begijnhof blijft wonen tenzij ze in een orde zou intreden en professie doen of hum " met rade van haren vrienden".

93 - 14750415, ??, perkament, Middelnederlands, schepenbrief.

Voor Willem De Winter en Ysendyn Persant, schepenen van de Bijvang van Lier, en voor dezelfde Ysendyn en Willem Kerle, laten in de Hof van Lechene, verschijnt Andries Van Duysborch, zoon van wijlen Jan Van Duysborch, met Margriet Van Vortele zijn eega en verkopen [16] pacht aan Kristoffle Spoelberch 6 viertelen rogs op een "busschelken" geheten den Crop te Lechene en op een stuk land en op een beemd int Segbroeck

94 - 14760707, 27 x 32, perkament, 2 staarten, 2 zegels, Middelnederlands, schepenbrief.

Voor Gummaer Vanden Perre en Ysendyn Persant, schepenen van de Bijvang van Lier, en voor dezelfde Ysendyn en Willem Keerle, laten in de Hof van Lechene, verschijnt Kristoffle Spoelberch, zoon van Jacop, en verkoopt aan Jan Vander Vliest op "sekere goede ende panden onder Lechene.

95 - 14790301, 50 x 20, perkament, 1 staart met zegel, Middelnederlands, open brief.

De schepenen van de Stad en van de Bijvang van Lier stellen vast dat ze "grooten en verscheydenen schulden" hebben, en daarom verkochten ze aan Juffrouw Lysbetten Scillemans, begijn en meesters van de Infirmierie in het Begijnhof van Lier "totter kercken behoef" een rente van 30 schellingen grote Brabants

96 - 14800214, 34 x 27, perkament, gemengd Latijn en Mnl., testament.

Testament van Margareta Vander Mylen opgemaakt door Andreas de Ponte, priester, met als getuigen Peter Perre en Wilhelmus Nouts. Voor de kosten van haar uitvaart 1 gouden mottoen, voor St Gummarus 6 schellingen grote Brabantse eens, voor de kapel in clusen een halve mottoen eens, idem voor de kapel van St Pieter, item het "Goedtshuyse van Syon" een halve mottoen eens, item "den heyligengeest van Lier 7 schellingen, en 6 penningen groote Brabants, eens, item "vanden vier biddenden ordinien" een halve peter eens, item de Begijnhofkerk 3 schellingen, groote Brabants, item de parochiaan een halve Peter [ ], item de kapelaan 1 mottoen eens en ook de koster, item "onser vrouwen bruederen te Mechelen en "den sieken gasthuyse aan de Berlaarse poort en de Infirmierie van St Anthonis en het Godshuis van St Goris en de oude vrouwen in het [laten] convent [de St Alban] , item de drie conventen of huizen in het Begijnhof, aan Peter Vander Meer een "bedde van negen vierenden met coetsen (hemel boven bed) sargiën ende een paer slapelakenen opgerecht", 4 schellingen voor een jaargetijde jaarlijks te doen in het Begijnhof op "sinte Gregore dach" en broodbedeling, ...

97 - 14790825, ca 29 x 23, perkament, Latijn, testament.

Testament van Maria Mathys, weduwe van Henric Vanden Sande, opgemaakt door [Thmas de Duino], priester, met als getuigen Wilhelmus Score en Michael Vander Bolke.

98 - 14850615, 24 x ??, perkament, gemengd Latijn en Mnl., testament.

Testament van Margareta Peeters, begijn te Lier, opgemaakt door Johannes Ouwen, priester, met als getuigen Peter Vermilen en Goosuinus Peeters. Testamentair uitvoerders : Juffrouw en begijn Lysbet Maerten en Berbelen Vanden Perre beide wonend in het Begijnhof, met als derde toeziende Janne Van Ouwen notaris in deze. Ze schent 1 mottoen aan de "fabrieke" van Kamerijk, voor de "gemeyne huys susteren" van het covent waar ze woont "een hondert houts oft viii stuivers" om hout te kopen, een halve zester eens om dat convent te "repareren", een halve mottoen voor elke zuster van dt convent, op de dag van haar uitvaart "sal doen te vier een muddeken erten (erwten) ende deylen elker beginen aldaer een scotel erten ende een witbrood van vier miten ... enz

99 - 14850913, 21 x 11,5, perkament, 2 staarten, 2 zegels, Middelnederlands, schepenbrief.

Schepenbrief Lier. Voor Ysendijn Persant en Wouter Kegel, schepenen van Lier, verschijnt Laurens Vanden Broeke, meester en regeerder van de St Jacobskapel binnen Lier, met Janne Van Brecht zijn mombaar en geeft in erfpacht aan Anthonijse De Ryke een hof met grond buiten de Ekelpoorttegenover het Begijnhof voor 3 schellingen jaarlijks.

100 - 14860714, 29 x 52, perkament, gemengd Latijn en Mnl., testament.

Regest :Testament van Barbara Van Buggenhoud, aanwezig Egidius [Vermolen], opgemaakt door Andreas de Ponte met getuigen Gerardus Scillemans en Johannes [Strike].

(gedeeltelijke transcriptie)

..... provida et honesta mulier Barbara de Buggenhoud ....

sane mentis et boni intelligens gratiam dei existens [cum alienaliter] infirmate detenta

.....

In den iersten begeert de voerseit Barbara datmen alle huer schulden ende onrecht goet datmen wittelic can bevynden metten costen van huer uitvaart betalen ende ----- sal ten iersten ende voer al van huer geressten goiden

van hueren anderen goiden beset zy ende maect voer huer onrecht onbekent goet der kerken van Camerijck twee schellinge zesse penninge Brabants eens,

Item onser liever Vrouwen ende Sinte Gommaer te Lier "haer beste ondergordel",

.... verdere erfgenamen :

elke parochiaan eenen mottoen eens, idem de koster een halve mottoen eens, elk godshuis van Lier ende de lazarschen eenen mottoen eens tot pitantie,

Item "elken van vier biddenden ordinen", ...

Ze wenst een jaargetijde in het Begijnhof, daartoe een viertel rogs erfelijk 'te wynnen de half viertel rogs daer af als de vergoeding voor de parochiaan en kapellaan of vicarissen en scholieren.

Om jaarlijks en plechtig het feest van Sint Barbara te vieren tweeënhalve mudden rogs erfelijk.

Merten Montbroeck, zoon van wijlen here Henricssone 6 viertel rogs erfelijk, maar als hij in een klooster intreedt en daar als priester blijft of als hij huwt en wettige kinderen krijgt, dat hij en zijn nakomelingen die eeuwig en erfelijk zullen behouden. Maar zo hij wereldlijk priester wordt gaat de rente na zijn overlijden naar de voornoemde vrienden van Berbelen. NB : deze rente werd aan Merten gegeven bij testament van zijn vader Gielise Vander Oudermolen "hueren man wylen".

(NB : In dit en ook in haar tweede testament wordt Barbara vermeld als weduwe van Egidius Vander Oudermolen ...? Huwde ze deze Egidius alias Gielis die al twee kinderen had, te weten Merten en Kateline ? We vermoeden dit daar deze laatste twee niet als zoon of dochter worden betiteld.)

Merten krijgt ook nog een rente van 5 Rijnse gulden en 5 grote Schellingen Brabants zijn leven lang. Hij erft ook een "bedde van derdalver ellen met eender nyewer tyken daer toe gemaect metter beste sargiën met zijnen omgange ende opgerecht", zes van de beste "zitten cussenen" evenals het langste stuk "vlessen lakens" dat zal worden aangetroffen. verder nog de twee beste "mottalen potte [sonder

eenen]" en ook haar beste ketel, en een wijnpot, drie "commekens", drie sausieren (sauskom) en twee van de besten "tennen scotelen naest den besten", en dan nog [ ] scellinge groten Brabants eens.

Merten moet aan Voor Janne Ykele, die nu in "Vrankryk" woont, zonder meer alles geven wat hij "Merten voerseit sal moegen hebben gedaen ende geleent", en dit terstond en wat hij zal eisen. Nog voor Merten (of is het Janne ?) een "zilveren teyken van Rome fine terra SintJacops" haar pannen.

Merten mag de renten en lijftochten die hij bij dit testament krijgt niet verkopen of te leen geven, zoniet komen ze toe aan de "meesters vander fabriken en meesters vanden tafelen des heilggeests van Lyre", elk voor de helft en dit zolang Merten leeft.

Ook Lynken (Kateline), de zuster van Merten, krijgt een halster rog als ze in het Godshuis blijft, de Sint Anthonis Fermerie staat in voor betaling aan haar.

Ze wil twee celebranten, één voor haar moeder en één voor haar eigen ziel.

Aan Merten Vander Oudermolen een gouden Rijder, voor haar bakker een zilveren lepel, aan de "vrouw meskens" van het altaar van de OLV-kapel in het Begijnhof "een tatsers ammelaken (tafellaken) tot eendere dwalen (doek)",

Aan Jan Sterx' vrouw Lynden [Weven] een virtel rog eens, aan Lyndens dochter twee rode "stecemouwen" (gestikte of geborduurde mouw) , een zilveren lepel voor "vrouwen Scillemans", aan Gummaer Vander Hage Petersoone haar dooppeter een halster rog eens, aan Lysken Van Dielbeeke een "vouwe"(doek) en idem voor Merteken Ysendyns dochter.

Aan Grieten Godens haar meid geeft ze haar beste "huyke" (lange mantel) en "haeren quaetsten capruyn" (hoofddekse) en een levenslange rente van een halster rog.

Aan de "lazerschen" ... een honderd "fasselhoudts" ((bundel brandhout), voor haar meid Margrieten Godens "een paer roeyen scarlaken stecemouwen", aan Stijnken Strypen een houten schraag (scrage), Lysbetten Tskeysers vrouw van Wouter een tafeltje en drie beelden. Aan Lysbetten Van [Xarelt] in Syon 4 schellingen en 6 penningen Brabants, item Berbelen Van [Muysers] haar "peten" doopmoeder in Syon een halve Peter eens, aan Henric Dornhoven Henricssone vijf schellingen, en voor zjn moeder de beste vouwen, idem Lysbetten s'Bischoppen haar nieuwe zwarte capruyn, voor Lysken Brakevelt een wijnpot, voor Henric Molewine een van haar beste doeken. Item haar meid Clemen [ ] een viertel rog eens "ende haeren swarten quaden kerle met persschen laken gevoedert" en twee van haar beste hemden, en voor Tryuken haar dochter haar beste zwarte "toers" [keurslijf]. Voor Lynken Backers alias [Sperweriers] een schelling, en voor haar zuster Lysbetten Backers een halve Peter eens, 4 schellingen voor Lynken Achterlinx, voor Here Andries Vander Bruggen"een XXXe daer voer eenen leuw" (gouden munt) en de huidige opperparochiaan Henric De Cuyper predicaer en Zander Adriaen "carmelyt" elk (een som geld).

Voor de lampen voor het Heilig Kruis in de kerk van Lier "om smout aldaar te "berrene" (branden) een mottoen erfelijk uit de 5 mottoenen erfelijk die zij heffend is op een huis in de Berlaarstraat, dat afgebeert (afgebrand) was ende weder vertimert.

Item "sy maect dlaken van lynnens sargen (gekeperde stof) tabbarde (lang overkleed) alleene tot eender casugele (kazuifel)" voor het altaar van de drie koningen in de kerk van Lier.

En de moeder van Lynken tStrypen krijgt haar beste "ranse" (muts met kap) "sonder reve" (lint, strook stof).

Een oude Grote erfelijk op haar huis in de Lisperstraat voor een jaargetijde in de kerk van Lier.

Op de dag van haar uitvaart wenst ze te hebben " XXXe van XXX priesters eer zy begraven sal worden".

Lysbetten Vanden Wouwe een half viertel rogs eens en [ ] "een wit voeder (voering) in haeren blauwen kerle"(mantel).

Vier schellingen voor maert [Ginken] Jan Dries dochter 4 schellingen eens,

Voor Kerstine Van Driemele een halve viertel rogs en een "vouwe".

Voor Here Janne Strypen ... (een som geld) eens.

Voor Here Henric Scillemans ... (een som geld).

Al haar andere klederen moeten verkocht worden en de opbrengst door haar testamentuitvoerders te verdelen aan de "arme huysarmen" naar hun discretie.

... volgt de geijkte slotalinea in het Latijn ...

Als uitvoerders van haar testament stelt ze aan : Jacobus Stampaert alias de Camere en Godefridus Bosschenen, als vergoeding krijgen ze elk twee Peters.

Getuigen zijn Gerardus Scillemans en Johannes [Strike], beiden leken.

101 - 14871125, 26 x 24, perkament, gemengd Latijn en Mnl., testament.

Regest :Testament van Barbara Van Buggenhoud, opgemaakt door Andreas de Ponte met getuigen *Michael Godefridus en Johannes De Vusten*.

In nomine Domini Amen. Per hoc presens publicum instrumentum pateat evidenter quod anno domini millesimo quadringentesimo octuagesimo septimo menis novembris die vigesimaquinta horam diei eiusdem decimam ante meridiem vel circiter pontificatus sanctissime in in Christo patris et et domini nostri domini Innocentii divina providentia pape actum anno quinto indictione septima in nos notarii publici testorumque subscriptorum ad hoc formaliter vocatorum et rogatorum presentia personaliter constituta, discreta mulier Barbara Van Buggenhout viduata Egidii Vander Oudermolen, in lecto aegritudinis decumbens sane mentis et boni intelligens gratia dei existens [li] corporem infirma dicens et exponeris se coram me notario publico subscripto et testibus fide dignis illo sunt ibidem rogatis pridem fecisse et ordinasse suum testamentum seu ultiarum voluntatem subscriptis nuta et forma, prout in quo instrumento nostro sunt ostenso plenius continetur videliter quodquem instrumentum preordinatum iam dicta Barbara voluit et ex certa scientia affirmavit, approbavit et ratificavit in qualibet seu parte et integraliter augmentans et admittens per propriam ea que sub materna lingua subscribat.

Inden iersten beset zy Berbelen Piers één zilveren lepel.

Item zy beset den zusteren in Zyon opten dach van huerer utvaert een vat coyten (soort licht bier) van xviii miten den pot, een halff muddeken erten ende een hondert broots van iiii miten tstück.

Item zy beset Margrieten Godens hueren maerten tot tgene des haer van voer gemaect es hueren besten swarten kerle metten bonten pelse.

Item zy beset Dignen Koyts hueren andere maerten eenen swarten coers (pelsrok) een quay huyke (lange mantel) ende een viertel rogs eens.

Item zij beset den armen lazarschen tot tgene des hen van voerge gemaect es een paar slapelakenen.

Item zij beset Lysken Muntsaers des outs Janswive hueren besten hootdoek (hoofdoek, meest van wit goed gemaekt).

Item zy beset Michiele Godrenss een viertel rogs eens.

Item den prochiaen vanden Begynhove een XXXe daer van vyf groten.

Desgelyx Here Aelbrechte Grobbe een XXXe ende voer oic vyf groten

Item zy maect den kynderen Loyc Scarinnens een half dossyne commekens ende een breede scotele met cleynen (fijn, sierlijk) canten.

Item zij maect Clemen huer marten vlas tot tgene dest huere van voer gemaect es een huyke de beste naest de beste.

Item zij maect Lynen Otten ii scarlaken mouwen ende ii snyders (scherp werktuig) eens.

Item zij maect voert de Observanten (*Franciscanen van de derde orde*) te Mechelen XXXe ende datmen hen dair voer in anderen hueren behoefften geven sal gedragen totter sommen van vyf [Brabants] eens.

Item de voerseit Barbele beset en maect noch voirseide Lysbetten Van Battele religieuse inden Goidshuyse van Syon voirseit gestaen ende gefundeert te Lyere alsulken vier mottoenen jaerliker ende erffeliker renten van alsulken vire mottoenen erffelic alse zy heffende es inde Berlaerstrate, daer af zy in huer ierste testament gemaect ende geordineert heeft eenen der voerseit mottoenen erffelic tot lichte inde lampe voer theylig cruijs inde kerke van Lyer om byder voirseide Lysbetten hueren leefdach lanck gehaven te worden ende van dan voert geapliceert te worden totten twee Rynsch Gulden erffelic oic voer een misse ter weeke by wylen Gielen Vanden Oudermolen, des voirseit Barbelen wylen wittich man geordineert es gedaen te worden in Syon opte selve condicie inden testamente desselfs Gielen aengaend des voiseit missen begrepen te wetenen waert by also dat die van Syon ter stont nae de doot vander voirseit Lysbetten Van Battele deselve misse niet en daden celebreren ende den loon daer toe geordineert daer af niet en ganen soude deselve misse in dien gevalle in elke weke gecelebreert moeten worden inde voerseit kerke voer theilich cruijs voirseit sonder wederseggen van yemand in eniger manieren.

Item begeert voirt uterlic (definitief, ten laatste) met litteren de voirseit Barbele dat huer erfgenamen Aerde Winkelmans ende Godevaerde Van Bosschoven laten volgen alsulken hueringe van lande al zy hen verhuurt heeft alsoe lange alse de cyrograve (een eigenhandig ondertekende oorkonde) daer af als één heeft, dat bewysen ende den tyt die deselve cyrograve daer af inhouden ende verclaren "voluit predictam testatoria et ordinavit quod omnia predicta in presenti conscripta una um aliis in dicto eius

testamento preordinato contentis [semel] valeant iure testamenti seu codicilli quo nulus melius valet poterint et debebunt sub penis

in eodem testamento contentis et conscriptis eleganter in prenarrato suo testamento notatis cum omnibus aliis clausulis et oneribus ibidem expressis.

Super quibus omnibus et singulis prenarrata Barbare testatoris petit sibi a me notario subscripto fieri atque tradi unum vel plura publicum seu publica instrumentum seu instrumenta in melior forma acta sunt haec Lier in domo habitationis prefate Barbare sub anno indictione mense die hora ei pontificatu quibus supra presentibus ibidem una mecum honestis viris Michaele Godefridi et Johannes de Vusten [ ] laycis Cameracensis diocesi testibus fide dignis, ad predicta testificantis vocatis pariter rogatis.

Et ego Andreas de Ponte, presbyter Cameracensis diocesi, [catholicus], imperiali auctoritate notarius quorum premissorum omnibus et singulis

prout superius conscribuntur dum sic fierint et agerentur una cum prenotatis testibus presens instrumentum eaque sic fieri vidi et audivi, et in notam sumpsi idcirco hoc praesens publicum instrumentum manu mea propria scriptum exinde confeci et in hanc publicam formam redegi, signoque et nomine meis solitis signavi rogatus et requisitus in fidem et testimonium omnium et singulorum praemissorum.

102 - 14870121, 28 x 25, perkament, gemengd Latijn en Mnl., testament.

Testament van Katharina Vanden Wouwer, weduwe van Wilhelmus Nouts en poorteres van Lier, opgemaakt door Laurentius Perre, clericus, met getuigen Johannes Schore en Henric Tymmermans. Erfgenamen: de fabriek van de kerk van Kamerijk 4 stuivers, OLV en St Gummaere in de St Gummaruskerk te Lier een Rijnse Gulden, 2 stuivers voor de Heilige Geest van Lier en ook voor de Begijnhofkerk en de Infirmerie. elk van de godshuizen te Lier een stuiver, idem de "Lazeringen". Elk van de biddende orden, de parochiaan van Lier, de koster. Geld voor een jaargetijde in de Begijnhofkerk. Enz,,

103 - 14880322, 29 x 15, perkament, 2 staarten geen zegels, Middelnederlands, open brief.

Namens het Begijnhof te Lier verkochten de parochiaan en de meesteressen aan Juffrouw Gheertruyden Van ???, voormalige meesteres, een jaarente van tien stuivers haar leven lang. Na haar overlijden zal de rente gaan naar het [nieuwe] convent op het Begijnhof en de convents [kinderen] zal daarmee smout kopen en om die 's avonds en 's morgens te branden.

104 - 14891219, 22 x 10, perkament, staarten noch zegels, Middelnederlands, schepenbrief.

Schepenbrief Lier. Voor Wouter Kegel en Henrick Noydens, schepenen van Lier, verschijnen Jan Van Brechte en Gielis Vanden Broeke, meesters en regeerders van de Tafel van de Heilige Geest te Lier, en erkennen afkoop - door betaling - van een rente door Anthonius De Rycken en zijn eega Margriete Smeets. Op een hofstade met huis en grond in de Eekelstraat tegenover het Begijnhof

105 - 14900304, 36 x 22, perkament, 1 staart en resten van zegel, gemengd Latijn en Mnl., testament.

Regest :Testament van begijn Elizabeth Rombouts, dochter van Johannes Rombouts. "Corpore egrota abhominabili morbo pestilentio" haar lichaam ziek door een abominabele pestilente ziekte maar ze is gezond van geest. Opgemaakt door Bernardus Andreas.

IN NOMINE DOMINI AMEN

Noverint universi et singuli presentes litteras sive huiusmodi testamentum inspecturi, visuri, lecteri et legi, audituri.

Bernardus Andree curatus ecclesie curie beghinarum Lyrenses Cameracensis diocesis salutem in domino cum noticia veritatis. Quacum coram me domino Bernardo predicto

et aliquibus infrascriptorum constituta discreta filia et beghina **Elizabeth Rombouts** filia Johannis Rombouts **corpore egrota abhominabili morbo pestilentio laborans** compos tamen mentis ac [ ] ac claro intell[ ] vicens. Etiam pia mente et animo pleno deliberanto ac bono [intelligens] [illius] sententie [is] memento homo ex cineris es et in cinerem [reversurus memor[ans] conditionis humane quam semper [ ] [humana] fragilitas [ ] [percipie] mortis [imp] [ ] volensque cum ratio [ ] et viget in super corporis membris quas de suis temporalibus disponere saluti anime sue ac animorum suorum [qui] providere et de rebus et bonis sibi a deo collatis salubriter ordina[ ] omnibus melioribus modis quibus ultima voluntas melius et efficacius valere poterit et debeat iuxta pias et canonicas sanxiones ordinavit suum presens nuncupatum testamentum seu ultimam suam voluntatem [inter] ceterum in huius qui sequentur modum.

In primis quod quoniam anima [p] et melior[ ] corpor[ ] et rebus humanis de eterna regis [ordia] plene confidens [quod contritum] et [ ] non [desponit] [ ] [ ] [populum] gustare vobis [salutem] passionis animam suam [ ] [ ] ex [d] ex corpore suo contiget separari omnipotento deo et beatio Marie virginis ac omnibus sanctorum [ ] [ ] commendant. In super dicta Elizabeth testatrix volens legavit desiderans verbis propriis prout [dia] sequitur:

Item sy laet voer haer onrecht goet, eest dat sy eenich heeft daer sy nochtans niet ghedachtich af en was twee stuvers eens te betalen.

Item sy maect ende laet op alle hae erfelijken ende havelijcke goeden die haer toeghecomen sijn ende verstorven sijn van haers vaders doot saligher ghedachten twee Rinsche gulden erfelijcker renten van 20 stuvers stuck elken gulden.

Te weten den eenen gulden voer haers vaders ende moeders iaerghetide metter feesten van sinte Jeronimus op sinen dach met twee vesperen metten mettenen met misse, sermoen ende die commendatie met beyaerden (luiden van de klokken) alsmy sulken feeste ghewoenlike es te sollempnizeren ende die Rinsche gulden te deylen als men bevinden sal in jaerghetide voers.

Den anderen Rinsche gulden heeft zy ghemaect voer haer jaerghetide ende **Grietken haerer zusteren** metter feesten van sinte Bernaert op sinen dach In alder manieren alsmy dat jaerghetide van haer ouwers festeren (vreugdevol eer bewijzen) sal ende sinte Jeronimus dach sollempnizeren ende dien te deylen alsmy dat oeck int jaerghetide boeck bevinden sal. behoudelic dat die prochiaen van elken Rinsche gulden voerscreven hebben sal van elken eenen stuver om dat hij **Jan Rombouts** metter huysvrouwen ende **Lysbeth ende Margrieten** sijn kinderen tot eewegen daghen int zondach ghebet gescreven staen sullen ende alle zondaghe een zonderlinghe ghebet voer die voerscreven persoenen doen sal.

Item die voerscreven Elizabeth Rombouts maect **Lijsken van Duysborch** haren nieuwen witten koers (keurs: kledingstuk).

Item sy maect haren prochiaen binnen beghinhof H. Bernaerde een pont groot eens te ghevene uut zekere begheerten te hem weert hebbend dat hy devotelic voer haer bidden sal.

Item sy maect den selven prochiaen een dertichste van 30 stuvers elken vicarijs een van tweeën daer voer 20 stuvers.

Item sy begheert drie reysen voer haer broot ghedraghen hebbende binnen den beghijnhove.

Item die voerscreven Lysbeth maect ende laet have ende erve van 't gheen dat my (men) meer bevinden sal boven kercrecht ende legaten haerer moeder datte ghebruycken te besitten te vercoopen te verwandelen na haer liefste sonder yemants wederseggen.

Hanc autem ordinationem testamentariam memorata Elizabeth valere voluit iure codicilli ac [alterus cuiuscumque] ultime voluntatis quo modo melius valere poterit omnibus et singulis iuris vel [fact] subtilitatibus aut [cautelis] huic [pres] ordinationem [obviam] vel obviare volens quoniam non penitus relegare et in premissis [abiectus].

Acta fuerunt hec in ecclesiam curie beghinarum Lyrensis presentibus ibidem una mecum Henrico Tymmermans, Johanne [Wanen] civibus Lierensis Cameracensis dyocesis testibus ad premissa vocatis specialiter et rogatis. In quorum omnium fidem et testimonium ego Bernardus Andree [ ]

presentibus litteris sigillum proprium cure mee dicte ecclesie beghinagii ad preces amicorum et heredum dicte testatricis duxi apponendum.

Datum et actum anno domini millesimo quadragintesimo octagesimo nono quarto vero die mensis martii post meridiem hora vesperarum vel oratorii.

106 - 14940103, 28 x 14, perkament, 2 staarten, geen zegels, Middelnederlands, schepenbrief.

Schepenbrief Lier. Voor Jan Yssche en Gielys Raet, schepenen van Lier, verschijnen Anthonius De Rycken - alias Sionkeren - en zijn eega Margriete Smeets die verkopen aan Emanuele Artois een huis en grond in de Eekelstraat.

107 - 14940112, 21 x 23, perkament, gemengd Latijn en Mnl., testament.

Testament van Johanna de Palude (Vander Moeren ?), begijn, opgemaakt door Andreas de Ponte, priester, met getuigen Petrus Perre en Gummarus Andries, leken. "in lecto egretitudinis decumbens" in haar ziekbed. Magrieten Vanden Steene een halster rog levenslang, over te dragen na haar dood aan haar dochter Johanna Wandeliers ook haar leven lang.

Na hun beider dood ten gunste van Corneliën Coppens en Katelinen Vander Voort.

Zij bestemt haar beste grauwe "toers"; en een paar slaaplakens, "enkele elle tweehondert houts half mutsart en half fasstelhout".

108 - 14970523, 21 x 12, perkament, 2 staarten, geen zegels, Middelnederlands, schepenbrief.

Schepenbrief Antwerpen. Voor Jan Vander Dilst en Jan Van Hove verschijnt Juffrouw Marie Smaght, weduwe van meester Peter Vander Voort en van haar 2e man Reyyners Van Uxssele, en legt een brief voor van Jacope Vander Voort, zoon van haar zelf en van Peter; alle goeden & huizen & gronden enz gelegen binnen de parochiën van "Hersselt" en Westerlo geheten de "goede ten Houstraten" welke Peter anno 1458 op 1 oktober verwierf en anno 1456 op 29 oktober gekocht heeft van Wouteren Janssone van "Loeven" en van diens zoon Quintyn worden overgegeven aan Jacope en zijn nakomelingen

109 - 14940613, 40 x 35, perkament, staart, spoor van zegel, gemengd Latijn en Mnl., testament.

Regest : Testament van Juffrouw Elizabeth Muyters, begijn te Lier, door Bernardus Andree, curator van de Begijnhofkerk te Lier.

IN NOMINE DOMINI AMEN

Noverint universi et singuli presentes litteras sive huiusmodi Instrumentum inspecturi, visuri et legi, audituri Bernardus Andree curatus ecclesie beghinarum Lyrenses Cameracensis diocesis salutem in domino cum noticia veritatis. Quacum coram me Bernardo predicto et aliquibus infrascriptis personalibus constituta proba ac honesta domicella Elizabeth Nuikens beghina eiusdem beghinagii bone mentis et boni intellectus **gratiam** dei extans attendens humanae naturae fragilitatem et inconstantiam [ ] dies hominis breves sunt et vita fragilis super terram [ ] propter hoc [ ] de [ ] felicitate captans nolensque sue [vocatione] [ ] instituta [desidere] si divina [ ] gratiam dei [ ] saluti de bonis sibi a deo collatis super terram et concessis causam sue ultime voluntatis [ ] condidit et ordinanti[ ] testamentum ---seu ultima sue voluntatis ordinationem in [ ] formam subsequen[ ] volens et [s] desiderans [qua] hoc presens sua ordinaria testamentaria valeat ac robor[ ] obtineat [ ] testamenti aut codicillit aut [ ] quo quodlibet testamentum seu [quis] ultime voluntate ordinatam [intel] [ ] expresse et observata. In primis [ ] Infra dicta Elyzabeth testatrix voluit legavit desiderans in idonea [ ] ea qui sequentur:

Inden eersten begheeren begraven tsine opten kerchhof by sinte Margareten, choer (rij van zangers) ende pellen (doodskleed) van viii motthoenen met sinder toebehoerten, begheeren daer en toe een tamelike (gepaste, met iemands stand overeenkomend) uuitvaart na ghewoente des voerscreven beghinchoefs met brooden ghedeylt, ende erwten alle beghintiens, ende oock broot ghedeylt binnen den beghinhove ten 7sten ende ten 30sten.

Item sy maect ende laet, voer haer onrecht goet, eest dat sy eenich heeft daer sy niet af ghedachtich en es der fabriken onser liever Vrouwen van Camerijcke twee mottoen eens te betalen.

Item die voerscreven Elizabeth maect ende laet een eewich jaerghetide voer haer ziele ende haer ouders ende vriende zielen inder kerken vanden beghinhove voerscreven daer toe latende erfelic ende eewich xxi stuyvers die sy heffende ende ontfanghende was jaerlic op die goede van Jan Theeus dat te deylene als nascreven es te weten daer af de prochiaen eenen mottoen, den vicaryzen allre eenen stuyver alle capellanen die misse lesen eenen grooten, den scolieren 2,5 stuyver, den costersse een halve stuyver ende dat daer over comt dat sal die kerke behouden, deylende daer vore elkere beghinen opten dach van haren jaerghetide een broot van 8 miten.

Item sy begheert ghecelebreert te hebben een dertichste van haren prochiaen ter stont na haer doot daer voer hem latende twee Rijnssche gulden eens, dies ghelijcke maect sy een dertichste H. Jan Ouwen ende Her Peeteren vande Meerren daer voer makende eenen ieghellijcken een croone van 24 stuyvers.

Item sy maect den beghijnhove eenen peeter van 18 stuyvers eens te betalen.

Item sy maect ende laet der kerken vanden beghinhoven een stuck lakens van xxx ellen sijnde noch te Mechelen om daer af mede doen te maken almen (mogelijk is bedoeld alben: wit priesterkleed) ende anders dies ter kerken behoeflic.

Item die voerscreven Elizabeth begheert uterlic ter stont na haer doot vercocht hebbende ende 't ghelt ten aermen ghegeven by rade van haren prochiaen ter plaetsen daer sy hem dat heeft bevolen inden eerste twee grote scotelen eenen gheltstooop (stooop: kruik) met twee anderen wijnpotten een becken (kom, waskom) met een lampette (kan, kruik) ende een diepbecken metten besten lavore (waskom, wasbekken) ende metten gardine (gordijn, voorhangsel) oft ommeganck (rondhang) die inde cameran komt.

Item sy maect **Janneken haerer nichten Jans haer broeders dochter** het cleyn [winter] koetsken (rustbank, kleine slaappleats,) in die camer metten bedden daer toe behoorenen met twee oercussen met drie sittecussen metten leenkens (leuning) metten [zetelkene] daer achter by staand met twee paer slapellakene met eender rooden saergen metten ronder tafelen die by trissoer (vermoedelik : kast) staet die een scaprayken heeft met drie commekens ende met drie sausieren (sauskommen) twee tinnen scotelen twee kitten (schenkvat, kan) eenen tinnen pot ende met eenen ketel.

Item diesghelijclic maect sy **Lincken haerer nichten** die koetse die beneden in die camer staet mitten bedde dat boven op die camer es met twee paer slapellaken ende twee oercussen met iii blaue sittecussen metter blauewen saergen iii commekens, drie sausieren (sauskommen), twee tinnen scotelen, twee kitten met eenen tinnen pot, eenen ketele metten zelen (zeel: reep, band, touw) die voers opten vloer staen.

Item sy maect haren prochiaen een tafelen metten heylichdomme met eenen Jhesus ende sijn toebehoerte.

Item sy maect **Grietken Berghen** een crucsen (kruk, stoel zonder rugleuning) dat by haers bedde staet.

Item sy maect 't samen alle haere anderen beeldekens, briefkens welke ander sy wesen moghen **Lincken ende Janneken voerscreven**.

Item diesghelijclic maect sy Lincken ende Janneken haes nichten voerscreven alle haer ghelassen (drinkglazen), croesen, tennen (tinnen) ende eerden cleyn potkens, scotelkens metten eerden wercke ende alrehande cleynicheyt van huysrade die hem lieden behoeflic ende tamelic es totten beghijnscap met allen huyslike properheyt daer binnen huys sijnde dat

sy dat 'tsamen houden ende ghebruycken sullen metten cooren, spysen, dranke, keesen ende boteren, vleesch, hout ende smout, ende met allen den montcoste (eten en drinken) die my na haeren doot bevinden sal.

Item sy begheert uterlic ende wilt dat **Janneken** haer nichte voerscreven heffen sal jaerlix die drie Rijnschen gulden vanden sessen die op die stadt vander Goes staen ten live van **Lincken haerer zuster** voerscreven die minnelijc t'samen te deylen oft anders en wilt se met dat Lincken eenich testament van dies voerscrevenes van haer behouden sal maer sal dat weder om restitueren oft sy die contrarie dede om vanden executoers om Gods wille te gheven.

Item begheert oeck noch ende wilt, dat die sessen Rijnsche gulden staende ten live van **Gommaers haren neve** op die voerscreven stadt datze Janneken ende Lincken half ende half heffen sullen ende ghebruycken alzo langhe tot dat die voerscreven Gommaer priester wert oft anders duechdelic ende wel hem met vriden rade stellende es gode.

Alsdan so heeftse noch begheert dat hyse alsdan noch die drie Rijnsche gulden daer af laten sal Janneken sinder zuster voerscreven.

Item sy maect Lincken ende Janneken voerscreven alle haer clederen die tot haren live behooren: wollen ende linen hemden doecken vouwen behoudelic dat men daer mede oeck verghelden ende loonen sal daer die voerscreven Elizabeth testoesse inne ghehouden was oft haer by staen sullen in haer crancheit oft ziecheit oft anders oeck maect sy Lincken ende Janneken voerscreven elken een ammelaken (tafellaken) met allen die servietten die daer syn met elken eenen [steen wollen], ende linen laken dat noch in die weverye es.

Item sy maect **Jannen haren neven Jans voerscreven zone** twee paer slapellakenen anderhalf laken breed, eenen tenen pot mit twee kitten (kitte: kruik, kan).

Item sy maect elker beghine in comen woenenen eenen stuver eens te betalen.

Item wilt oeck ende begheert die voerscreven Elizabeth testoesse dat haer broeder oft niemant van haren erfghenamen en sullen gheenderande goeden aenveerden oft aenslaen van 't ghiene dat sy achterghelaten heeft ten sy dat haer uterste begheerte volbracht sy, ende alle legaten, uuttaert, sculden, kercrechten betaelt sijn tot dyen tide dat ghedaen

sal syn zo zet se ende laat se gheeft ze alle haer goeden die my na haer doot vinden sal inden hande ende totten wille vanden executoers oft executoressen nascreven hem lieden ghevend cracht ende macht de goeden te aenveerdene, opte buerenen int te heffen ende alle sculden, legaten, kercrechten oft anderszins daer sy inne ghehouden es te betalene.

Item ten lesten maect sy die voerscreven Elizabeth testoesse kiest ende maect executoere ende executoeresse desen ieghewoerdeghen wille te volbringhene her Bernaert Andries haren prochiaen ende Joffr. Katherine der Kinderen hem vriendelycken bidden dat sy desen ieghewoerdighen wille ter stont na haer doot ter executie stellen willen na haeren begheerten voerscreven hem lieden daer toe cracht ende macht gheven(d) desen ieghewoerdighen wille te volbringhene ende in alle rechte gheestelic ende weerlyc dien te verantwoordende ende te bestuwene opten last ende cost vanden voerscreven Elizabeth testoesse waer vore dat die voerscreven Elizabeth maect eenen ieghelicken voer sinen aerbeyt een croone van xxiiii (24) stuyvers eens. Ende den parochiaen noch 12 stuyvers voer scriven binnen den sterfhuyse.

Ende waert dat eenich vanden erfghenamen oft Jan haer broeder oft yement (iemand) van sinen wegen pienden (zich inspannen, proberen)] te hinderen oft te minderen haren utersten wille dat sy hen betrouwt dat sy niet doen en sullen, maer oft sy daden heymelic oft oppenbaers by hen selven oft by yement anders den executoers quade oft lasteghe woerde ghaven zo begheert ende wil se in dien ghevalle dat die gheene die dat doende es die contrarie haerer begheerten oft van 't gheens dat voerscreven es dat die beroeft sal syn van alle 't ghene dat hem verstorven (na een overliden toekomen, erven) es oft versterven mach van haren weghe oft toecomen ende in dien ghevalle dat ter stont te aenveerdene ende den aermen achterstaen (verschuldigd sijn) om Gods wille te ghevene. Ende daer mede windene (oplopen) den selven erfghenamen oft haren broeder(s) ende anderen die haer uterste begheerte oft 't gheene van voerscreven es contrarie dede die peyne van 20 [merck silvers] ter stont te verbueren (verbeuren, opgelegd krijgen) als my daer clachtich af es ende kennisse heeft daer af die helft vander peynen onsen eerweerdeghen vader den bisschop van Camerijcke die anders peyne vander helft der kerken van sinte Gommaers ende die kerke van sinte Margareten int beghinhof.

Hanc autem ordinationem testamentariam memorata Elizabeth valere voluit omnibus et singulis iure et forti subtilitatibus aut cautelibus huic .....

Acta fuerunt hec in domo eiusdem testatrix presentibus ibidem unanimes honestis opidanis Lierensis Johannes Stas Wilhelmo Schore Cameracensis diocesis testibus ad premissa vocatis specialiter et rogatis.

In quorum omnium fidem et testimonium ergo Bernardus Andre prenominate presentibus litteris sigillum ipse nostre mee dicte ecclesie beghinarum una cum ipso sigillo ad [testatr] duxi apponendum.

Datum et actum anno domini millesimo quadringentesimo nonagesimo quarto die vero tricesima mensis Junii. [30 juni 1494]

Waer na te weten den 30sten dach van junio voerscreven ende des selve jaers zo begheert die voerscreven Elizabeth testoesse dat die executores van haren testamente voerscreven soudent ontfanghen eende aenveerden also vele ghelts als dat Lincken ende Janneken soude moghen 't huys coopen daer die voerscreven woenachtich inne was ende dat my dat ghelt nemen soude vander ghereetster scult die my na haer doot vinden soude ende daer droeghe die erfghenamen ghemeynlic haer consent inne.

110 - 14980120, 42 x 34, perkament, gemengd Latijn en Mnl., testament.

Testament door Bernardus Andree, curator van de Begijnhofkerk te Lier. van Juffrouw Margareta Colebranx, begijn te Lier, "egrotata in corpore et in lecto decumbens ...". Getuigen Here Petrus de Mera, en Petrus en Johannes tZas, poorters van Lier. Op de dag van haar uitvaart 25 broden van 4 miten met een mudde erwten te uit te delen aan de armste begijnen en idem "int cloester van Syon". Twee stuivers erfelijk voor wassen kaarsen te ere van St Margrieten en van het Heilig Sacrament en van OLV. Een jaargetijde met verdeling van brood en erwten. Geldsom voor het vrouwengasthuis, de lazaren, de zusters van "Sinte Berbelen", de zwartzuster, het godshuis "Nasirene", de cellebroeders, de Heilige Geesttafel, voor elke zuster in de infirmerie, haar nicht in een klooster bij "Luydicke" (Luik), enz

111 - 14990409, 25 x 22, perkament, gemengd Latijn en Mnl., testament.

Testament van Katerina Van Nyelende, echtgenote van Simon Vander Vesten alias [ ], opgemaakt door Andreas de Ponte, priester, met getuigen Johannes [Ses] en Johannes Nicolai, beide leken. Geld voor OLV van Kamerijk, voor de onderpastoor, voor beide kosteren, voor haar patroon St Gummarus, voor de zusters in het "Luserconvente", de broeders van de St Jacobskapel, de "lazarschen" (leprozen), voor een mis door Here Henric [ ] en Here Janne Stocke en Here Andriese Vander Bruggen, voor het de armen in St. Albangasthuis, voor een broodbedeling. Voor Lysken Broecke Jans dochter haar zwarte "coers", voor Nelleken Vermeer haar beste zwarte "kerle" en haar falie, voor Margrieten Van Brechte een "oude vouwe", voor de dochter van Lynen Beys "haer preten" (?) een half el laken; voor haar broer Rombout 4 Rijnse gulden eens, voor Willem Van Nyeleynde - zoon van haar broer - 4 Rijnse Gulden. Here Peter Vanden Mere, een zwarte "kele" met pels, ... enz .... brouwketel ... een groot oorkussen, en een klein ketelpotken, enz

112 - 14990827, 28 x 18, perkament, 1 staart geen zegel, Latijn, open brief.

Open brief uitgaande van Dekaan en Kapittel van St Gummarus te Lier en geschreven door hun "notarius publicus" Laurentius Perre. Voor hen kwam Magister Johannes Spierlinck, in mediciniis doctoris [ ]. Aan de Mariakapel in het Begijnhof te Lier, waar priester Petrus Roefs nu kapelaan is, geeft hij een rente van 6 Rijnse gulden te heffen op een weide in "Voerselaer" oost aan de buurt genaamd Waesbroek. Er moet dagelijks een "miserere" gebeden worden en een "de profundis". Het kapittel keurt een en ander goed, met name dat de opbrengst toekomt aan de voornoemde kapel.

113 - 14991009, 22 x 25, perkament, gemengd Latijn en Mnl., testament.

Testament van Jacobus de Tielborch en eega Margareta Pety. De legatarissen schenken alles aan het "beginario lyrensis", dus : aan het Begijnhof. Ze wensen 2 jaargetijden aldaar een schenken daartoe een erfelijke rente op een stuk land dat zij kochten van Gielys Piers; het ene jaargetijde de vigiliën (avond ervoor) en de dag zelf een mis. De vergoeding voor pastoor, kapelaan, vicarissen en scholieren wordt bepaald, en ook voor de kerk die een deel aan de kosteres dient af te staan. Ze bezitten een molenhuis met ene molen, en de opbrengst daarvan gaat naar de arme begijnvrouwen "int Woemelgheem huys int begynhoff" , 4 stuivers erfelijk voor een "gelte" (vochtmaat) smouts.

114 - 14750000, einde 15e eeuw, , papier, Middelnederlands, brief.

Brief aan de Schout en wethouders van Boechout. Opgemaakt door Meesteres Juffr. Lysbet Scilleman voor de kerk van het Begijnhof en door Meesteressen Juffr. Gertruit Buggennouts en Berbel Truyens voor de Infirmerie en de "Heiligeest" optredend. In haar testament dd 6-9-1399 schonk Juffr Lijsbet Alaerten renten aan de drie voornoemde "godshuizen". Maar er is achterstand van betaling, tot 3 jaar ... Ze vragen de schout dat hij de schuldenaar genaamd Jan de Blawene "bedwinct" .

115 - 15010614, 22 x 7, perkament, 2 staarten en 2 zegels, Middelnederlands, schepenbrief.

Schepenbrief Lier. Voor schepenen Wouter Kegel en Andries Vander Straten verschijnt Vranken Moors, zoon van wijlen Rombout, en verkoopt aan Lysbetten Verbelee, weduwe van Emanuël Artoys, en aan zoon Hubrecht Artoys een "stucxken hoefs" buiten de Ekelpoort.

116 - 15010923, ??, perkament, gemengd Latijn en Mnl., testament.

Testament van Gertrudis Van Buggenhout, begijn te Lier, opgemaakt door Johannes Ouwen, priester, met getuigen Johannes tSas (linitextore - lijnwever) en Gummarus Buysere. Een rente voor de Tafel van de Heilige Geest in het Begijnhof te Lier voor de armen aldaar, en voor de armsten (pauperularum) aldaar. ze maakt een jaargetijde waarbij elke begijn een wit brood bedeeft krijgt. De rente die ze kocht van het Begijnhof zelf gaat naar de twee conventen aldaar. enz

117 - 15020613, 38 x 12, perkament, 2 staarten en 2 zegels, Middelnederlands, schepenbrief.

Schepenbrief Antwerpen. Voor Gielis de Schermere en Lodewijck Happaert verschijnt Jan Vanden Bolcke, zoon van Henric die in Westerlo woonde, en verkoopt aan Juffr. Marien Smaechs, weduwe van Reynier Van Urssele 2,5 mudde rogs erfelijke rente. Jan erfde deze rente van zijn grootvader Henric Van Berchem en van zijn moeder Heylwig Van Berchem en anno 1434 in erf)pacht gegeven aan Martens Verhoustraten.

118 - 15030307, 27 x 11, perkament, 2 staarten en 1 zegel, Middelnederlands, schepenbrief.

Schepenbrief Lier. Voor schepenen Wouter Kegel en Jorijs Colibrant verschijnt Jacop Oems en die verkoopt aan Janne Daems, bakker, een erfelijke rente op twee aanpalende huizen. Hij kocht deze indertijd van Jan Vanden Sande.

119 - 15240400, 29 x 17, perkament, 2 staarten en 1 zegel, Middelnederlands, schepenbrief.

Schepenbrief Antwerpen. Voor Jan Vander Dilst en Joos Mannaert verschijnt Jan Daenis, zoon van wijlen Matheus, en zijn eega Lysbeth Potters dochter van wijlen Gheerd, wonend te Lier, en verkopen aan [ ] Hendrix op verzoek van de kerkmeesteressen van de Begijnhofkerk te Lier en voor de kerkfabriek een rente van 3 viertelen rogs op een goed bij Het Godshuis van Nazareth te Lier enz

120 - 15040728, 39 x 40, perkament, 1 staarten , gemengd Latijn en Mnl., testament.

Regest :Testament van Margarete Van Luysbeek, weduwe van Henric Van Malle, begijn te Lier en meesteres en ziek in bed, opgemaakt door Bernardus Andree, curator van de St Margareta kerk in het Liers Begijnhof, priester, met getuigen Willebrord Sgevers en Johannes Sas.

Universis presentes litteras inspecturis, lecturis seu auditoris Bernardus Andree presbiter curatus ecclesie beate Margarete Curtis Beghinarum opidi Lyrensis Cameracensis dyocesis salutem in domino cum noticia veritatis.

Noverit universitas vestram quod anno millesimo quitagesimo quarta indictione septima mensis Julii die vicesimo octava [**28 juli 1504**] pontificatus serenissime in Christo papa primis et domini nostri domini Julii divina providentia pape secundi anno primo prout meo incumbit officio infirmos cure dicte ecclesie visitare accesserit personaliter domum habitationis provide et discrete matrone Margarete van Luysbeke relicte quondam Henrici van Malle Beghine iam atque magistre sive rectoris pretactae curtis Cameracensis dyocesis protunc in lecto egretudinis decumbentis, cui ecclesiastica ministravi sacramenta [quid] Margarete licet corpore egra sensum tamen suorum atque rationis compos ipsius attente considerans et sagaciter [ ]advertens quod incerta et dubia mortis hora deberit providenti [aut] semper suspecta consistere [qu] nichil morte certus nichilque hora eius incertis existat nolens preterea omnino intestata decedere sed [divina] largiens gratia anime sue cupiens providere saluti et bonis sibi a deo super terram collatis et concessis [more] et causa sue ultime voluntatis suum fecit condidit et ordinavit testamentum seu ultime sue voluntate ordinationem in modum et formam subsequentem, revocatis prius per aendem omnibus et singulis testamentis suis ultime voluntatis ordinationibus per eam ante datam presentem coram quibuscumque personis et sub quacumque verborum forma factis seu ordinatis volens et

[s] affectans ut hoc suum testamentum seu [h] sua ultima voluntas valent et roboris firmitate obtinent [more] et iure testamenti seu codicilli vel saltem eo modo quo quis ultime voluntatis ordinatio melius et firmiter valere poteret et debebat secundum consuetudinem iura et pias canonicas sanctiones non obstant quod non omnes solemnitates que in legibus tenentur.

In hac presenta sua ultima ordinatione sunt expresse aut observate.

In primis igitur dicta testatrix animam suam dum nam de argastulo (argastulum: gevangenis) sui corporis egredi contigerit deo omnipotenti suo creatori atque redemptori, beate dei genitricis marie virginis semper gloriose [ ] [ ] [ ] [ ] feliciter ut devote commendant.

Et carnis sue debito soluto corpus suum exanime tradi petiit ecclesiastice sepulture preterea voluit eadem testatrix sua debita et [minor] iuste acquisita si qui sint de quibus [ ] unquam poterit unacum [ ] ut interesse suarum executores funeralium de promptioribus suis bonis primo et ante omnia persolvi et restitui de residuo vero bonis suis dictam testatrix dedit et legavit universis piis locis et personis subscriptis legata subscripta modo et forma authenticalibus subscriptis.

Yerst heeft gemaect ende beset de voers. Margarete testatoresse der fabriken van onser liever vrouwen kercken van Camerycke voer haer onbekent goet eenen mottoen eens. Item zy maect ende beset der fabriken der kercken vanden Begynhove van Lyre voers.

Twee viertelen rogs jaerlicx ende erfelycx pachte, die zy jaerlicx erfelyc heffende is op een hoeve met haer toebehoerten gelegen tot Oeleghem geheten Willeboerts stedeken na inhoud der brieven daer af zijnde omme ewelyc ende erfelyc te hebbenen, te heffenen ende te bekerene (aan te wenden) in manieren ende tot behoef hier na verclaert.

Te wetenen datmen metter eender viertelen rogs jaerlicx sal doen haer jaergetyde inder kercken vanden Begynhove voers. met vigiliën commendatiën ende zielemissen na gewoenliker costumen tot ewigen dagen duerende.

Ende dat dese viertele rogs hebben sullen de prochiaen metten vicarysen half ende de fbrike metten scolieren half algader zoe dat gewoenlic placht te gesciedene.

Ende metter ander viertelen rogs erfelyc begheert zij datmen alle jaere op Sinte Adriaens dach viere dage in maerte sal doen celebreren ende singen inder selver kercken een solemne misse van Sinte Adriane oic tot ewighen daghen duerende.

Item zy begheert noch opten dach van huren jaergetyde alle jare ewelic duerende gedeilt te hebben den Beghinen opt voers. hof wonende elken een scoon broot van zessen miten makende besettende ende assignerende daer toe zesse stuyvers jaerliken ende erfeliken renten.

Item begheert gedisponeert te werddene opten dach van haer uytvaert tot pitancie den observanten vanden minrebroeders te Mechelen, den observanten vanden minrebroeders te Herentals ende inden clooster van Sinte Salvatoris t'Antwerpen een dertichste besettende daer voer dertich stuyvers eens desgelycx begheert zij een gedaen te worddene tot Bootendale buten Bruessele besettend daer voer dertich stuyvers eens.

Item noch begheert zy tot lavenissen van haeren zielen gedaen te werddene drie dertichste met vigiliën ende commendatiën d'eene van her Bernaerd Andries prochiaen, d'ander van H. Jan Ouwen ende 't derde van H. Henrick Taverniers priester vicaryse der voers. kercken vanden begynhove makend voer elc dertichste dertich stuyvers eens.

Item zy maect den voers. Her Bernaerde Andries haren prochiaen een van haeren zilveren schalen met conditiën dat aende selve cureten (cureit: pastoor) sal een once zilvers voer dertich stuyvers vanden dertichste boven gescreven. Iem noch begheert zy tot salicheden van haeren zielen een deylinge gedaen te worden inder stadt van Lyre inder capellen aldaer te wetene elken armen mensche ter deilingen comende een scoon broot van vier miten.

Ende zy begheert noch drie deylingen binnen den begynhove na gewoenliker costumen te geschiedene behoudelic dat tot dien opten dach vander uytvaert men gheven sal elker beghinen een gerechte erweten bereyde (erwten toebereiden).

Item zy maect den heilighen gheeste vanden begynhove van Lyre thien stuyvers eens, ende eenen steenen bierstoop.

Item die infirmeriën aldaer thien stuyvers eens. Item elker zuster inde selve infirmerie wonend eenen stuyver eens in de hant ende Katlinen Verhage aldaer twee stuyvers.

Item zij begheert opten dach van haer uytvaert int gemeyne gelesen te worden inder kercken van Lyre pro [famula] (mogelijk is bedoeld: pro famularia: voor de dienstmaagd).

Item zy maect der fabriken van Sinte Gommaere kercke te Lyre heren besten zilveren lepel.

Item der ziecken gasthuys aende Berlaerpoerte eenen mottoen eens.

Item den Rabbau gasthuysse eenen mottoen eens.

Item der cluyseneerssen ter cluysen te Lyre twee stuyvers eens.

Item zy maect ende beset der voers kercken vanden begynhove te Lyre die tyne oude groten jaerliken ende erfliken renten die zy heffend is op Janne Wynters goed gelegen inder prochiën van [ ] daer mede tot ewigen dage een geduerelicke 't' onderhouden opten candelere die zy opt begynhof te Lyre heeft doen maken voer 't heilige sacrament aldaer, een wassen keersse zoe velre de selve rente sal bestrecken (toereiken).

Item zy maect ende beset Grietken Verheiden eenen zilveren lepel.

Item elken van des selfs Grietkens twee dochteren een vouwe (lap stof, stuk weefsel).

Item zy maect Gommaeren Malys ende Corneliën zynder huysvrouwen haer clavirenne (lezing onzeker; maar vermoedelijk: klavier of snaarinstrument met toetsen) staende inde neer cameran. Item zy maect Lyncken Keldermans Jansdochter in Syon wonende twee peters eens.

Ende begheert den selven godshuysse van Syon gegeven te werdden noch eenen peter eens omme mede te coopen eenen stuyver erflike tot behoef vanden selven cloostere ende omme te stane int gemeyne gebet.

Item zy maect Grietken Keldermans eenen platten mottalene (metalen) pot.

Item Gommaeren Rombouts dochter haeren peten eenen wynpot van eender quarten.

Item Kerstine van Poppelt huysvrouwe tot Oeleghem een vouwe. Item voer zekeren dienst haer by Engelen vander Haghe Peters Verhage Mijs zone wylen dochter haeren nichten haer bewesen ende gedaen ende oic in puerder aelmoesen ende om gods wille maect dese Margrete testamentesse ende beset der selver Engelen de somme van tsestich Rynssche gulden eens van haeren gereetsten goeden.

Met welken somme zy begheert by haeren executeurs nagenoemt gecocht te werddene ten Lyre vander selver Engelen zesse Ryns guldenen jaerliken lyfpensien (lijfrente) tot der selver Engelen behoef.

Item nochmeer maect zy der selver Engelen haer nichten mids den selven redenen haer wentelcoetse (diepe bedstee, met opgaande beddekanten) metten bedde alsoe zy staet inder cameran opgerecht met twee paer slapelakenen een saergie drie oercussenen na de beste, een cleyn coetsken inde cokene (keuken) metten bedde daer op liggende ende twee paer cloote (klompen),

Noch maect zy der selver Engelen een grooten mottalen pot, een grooten aker (watervat) daer op staend, twee cleyne mottalen potte met twee cleyne akers, den grootsten ketel naest den meesten (? de grootste) met twee cleyne ketelkens, drie tinnen scotelen meerder ende minder, drie commekens, drie sauchen (échanson: schenker), eenen wynpot, eenen bierpot, een waelpoyt (een maat voor wijn en bier), een half waelpoyt, eenen candelaer, een soutvat, vier tinnen gobeletten (drinkbeker zonder handvat en meest zonder voet) van eenen faitsoene (van hetzelfde model of maaksel), eenen rooster, een tanghe, een cleyn viercant tafelken inde cokenen, een scrijken staende byde wentelcoetse, haer tritsoor (buffet, dientafel) staende in de camer, een lampet, een becken, twee paeschkeersen, haer neder leen stoele, eenen hael (ketelhaak, haak waaraan ketel hangt), een vierscuppe (vuurlepel), een hangyser, een houten soutvat,

Allen haer eerden werck, houten teljooren ende [scooleers] (mogelijk is bedoeld: schotels), Ende allet t'hout, smout, vleesch, boter ende case ende generalic, alle vitalie ende berringhe (brandstof) blivend inde sterfhuys na haer uitvaart ende drie zesteren rogs eens.

Voertmeer maect zy der selver Engelen haeren Jhesus met alder chierhout zoe hy staet te hebbene zoe lange zy leven sal ende opt voirs begynhof blyft wonende.

Behoudelic dat na de doot vander selver Engelen, oft in gevalle zy vertrecke vanden hove alsdan hebben sal desen Jhesus de voerg. kercke vanden begynhove.

Salmen oic desen selven Jhesus moegen halen t'allen feesten als men des begheert inder selver kercken omme de outaren vanden selven feesten mede te verchierene.

Item voertane maect zij Grietken vanden Berghe ende Katlinen Verhaghe tsamen thien scellinge groot Brabants eens.

Item Berbelen des prochiaenen nichten hare maetste (gewoonste) faly.

Item des prochiaens zuster een vouwe.

Item die poerteressen vanden begynhove een vouwen.

Item der costerssen aldaer een vouwen.

Item Betteken der kercmeesterssen een vouwe.

Item Grietken Luyten een vouwe.

Item Marie Scildermans een vouwe.

En Margrieten vanden Broecke een vouwe.

Item Lynken der Kynderen dtie stuyvers eens.

Ende Lucien Scotelmans drie stuyvers eens.

Item Katlinen Raes drie oud zittencussenen.

Item Grietken Moetelsteren een mocken (meuken: maat voor droge waren) rogs.

Ende cleyne Grietken int Wommelghem huys wonend een mocken rogs.

Item beide den costers vander beghinen kercken emlken een mocken rogs.

Item elken van hueren executeurs nagenoemt voer haeren arbeyt eenen gouden philips gulden.

Ende ten slote begheert dese Margriete testatoresse voerg. alle haer ander goede roerend ende onroerend haer na waswassend boven haren wittege sculden, costen vander uitvaart ende legaten van desen yegenwoerdigen haren testamente ende uutersten wille met die daer aen cleven mach dien te [stemmen] ende te devoluerene tot haren gerechten erfgenamen, by cluchten (graad, generatie) zoe dat na recht behoeren sal, in alsoe verre als de selve haeren erfgenamen dait voerscreven haeren testament houden willen van waerden ende hen daer tsegen niet opponeren en wilden waer af zy begheert den verclaernesse vanden selven erfgenamen ende cluchten binnen drie dagen na haer doot te gescieden.

Ende in gevalle de selve erfgenamen ende cluchten dit testament niet houden en wilden van woorden maer hen daer tsegen opponeerden soe begheert zy dat alsdan de selve opponenten verburen sullen haer gedeelte van successiën oft makingen.

Ende daer toe een peyne van hondert leeuwen eens, half tot myns heren van Camerycke behoef ende d'ander helft tot behoef ons genediger heren des eertshertogen van Oistricke, hertogen van Bourgoniën, Brabant etc.

Et ut hoc suum testamentum omniaque et singula inibi contenta melius et efficacius [s] sortirentur effectum ipsa testatrix eiusdem sui testamenti executores eligit, nominaviet et deputavit Paulum [Veren], Gommaren Malys opidani opidi Lyrensis [absentes] et me Bernardum Andree ibidem peractens, in [ ] suorum executorum manibus ponendo et relinquendo omnia et singula sua tam mobilia quam immobilia bona ubicumque locorum recipienda [ ] bona sua [huiusmodi] ad opus executorum [hincidem] sui testamenti transportans ac donans et concedens eisdem plenam et liberam potestatem ac mandatum speciale statim post obitum suum dicta sua bona omnia et singula apprehendi exigere, recipiendi et levandi ac de receptis quitandi necnon [ ] venendi et alienandi omniamquis et singula pro presentis testamenti executione quilibet necessarie adimplendi etiam si [n] fuerit quod absit [su] [ex] bonorum suorum cuncta et adversis omnes et singulos presens suum testamentum ac ultimam voluntatem aut aliqua inibi contentia impedire, infringere, retardare sue [al] [quemlibet] impugnare volentes coram quibuscumquis [aliis] indicibus coram quibus opus erit agendi ac ipsum estamentum defendendi totiens quotiens fuerit oportunum et [videbit] expedire, reservavit preterea prelibata testatrix sibi liberam potentatem ad dictam [m] [ ] [ ] declarandi et revocandi ad presenti suo testamento in parte vel in toto totiens quotiens sibi videbiter expedire.

In quorum omnium et singulorum fidem et testimonium premissorum sigillum curtis pretacte ecclesie Beghinarum Lyrensis presentibus est appensum sub anno, indictione, mense, die et pontificatu quibus super.

Acta fuerint hec Lyre in domo habitationis sepedicte testatrix sita infra scripta sepedicte Curtis Beghinarum presentibus ibidem discretis viris Willebrordo Sgrevens et Johanne Sas filio Henrici opidanis Lyrenses sepedicte Cameracensis diocesis testibus ad premissa vocatis et rogatis.

121 - 15101003, 27 x 16, perkament, 2 staarten en 2 zegels, Middelnederlands, schepenbrief.

Schepenbrief Lier. Voor schepenen Peeter Vander Hagen en Joris Colibrant verschijnt Jan Van Aken wijlen Janszoon, en die verkoopt aan Here priester Adriaen Vanden Broecken die parochiaan is van het Begijnhof en wel voor rekening van de Begijnhofkerk een erfelijke rente op zijn huis in de Berlaarstraat bij de Grootbrugge en "comende achter uuyt met enen gange tot opten Werf".

122 - 15110321, 23 x 12, perkament, 2 staarten en 2 zegels, Middelnederlands, schepenbrief.

Schepenbrief Lier. Voor schepenen Willem De Wintere en Peeter Vander Hagen verschijnen Gommare Verberct met Willem Tissen en Gommaere Tsat en Jacop De Smet en Aerndt Vermere, allen gezworenen van de "wollen wevers ambachte alhier". Zij bevestigen dat de parochiaan van het Begijnhof Adriaen Vanden Broecke een betaling deed tot afkoop van een rente namens het Godshuis van Sint Gorik, gelegen tegenover de St Gummaruskerk aan de kapel van St Peeter. De rente weegt op een huis naast de Infirmerie van het Begijnhof.

123 - 15110726, 31 x 19, perkament, staarten noch zegels, Middelnederlands, schepenbrief.

Schepenbrief Antwerpen. Voor schepenen Michiel Van Esbremde en Willem Drake verschijnt Jacop Vander Voort en bevestigt betaling door Meester Geerard Van Gronsfelt - "raed van ons genadiche heeren in synen Grooten Rade te Mechelen syn sweer (aange trouwd familielid)" - van 900 Rijnse Gulden die hij als huwelijks gift gaf aan wijlen zijn dochter Jouffer Marrgieten Van Gronsfelt; eerst met wijlen haar eerste man Jeronimo Van Waelhem - meester Peters zoon - en dan daarna gehuwd met

voornoemde Jacop. Getuigen zijn meester Jan Van Gronsfelt en Peter Romants. Juffr Margriete had een zoon genaamd Peter.

124 - 15111114, 28 x 13, perkament, 2 staarten en 2 zegels, Middelnederlands, schepenbrief.

Schepenbrief Antwerpen. Voor schepenen Ridder Costen Van Berchem en Jaspas Van Halmale verschijnt Broeder Henric Vanden Eynde - procurator van het Godshuis de Onze Ileve Vrouwbroeders te Antwerpen en gemachtigd door zijn prior broeder Sebastiaan Crays - en hij verkoopt aan Jacope Vander Voert - oud schepen van Antwerpen - een beemd te Hersele. Het godshuis verwierf dit beemd bij testament van wijlen Peter Gheylen,

125 - 15180514, 35 x 30, perkament, Latijn, testament.

Testament van Adriaen de Palude, parochiaan van de Begijnhofkerk te Lier, opgemaakt door Laurentius Perre, priester, met getuigen Peter Cornelis, Johannes Van Isendike - artum magister - en Henric Taverniers, allen priesters.

126 - 15150528, 27 x 23, perkament, Latijn, testament.

Testament van Margarete Van Hove echtgenote van Peter de Duino, opgemaakt door Laurentius Perre, priester, met getuigen Reynier Van Cauwenbergen - custodi Sti Gumhari - en Adriaen Ooms, poorter van Lier. Ze wenst twee jaargetijden in de Begijnhofkerk, één op de verjaardag van haar overlijden en het tweede op de feestdag van St Margareta; hiervoor schenkt ze een rente aan de kerkfabriek. Geld voor de Tafel van de Heilige Geest.

127 - 15150306, 28 x 17, perkament, 2 staarten zegels ontbreken, Middelnederlands, schepenbrief.

Schepenbrief Antwerpen. Voor schepenen Philips De Buchelten en Willem Dr[ ]k verschijnen Merten Van Monstere, metser van beroep, en Jacop (Joose) Van Laken. Merten draagt aan Jacop een huis over genaamd Sint Jacob in de Predikherenstraat "achter by St Michiels cloostere" voor 24 schellingen.

128 - 15180301, 31 x 16, perkament, 1 staart met goed bewaard zegel van de Stad Lier, Middelnederlands, schepenbrief.

Schepenbrief Lier. De schepenen van Lier bevestigen een schepenbrief uit Antwerpen opgemaakt voor schepenen Wouteren Van Rants en Janne Vander Ryt. Aert Van Torpt aan Walraven Van Sompelen het erfelijk recht gaf op zijn huis gelegen op de Ververs Brugge tussen een erf van het OLV kapittel en de "Stadt Reyt" binnen Antwerpen.

129 - 15180616, ??, perkament, 2 staarten, Middelnederlands, schepenbrief.

Schepenbrief Antwerpen. Voor schepenen Adriaen Hertsen en Rutgeerdt Van Doren verschijnen Gommaer Vander Mijlen, zoon van Walraven, met zijn gade Clara Verberct, dochter van Jan, en wonend in Lier. Zij verkochten aan "beyden den conventen" van het Liers Begijnhof vertegenwoordigd door Juffrouw Magrieten Van Coelne en Juffrouw Katlijnen Uutaghe, begijnen en meesteressen, een rente van 10 schellingen jaarlijks. Deze zal worden besteed de helft voor de "reparatie vanden huys" en de andere helft voor de "coekene" (keuken). De rente weegt op twee huizen naast elkaar gelegen in de Kerkhofstraat te Lier.

130 - 15211107, ??, perkament, 1 staarten met zegel; 2e staart ontbreekt, Middelnederlands, schepenbrief.

Schepenbrief Antwerpen. Voor schepenen [ ] Vanden Perre alias Maloes en Gielis Heyns verschijnt Jan Huygs. Hij geeft in erfpacht aan Janne Van Gelen en eega Agnesen Storners een huis genaamd "den Gulden Bellen" gelegen aan de markt te Lier. op dit huis nog een rente voor het Godshuyis van Nazareth en voor de "Capelriën int hoff van Ranst".

131 - 15001118, 19 x 27, perkament, Latijn, testament.

Testament van Johannes Stecke, priester bij St Gummarus te Lier, opgemaakt door Laurentius Perre, priester, met getuigen priester Michael Van Engelen en Willem Vander Aa, receptor (ontvanger) van de stad Lier. Een jaargetijde op zijn overlijdensverjaardag in de Begijnhofkerk 10 stuivers erfelijk op een stuk grond buiten de Antwerpse poort in de Vakenstraat. Voor Walraven Van Sompelen een stuk grond mits deze na overlijden van de testataris bijdraagt tot de jaargetijde.

132 - 15230603, 21,5 x 18, perkament, Middelnederlands, schepenbrief.

Voor Peeter Vander Hagen en Gommaer Vanden Perre die men heet Maloes, schepenen van de Bijvang van Lier, verschijnt Quinlyn [Mintens] - onze secretaris - als gevolmachtigde van Gheryde Van Eynde wijlen Peterssone "wonende te mect by tshertogenbossche" en bevestigt de verkoop aan Gillise Heyns "onsen medebroeder in scepenenbrieve" 2 ponden en 10 schellingen erfelijk op een beemd genaamd "den Nyeuwen Aert" aan de "Bloemersvoert".

133 - 15410817, 19 x 11, perkament, Middelnederlands, schepenbrief.

Voor Jan Verrydt die men heet Lyere en Anthonis Van Swalmen, schepenen van de Bijvang van Lier, verschijnt Lysbeth Baken wijlen Jacopsdochter en bevestigt de verkoop aan Janne Van Ypere en diens eega Crystynen Vander Hage 2 ponden en 10 schellingen erfelijk.

134 - 15570306, 31 x 18, perkament, Middelnederlands, schepenbrief.

Voor Laureys Vander Linden en [Jan] Matys, schepenen van de Bijvang van Lier, verschijnt Francois Van Tongerlo die men heet Van Ypere wijlen Janszone en kind van Crystynen Vander Hage en bevestigt de verkoop aan Gommaer Van Dycke wijlen Henricsone en diens eega [Gertruyen] Van Leemputte van een rente van 2 ponden en 10 schellingen erfelijk.

135 - 15240818, 27 x 20, perkament, 1 staart met goed bewaard zegel van de Stad Lier, Middelnederlands, open brief.

Schepen en Raad van Lier bevestigen dat in het jaar 1494 een contract werd ingeschreven in het schepenregister. Dit werd verleden voor wijlen meester Willem De Winere en Ysendyne Persant, schepenen te Lier. Voor hen verscheen Margerete Schouwers wijlen here Jans' dochter natuurlijk weeskind en haar zuster Barbel Schouwers met Janne Mynten hun beider mombaar en verkochten Heeren Willeme Vander Vlaect, priester, een huis met een "vuere" (greppel ?) erachter in de Eeckelstraat "comende achter met eenen gange ook binnenste Eeckelveste". Verkopers verwierven dit huis bij testament van wijlen hun oom Heeren Aelbrechte Grobbe

136 - 15241107, 23 x 16, perkament, 2 staarten 1 zegel, Middelnederlands, schepenbrief.

Schepenbrief Lier. Voor schepenen Gommaer Vanden Perre die men heet Maloes en Gielis Heyns verschijnen : 1 Barbele Vanden Broecke met 2 Gommare Croes haar man, 3 Jan Bertelmans de jonge - wonende te Mechelen - en 4 Jacop en 5 Jan Wauere (1 tot 5 van de vaderlijke zijde); deze Jan Bertelmans ook voor de moederlijke zijde. Ze zijn alle voogd Henneken Wauere Gommerssone wiens moeder was Lysbet Bertelmans, de zuster van voornoemde Jan, en ze vervangen allen samen

Ilnece Vanden Broecke, de zus van voornoemde Barbele. In uitvoering van het testament van begijn Juffrouw Margrieten Vanden Broecke, opgemaakt door Heer priester Laureyse Perre op 16 augustus 1521, dragen ze over aan Adriane Vanden Broecke, priester en parochiaan van het Begijnhof die hier optreedt voor de kerkfabriek van het Begijnhof te Lier, een rente van één Brabantse mottoen en één hoen (kip) erfelijk. Juffr Margrieten had dezze geërfd van Juffrouw Lysbetten Scillemans voor het jaargetijde van wijlen Here priester Tyelmanne Vanden Ouden Breeckvelde. De rente weegt op een huis buiten de Berlaarpoort bij de Leuvense poort. Dit blijkt uit een schepenbrief van 4 maart 1372.

137 - 15260306, 23 x 10, perkament, 1 staart, Middelnederlands, schepenbrief.

Schepenbrief van de "Voechdye van Duffele". Schepenen : Jan De Poirter, Geert Van Kiele, Ghysbrecht Zanders, Cornelis [Verluit], [Jeroen] Vanden Berck, [Merten Sinckens] en Jan Vanden Dyke. Voor hen verschijnt Mertten De Poirter en Anna tSporiters met haar man Jannen Van Loo en Marie tSporiters met haar man Thys Blicckhoven en Heyn tSporiter, Mertten Spoirter en Jan Van Loo als mombaar van de kinderen van Dries Poirters en Digne tSporiters te weten Henricke en Driesken. Zij verkopen een stuk land aan [lizen] De Poirter Janssone en zijn eega Janneken Taverniers.

138 - 15260927, 37 x 25, perkament, 2 staarten en 2 zegels. Zegel begijnhof vrij goed bewaard. (foto 7426), Middelnederlands, open brief.

Regest : Jan Borreman, priester en parochiaan, en Margriete Van Coelene en Margriete Vander Heze, meesteressen van het Begijnhof te Lier vullen de statuten van het Begijnhof aan. Meer bepaald welke intredebedrag een kandidaat-begijn moet betalen, het zich een woonst aanschaffen, en ook regels bij ziekte en overlijden.

Allen den ghene die dese letteren zelen zien oft hooren lesen Saluyt.

Wij Jan Borreman, priester ende prochiaen, Margriete Van Coelene ende Margriete Vander Heze, meesteressen des beghynhoofs van Lyere doen condit allen lieden dat wij uut cracht van zekere privilegiën ons van wylen vrouwe Johanne saliger gedachten Hertoginne van Lucemborch, van Lotryke, van Brabant ende van Lymborch verleent zekere statuten ende ordinantiën gemaect ende geaddeert oft gelimiteert hebben totten ouden statuten ende dat totten profyte ende gemeynen oirbee des voirseit beghynhoofs van Lyere.

Ende yerst ordineren en statueren wy wat vrouwen oft joncfrouwen die in houwelijke geweest hebben oft eenich misval gehadt hebben ende opt hof begheren te wonen omme beghynen ontfanghen te werdene die moeten eene woonstede coopen ten yersten datter eenighe leegh staet die nyet vercocht ende wordt so verre alst den meesterscappe belieft.

Ende alsulke vrouwen selen yerst als zy opt hof comen omme wonen ende thof begheren gehouden zijn den hoove te geven een pont groote Brabantscher munten welc pont grooten sal hen ten profijte comen ende af gecort worden alzy eenen coop coopen selen, ende dit voer haren weduwe stoel (staat van weduwschap) ende waer dat zy eer af trocken vanden hove oft trouwen so soude thof dvoirs pont grooten behouden.

Item so eene opt hof gecocht heeft huys oft camere oft oic getimmert heeft ende dan huwelyke doet oft af treckt tot zynen wille oft afgesedt weret om ongehoorsaemheyte wille, oft omme oneerbare conversacie, oft om zaken daer zy thof mede verbueren moghen die sal zynen coop tzy huys oft camere quyt zyn ende nyet langhsere recht oft actie daer aen hebben. Ende al datter naghel vast es dat sal daer blyven tot thoofs profyte.

Zo eene beghyne woorden wilt die en sal daer maer een jaer wonen na dat haer thof gegeven es zy en sal beghyne worden want woude zy na daer gheene beghyne worden so soude zy moeten vanden hove al hadde zy oic huys ofte camere gecocht sonder yet daer af weder te hebben, ten ware dat sulke persone eenighe dochter hadde oft soons oft dochters dochter daer zy t'huys op gecocht hadde oft datter eenighe wettighe sake ware daer om dat zy gheen beghyne en worde ende d'meersterscap daer mede disponeren woude.

Item so eene dat eenich huys opt hof heeft oft getimmert heeft dye en sal dat geensins moghen belasten oft beswaren met eenighen renten oft pensiën (pensie : lijfrente).

Item so wanneer dat eenighe ontfanghen beghyne met eenighen tragher oft quelender ziecten bevaen (bevangen) zynde haer selven in haer huys tzy coop (kavel) oft convent nyet en can onder houden so

sal alsulke beghyne moghen gaen inder fermeryen om daer den tyd haerer ziechten duerende onder houden te wordene, haer huys met harer haven in desen bliven totten tyt toe dat zy wederomme genesen es oft bequam genoeg om haer selven t'onderhouden.

Ende in gevalle dat alsulke beghyne inder voirseit fermeryën zyeck oft onsterck zynde totten eynde van een jaer geviel te blivenen so sal als dan alsulke beghyne haer heerlijk (kostbare zaken) moeten der fermeryën moeten overgeven oft daer uute gaen.

Dit recht sal elke ontfanghen beghyne des voirseits beglynhoofs moghen gebruycken also dicke (vaak) alst noot syn sal. Ende mits dyen sal elke alsulke beghyne die alsulken recht tzy eens oft die wille tzy cort tyt oft langhe tyt gebruyckt sal hebben na haer doot gehouden zyn te laten der fermeryën voirseit haer beste overcleet tzy rock oft falye (mantel).

Ende indien datse inde fermeryën in sulker manieren zynde aflivich werde so soude dat fermeryën halen alle haere ghoet achter haer blivende also dat van outs geordineert ende gestatueert es.

Itym alle beghynen inder fermeryën mits outheyt oft ziechten comen ende hen daer overgeven selen nochtans wederomme daer moghen uitgaen als zy weder om sterck zyn oft bequaem om hen buyten der fermeryën t'onderhouden met hunder hanteringhen oft anderssins ende weder om daer in coomen als zy weder onsterck worden.

Item voertane en sal en nyemanden meer die provende des Heylichs Geests geven die in hunne coop sidt maer also verre als sulke beghyne dye provende begheert die sal als dan haer huys den hove over geven ende gaen in eenich convent metter woone also verre als daer plaetse es.

Item opt hof en selen gheen mans personen slapen die boven thien jaeren zyn, tzy gheestelyc tzy weerlyc dan alleene inde fermeryë al waert oic vader oft brueder.

Alle desen voirscreven [puenten] voirtaen ten begheren van prochiaen ende meesterssen voirs vast ende van weerden gehouden hebben ghelyc andere statuten in voertyden van onsen voersaten geordineert want ons dat also nae onse [ ]screvenen goet ende bequaem dunct totter gemeynen profyt. Behoudelic ons meerderen [nywen] vasticheyt wille hebben wy te weten prochiaen der curen (parochiaan in Latijn vaak "curator"; "cure" : geestelijke zorg) zeghele ende wy meesterssen des hoofs seghele hier aen gehanghen ende daer mede bezeghelt.

Int jaer ons heerne dusent vyfhondert ende zessentwintich opden zeventwintichtsten dach der maeten Septembris.

139 - 15280516, 50 x 47, perkament, Middelnederlands, testament.

Testament van priester Hendrik Taverniers, kapelaan inde St Gummarus kerk, opgemaakt door Laurentius Perre, clericus, met getuigen Gielis De Wilde, kapelaan, en Jan Dries, habituaet in St Gummaruskerk,

140 - 15310110, 30 x 12, perkament, 2 staarten en 1 zegel (vrij goed bewaard), Middelnederlands, schepenbrief.

Schepenbrief Lier. Voor schepenen Jan Re[ ] die men heet Liere en Anthonis Vander Syt verschijnen Lodewyck Mynten "moldere wylen Jacope zoen ende Katline Vermoelen wylen Jansdochter zyn wyff" en verkopen aan de kerk in het Begijnhof van Lier vetegenwoordigd door Juffrouw Mariën Snyders "beghine" en kerkmeesteres in het Begijnhof van Lier, een rente van 16 stuivers jaarlijks op een "bogaert metten duyfhuyse, gronde en toebehoerten [buyten den Mol aenden Amer]. Zij kochten deze bogaard van Hendrik Mys.

141 - 15360825, 35 x 21, perkament, 1 staart met 1 zegel (vrij goed bewaard), Middelnederlands, open brief.

" Wij schepenen rentmeesteren van de poerteren ende gemyne ingesetenen vander Stadt ende Byvange van Liere" doen cond allen ...; een rente van 24 Carolus Gulden werd afgekocht. "Johannen Moors[ ] omtrent vyftich jaeren wettige vorsaten van wylen Marcke De Moor ende van Katlinen Perre wylen ende Henricke van Brabant, natuerlyck zonen van Meester Janne van Brabant daer moeder af is de voirgs Johanne Moors tot huerer beyder liven ende of des lancxtlevende"

142 - 15390505, 32 x 15, perkament, 1 staart met bijzonder zegelafdruk op perkament, Latijn, open brief.

Regest : Broeder Johannes, nederige Prior van het Kartuizerhuis bij Brussel, samen met de aanwezigen op hun Generaalkapittel bevestigen aan Maria Snyders ontvangst van een - blijkbaar belangrijke - gift. Ze zullen haar gedenken in al hun missen, gebeden vigiliën, en periodes van vasten en onthouding. Zij voegen daar aan toe dat ze een jaargetijde voor haar zullen in acht nemen in de ganse orde.

Frater Johannes humilis prior domus Carthusie maioris ceterique diffinitores Capituli nostri generalis dilecte nobis in Christo **Marie Snyders** salutem in domino, et per orationum suffragia piarum vitam consequi sempiternam cum charitas mater illa [et] ceterarum regina virtutum nos generaliter omnibus astringat hominibus deviterisque constituat illis tamen utrax est vehementius agglutinatus qui beneficiis suis de nobis et ordine nostro universo benevolentiam suam fa[ci]t ostendunt [tunc] est quod certiores facti per dilectum confratrem nostrum et fratrem domus nostre domine de [gratia auctore] et extra muros insignis opidi Bruxellensis site de singulari favore quem geritis ad ordinem nostrum [idque vel] maxime ad domum predictum participem te tam in vita quam in morte facimus omnium missarum psalmodium solvendum orationem vigiliarum ienuniorum abstinentiarum ceterorumque [in genus] exercitiorem que deo auctore in toto ordine nostro fiunt et imposterum fient addentes insuper de gratia speciali quod cum dies obitus tui quem [de ptini]us maximus felicem faciat nostro fuerit capitulo denunciatus per totum ordinem iniungemus pro anime tue oblevamine spiritualia officia celebranda prout consuetum est pro [hunc] participibus et charis nostris fieri. Datum Carthusie sub sigillo domus eiusdem in testimonium et in robur horum et ceterorum premissorum anno domini millesimo quinquegesimo tricesimonono sedenis capitulo nostro generali quinta may et duabus sequentibus.

143 - 15440514, ??, perkament, 1 staart met 1 zegel (vrij goed bewaard), Middelnederlands, schepenbrief.

Schepenen en raad van de stad Lier bevestigen een schepenbrief dd 6 maart 1524 gegeven door wijlen Peter Vander Moelen en Willem Draec, schepenen van Antwerpen, en geschreven door secretaris Vander Ryt. Voor deze laatste verschenen Anthonis De Cuyper Henricssone wonend te Lier. Hij verkoopt aan Margrieten Vanden Borge en Katlynen Wrays, beide begijnen te Lier, een jaarrente van 10 schellingen op een stuk land gelegen buiten Lier op het "Moelenvelt" en op een 2e stuk land gelegen op het "Moelenvelt". Hierop hyeeft de parochiaan van het Begijnhof een rente van 4 viertelen rog en de Heilige Geest 2 viertelen

144 - 15460716, 46 x 27, perkament, Middelnederlands, testament.

Testament van Gabriël Cnepen, schepen van Antwerpen, opgemaakt door priester Dorianus De Colenen, met getuigen Here Claes Van Dycke, priester, en Peter Verbeke Henricssone, koster. De testateur wordt omschreven : " al was hy craanck van lichame syne sinnen memorie ende verstant wel machtich". Hij wil begraven worden in de Sint Joriskerk "in heylich sacraments choir onder den onbescreven sarck daer syn eerste huysvrouwe onder begraven is". Een geldsom voor de kerkfabriek van Kamerijk... Een bedeling van een Carolus Gulden voor " synen armen vrienden" ... zijn erfgoeden gaan naar zijn 3 "voerkynderen" (kinderen uit een vorig huwelijk), voor Juffrouw Anna zijn "nae dochter" : 3/4e van het huis waar de testateur woont, de lasten die nog op het huis wegen moeten afgekocht worden met zijn "gereesten goeden". Een lijfrente van de Stad Antwerpen is voor zijn zoon Chaerle en voor Claerken en CHaerle zal ook hebben een rentebrief van 18 Carolus Gulden. Voor zijn dochter Juffrouw Elizabeth : ook een rentebrief van 18 Carolus Gulden en wel op het huis van Chaerle en Lysken; als Elizabeth overlijdt valt deze toe aan haar broer Chaerle. Voor Juffrouw Anna een rentebrief van het Land van Brabant tbv 31 Karolus Gulden. Al zijn overig roerend en onroerend bezit dient gelijk verdeeld te worden tussen zijn kinderen. Hij stelt aan als executoren Wilem Vanden Voerne, markgrave van Antwerpen, en die mag zelf een bijkomend executeur kiezen, en Henricke Vanden Bogaerde. Het testament werd opgemaakt in de voorkamer van de woning van de testateur in de Gasthuisstraat te Antwerpen in de Sint Joris parochie.

145 - 15520427, ca 50 x 26, perkament, 1 staart met 1 zegel (vrij goed bewaard), Middelnederlands, open brief.

Open brief : " Wij schepenen rentmeesteren Raidt poerteren ende gemyne ingesetenen vander Stadt ende Byvange van Liere" doen cond allen ...; " alsoe dat de drie staten 'slants van Brabant in de maand van meerte lestleden hebben onsen den keysere als Hertohe van Brabant tot ondehoudenisse vanden volcke van wapenen zynder [Majesteit wittigh wesende] in dese tegewoirdiger oirlogen die zyne [majesteit] deur de financiën byden coninck van op dese ende andere landen gedaen wesende tegens den selven Coninck aengenomen hadde [ ] ende geconsenteert gehadt de somme van 400,000 ponden artois". Hiervan door de Stad Lier en Bijvang een te dragen 4,330 ponden 3 schellingen. Om dit te bekostigen verkoopt Stad en Bijvang een erfelijke rente "tcorpus vander [ ]" ... De koopsom werd onrtvagen door Meester Anthonis, "den vromen priester ende parochiaan van het Begijnhof ... De stad Lier zal jaarlijks betalen aan de begijnen in het Begijnhof en aan de "curen" van he Begijnhof. Dit ook om de missen te "funderen" in het Begijnhof op (allicht bij testament) vraag van wijlen Juffrouw Barbelen Vander Voert en Juffrouw Margrieten Van Sompelen.

146 - 15610724, 31 x 13, perkament, 2 staarten met 1 zegel, Middelnederlands, schepenbrief.

Schepenbrief Lier en Bijvang. Voor schepenen Jan de Maeyere en Laurens Vander Linden verschijnen Franchois Vanden Sande wylen Jans zoon met zijn oom Peter Baeck die optreedt in naam van Barbelen Van Cortbempde "syn huysvrouwe" en verkopen aan de meesterressen van het Begijnhof voor de "fundatiën van zekeren missen een erfelijke rente op een stede met huis en grond gelegen aan [Woomelaer].

147 - 15630116, 36 x 15, perkament, zwaar beschadigd, Middelnederlands, rentebrief (?).

Wij Jan Dries en Henrick Vande[r] Houten gesworen [ ] des goidshuis van Nazareth .....
Gommaere Dom en zijn huysvrouwe ..... een rente half voor het godshuis en half voor de tafel van de Heilige Geest van het Begijnhof ....

148 - 15630806, 31 x 20, perkament, staarten noch zegel, Middelnederlands, schepenbrief.

Voor schepenen en raad van Lier verschijnt Juffrouw Elisabeth [Cnaepen] wijlen Gabriëls dochter, nu gehuwd met Henrick van Brabant, met een voogd die ook optreedt voor haar broer Carolus Cnaepen .... het gaat over het derdedeel in de helft van 4 huizen naast elkaar gelegen te Antwerpen en een stuk land buiten de stad bij de "Croonenborch poerte" . zij erfde dit van hun moeder wijlen Juffrouw [Adrilinen Vyts].

149 - 15670617, ca 50 x 27, perkament, 2 staarten en 2 zegels. , Middelnederlands, schepenbrief.

Schepenbrief Lier. Voor schepenen Laureys Vander Linden en Jan Dries verschijnen Henrick Noydens, zoon van Henric, met zijn vrouw Clara Van Wesemalen en verpachten aan Johannan Vander Passe, "achtergelaten weduwe wylen meester Caspaers Van Meurs in zynder tyt barbier ende chirurgyn binnen deser stadt" een huis in de Lispestrate. Ze kochten en verkregen dat huis op 16 november 1565 van meester Caspaers Van Meurs en zijn eega. Dierick en Marie Van Meurs heffen een rente op het huis.

150 - 15680107, 33 x 25, perkament, 1 staart met 1 zegel , Middelnederlands, schepenbrief.

Schepenbrief Antwerpen. Voor schepenen Geeraert Despruienvanx en Cornelis De Wyse verschijnt Catlyne Spus Mertensdochter en van wylen Heylwich Van Santvoort met haar man Michiele XXX, makelaar (handelaar, makelaar). Zij verkoopt aan Cornoese [Quisthout] en zijn eega Susanna [Spus], zuster van Catlyne, een erfelijke rente van 3 Carolus Gulden uit 6, op een huis

151 - 15590421, 31 xx 14, perkament, staart noch zegel, Middelnederlands, schepenbrief.

Schepenbrief van de "Voechdye van Duffele". Laureys De Poirtere Gillesone verkoopt aan Gheeraerden die men heet Dhanis en aanzijn eega Lysbetten Spoirters een rente van 6 Carolus Gulden jaarlijks.

152 - 15710619, 40 x 20, perkament, 2 staarten en 1 zegel, Middelnederlands, schepenbrief.

Schepenbrief Antwerpen. Voor schepenen Henrick Daesdonck en Jan Bax verschijnt Susanna Vlaert, dochter van Dign Vander Heyden met haar man David Van [Monde], doctor inder medicinen, en verkopen aan [Deneise] Lambrechts 31 Carolus Gulden

153 - 15720924, ca 75 x 40, perkament, Middelnederlands, testament.

Testament van Juffrouw Adriana Hagens, dochter van wijlen [Franc Mys] en begijn te Lier, opgemaakt door Egidius Vanden Bossche, clericus, met getuigen Joris Vermeeren, priester en kapelaan in de St Gummaruskerk, en Peeter Kyns, poorter van Lier.

154 - 15730507, ca 30 x 18, perkament, 2 staarten en 1 zegel, Middelnederlands, schepenbrief.

Schepenbrief Lier. Voor schepenen Jan De Maeyer en Jan Rombouts verschijnt Jacob Scampaerts, zoon van Jacob en van Johanne Hulcemans, en die men heet de Cammer. Hij verkoopt aan Willem Dickbier, wijlen Andries zoon, een erfrente van 38 stuivers

155 - 15730925, 30 x 27, perkament, Middelnederlands, schepenbrief.

Schepenbrief Lier. Voor schepenen Marten Van Mechelen en Jan De Maeyer verschijnen Juffrouw Gommaere Gommaers, "baghine alhier meesterse ende regeresse vande Infirmaryën vanden baghynhove alhier" en Juffrouw Maria Van Dycke, begijn en als regeresse van de fabriek van de Begijnhofkerk. De andere verschijnende partij is Wouter Bosschaerts, wijlen Gommaerssone. De kerkfabriek verhuurt aan Wouter 5 percelen land onder Emblem voor 9 jaar.

156 - 15741231, 45 x 21, perkament, 2 staarten , Middelnederlands, schepenbrief.

Schepenbrief Lier. Voor schepenen Jan De Mayde en Jan Scrieck verschijnt Clara Van Wesemael, dochter van wijlen Henric, met haar man meester Henricke Nuyens en zij verkoopt ten behoeve van de Infirmerie van het Liers Begijnhof een jaarlijkse erfrente van 4 gulden cronon en een halve braspenning op een huis genaamd de "Hooren" in de Ruysbroeckstrate. Vorig eigenaar Henrick Van Sompeken.

157 - 15750311, 24 x 16, perkament, 2 staarten , Middelnederlands, schepenbrief.

Schepenbrief Antwerpen. Voor schepenen Niclars Rocox, riddere, en Cornelis De Wyse verschijnen Anthonis en Gommaer en Adriaen Vander Vorst "gebruederen Gielysonen wylen" . Zij verkopen aan Henricke De Uutstroodeckere en zijn eega Mariën Swolffs, beide wonend te Lier, 1 een jaarlijkse erfrente van 6 carolus gulden en 13 stuivers mét het achterstal sinds 1571. De rente komt van Anna Van Dapele, weduwe van voornoemde Gielis Vander Vorst.

158 - 15751216, ca 60 x 28, perkament, 2 staarten , Middelnederlands, open brief.

Regest :De collecteur (ontvanger) genaamd Vanden Horenwede heeft geld uit de kas van de gilde van de veehandelaars gebruikt op persoonlijke schulden te betalen, en die gilde eist haar geld terug van de stad Lier. De goederen van de collecteur zullen verkocht worden, maar dat gaat niet "promptelyck" en dus besloot het Lierss stadsbestuur een erfelijke rente te verkopen. In de persoon van "Heere en Meester Janne Vanden Dycke, priester prochiaen vanden begyhnhove" vond men een koper .....

Wij scepenen, rentmeesteren, Raidt, poirteren ende gemeyne ingesetenen vander Stadt ende vanden Byvanghe van Lyere maken condit ende kenlyck allen ende eenen yegelycken die dee letteren sullen sien oft hooren lesen.

Alsoe de collecteur vanden ingoede Vanden Horenwede binnen deser stadt vanden voirdeden jaere vyfentzeventich hem qualyck quytende heeft sekere penn[ingen] uytter cassen vander veede taeffelen houwe (uit de kas van de gilde van de veehandelaren) die den veede off ossen vercoepers toebehoirden geëmployeert in zyne particuliere affairen ende zyne crediteuren daarmede betaelt

Ter oirsaken van welcken wy scepenen, rentmeesteren ende Raidt voerseit hebben provisie inden Rade van Brabant doen verweren ten eynde des voerseide collecteurs creditoers voirscreven soudon worden bedwonghen de voerscreven penningen inde casse vanden voerseit veedetaeffele wederomme te brenghene ende deselve

casse te reintegreren ende den voerseit collecteur te bedwingen om zyn boeken over te gheven om dair uuyte de voerseit creditoeren te weten ende voirts om desselfs collecteurs ende zynre borghen goeden te doen vercoepen tot volcomen betalinghe vanden penningen, competerende (eisende) de veede vercoepers van desen jaere soe verre deselve goeden sullen bestrecken (toereiken).

Ende want de voerseit reïntegratie ende vercoopinghe nyet promptelyck en can wordden gedaen ende dat nochtans vry noode is sonder dilay de voirscreven ossenvercoopers te betalen midts welcken by gemeynen rade vanden drye liden deser stadt nae rype deliberatie geseten is tot furnissemte vande betalinghe diemen den veedevercoepers gehouden is te doene op te brenghene soe vele penningen by vercoop van renten tegen den penninck sestich of den penninck wetlice ende oick van lyftochten renten of op freyt (kosten) ende financiën als men sal behoeven.

Soe eest dat wy in gemeynen consente ende overdraghen (afpraak) vanden voirs drye leden omme de meeste schade metten minsten te veranderen, overmidts der sommen van éénhondert Carolus Guldenen eens van twintich stuyvers den gulden die den voirs renteniers al wel is bevonden ende die voirts inde betalinghe voirscreven beleyt ende beliert (beleden, verklaard) is, verkocht hebben wel ende wettelyck in

titule van wettelycken vercoopen Heere ende Meester Janne Vanden Dycke, priester prochiaen vanden begyhhove, binnen deser Stadt van Lyere sesse Carolus Guldenen ende vyff stuyvers van twintich stuyvers den gulden - oft andere goet nae advenant dair voeren gelyck telken daghe van betalinghe gemeynlyck in borssen gaen sal - jaerlycker ende erfelycker renten twelcken erfelycken rente wy geloeft hebben ende geloven in goeder trouwe te betalene wel ende volcomelyck binnen dese stadt den voirs Heere ende Meester Janne Vanden Dycke oft den ghenen die sake macht oft opdracht daertoe hebben sal brengher deser letteren oft vidimus dairaff besegelt met eenen segele uthentlyck tot twee termynen in elck jaer te wetene d'eenen helft dairaff opten seshiensten dach van Junio ende dander helft opten seshiensten dach van december daeraff den iersten termyn tot een half jair vallen ende verschynen sal opten seshiensten dach van Junio naestcomende in tjaer XVc sessentzeventich. Ende alsoe van termyn te termyne ende van jaere tot jaere totter tyt ende wylen toe dat de voirseit rente gelost sal wesen oft emmers (immers, steeds) binnen drie maenden nea elcken termyn ombegrepen by alsoe dat wy oft de ghene die last hebben soe vanden voirseit stadt van Lier wegghen de voirs rente te betalene des versocht zijn binnen des selver stadt vanden voirs Heere ende Meester Janne Vanden Dycke oft actie van hem hebbende oft den brengher [des] brieffs als voirs.

Ende hebben hiervoer verbonden ende verbinden onsselve, onser hoiren ende nacomelingen ende alle des voirs stadt van Lier ende haers Byvanc ende allen onse goeden iegewoordige ende toecomende, ruerende ende onruerende waer die gelegen syn oft bevonden selen worden dewelcke wy geset ende gestelt hebben, stellen ende setten by desen tot heerlycke executie van alle [hunne recgten] ende wechen (wegen, manieren), gheestelycke ende weerlycke, omme by [meesten] van onse ende van onsen nacomers, lichamen ende goeden voirs soe waer die bevonden sullen wordden ons ende onse nacomers te bedwingen totter betalinghe vanden achterstelle der voirs renten met allen den costen die de voirs Heere ende Meester Jan Vanden Dycke oft actie van hem hebbende oft brengher 'sbrieffs by gebreke van betalingen hebben soude.

Ende hebben gerenunchieert ende affgegaen ende renunchieeren ende gaen aff midts desen alle gratiën, uuytsetten ende respysten die wy soudon moegen impetreren van onse al des genadichsten heer den Coninck als Hertoge van Brabant oft van eenen nacomers oft van wat andere heeren dattet

weest, gheestelycke oft weerlycke, by saken van enighe lasten ons overcomende, alle privilegiën geimpetreert oft te impetieren alle costiment (tegenwerping) subtile vonden ende behendicheden oft excepties, als dat de penningen niet ontfangen en hebben noch beterten dien ende lasten voerscreven dat van bedrogen souden hun boven de gerechte heeft ende voirts van alle ander beschudden die ons te baten ende den voirs Heere ende Meester Janne Vanden Dycke oft actie van hem hebbende oft brengher 'sbriefts te schaden oft hinder souden mpogen comen in enighe manieren iender funderinghe den regte seggende dat ghemeynen renunciatie oft hergheit (boosheid, slechtheid, list) nyet en doochten zy dat speciale voergaen.

Behoudelyck dies is vorwaerde dat wy oft onse nacomers 't regiment vander voirs stadt van Lier hebbende de voerseide sesse Carolus Guldenen ende vyff stuyvers effelyck sullen moegen affcoopen, lossen ende quyten tallen tyde als ons oft den gelieven sal midts wederghevende ende betalende voer elcken penninck effelyck seshiene penningen elks des munten soe ten tyde vande affquytinge gemeynlyck des borssen gaen sal ende met verschienenende renten.

Is oick vorwaerde dat die voregenoempde cooper oft die [selve] te sake aende voers erfrente hebbende zyn deselven nyemande en sullen moegen affcoopen lossen ende quyten tallen tyde als ons oft hen gelieven sal midts wederghevende ende betalende voer elcken penninck effelyck wesende vander selver stadt weghen totter calengieringe ende naderscap daeraff die van der voerscreven stadt op dat haer gelieft alsdan reserveren te bat ende te sekerlyker sullen moeghen comen ende geracen.

Ende waert dat desen iegewoerdighen charter oft brieff by brande oft enigherhande ongeval vernielt, verbrant, gestolen oft verloren werdde ende dat de voergenoempde cooper oft de ghene die recht oft sake aender voers rente hebben souden verclaerde by eede dattet alsoe waere, soe wordden wy gehouden hem eenen nyeuwen charter van gelycken inhouden te delivrenen op hunen cost ende sonder fraude ende argelist.

In kennissen der waerheyt ende den terheden der dinghen voerscreven soe hebben wy den grooten segel van verbinde der voerscreven stadt van Lyere ende vanden Byvanghe voerscreven dyen wy in desen ende gelycken saken gebruycken desen letteren doen aenhangen.
[Gegeven den seshiensthen dach van] decembry int jaer ons heren doemen screeff duysent vyffhondert ende vyffentzeventich.

159 - 15770216, 25 x 12, perkament, Middelnederlands, schepenbrief.

Schepenbrief Lier. Voor schepenen Jan Coels en Jan Rombouts verschijnt Heere en Meester Jan Vanden Dycke, priester en parochiaan van het Liers Begijnhof "met eenen weerlycken momboere hem hiertoe metten rechten geleverd". Hij verkoopt een jaarlijkse erfrente van "sesse Carolus Guldenen ende vyff stuyvers" aan Marie de Febure, dochter van Gabriël en begijn te Lier. Hij kocht deze rente van de stad Lier op 16 december 1575.

- o O o -